

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет**

Ніколаєва С. Ю.

**ОСНОВИ НАУКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ З МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
І КУЛЬТУР**

**Курс лекцій у схемах і таблицях
Навчально-методичний посібник для студентів
магістратури та аспірантури**

**Київ
Видавничий центр КНЛУ
2020**

УДК.378.147:811.11:811.13

Н 63

Рецензенти:

Зєня Л. Я. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця Київського національного лінгвістичного університету

Черниш В. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету

*Друкується за рішенням вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету
(протокол № 1 від 27 серпня 2020 року).*

Ніколаєва С. Ю.

Основи наукового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур. Курс лекцій у схемах і таблицях: навч.-метод. посібник для студентів магістратури та аспірантури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2020. 230 с.

Навчально-методичний посібник покликаний допомогти студентам магістратури у самостійному оволодінні дисципліною «**Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур**» у позааудиторний час, насамперед у процесі підготовки до інтерактивних лекцій. До посібника включено 10 лекцій у схемах і таблицях згідно робочої навчальної програми із зазначеної дисципліни.

Посібник може також бути використаний у викладанні дисциплін «Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур у закладах середньої та вищої освіти» в магістратурі та «Теоретичні засади реалізації дослідження в галузі освіти» в аспірантурі.

Посібник призначений студентам магістратури, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта, спеціалізації «Мова і література (англійська / німецька / французька / іспанська)», освітньо-професійних програм «Англійська / Німецька / Французька / Іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у вищих навчальних закладах» та «Викладання європейських мов на основі комбінованих технологій (англійська мова і друга західноєвропейська мова); майбутнім докторам філософії; викладачам закладів вищої освіти.

© С. Ю. Ніколаєва, 2020
© Вид. центр КНЛУ, 2020

Зміст

1.	Передмова		5
2.	Лекція 1.	Наука і наукове дослідження	7
3.	Лекція 2.	Організація наукової діяльності студентів магістратури	29
4.	Лекція 3.	Теоретичні методи дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур	50
5.	Лекція 4.	Основні емпіричні методи дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур	71
6.	Лекція 5.	Допоміжні емпіричні методи дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур	101
7.	Лекція 6.	Загальні положення та етапи виконання кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти	121
8.	Лекція 7.	Обов'язкові структурні елементи кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур та вимоги до Вступу	143
9.	Лекція 8.	Вимоги до основної та заключної частин кваліфікаційної роботи	165
10.	Лекція 9.	Вимоги до оформлення і захисту кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур	185
11.	Лекція 10.	Вимоги до апробації кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур та основи академічної доброчесності	207
12.	Післямова		229

1. ПЕРЕДМОВА

Учень ніколи не перевершить учителя, якщо бачить у ньому зразок, а не суперника.

В.Г. Белінський

Шановні студенти!

Курс «Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур» є провідним у системі методичної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов і культур. Метою викладання цієї навчальної дисципліни є формування в студентів науково-дослідницької компетентності, тобто надання знань, формування навичок, розвиток умінь реалізації самостійної наукової роботи в галузі методики навчання іноземних мов і культур, формування якостей доброчесного науковця.

Основними завданнями вивчення вищезазначеної дисципліни є оволодіння методикою дослідження проблем методики навчання іноземних мов і культур у закладах середньої і вищої освіти та підбором матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

Посібник «Основи наукового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур. Курс лекцій у схемах і таблицях» є доповненням до навчально-методичного посібника «Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур» (Ніколаєва С.Ю., 2019, репозитарій КНЛУ <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/30>), який містить такі матеріали:

- Глосарій термінів з основ наукового дослідження.
- Мета, завдання і зміст навчальної дисципліни.
- Підготовка до лекцій та їх конспектування.
- Основний зміст лекцій.
- Анотації рекомендованих публікацій з проблем методології та методів дослідження.
- Рекомендовані відеолекції з проблем методології та методів дослідження у галузі методики навчання іноземних мов і культур.
- Підготовка до практичних занять.

- Плани практичних занять.
- Підготовка до модульної контрольної роботи.
- Підсумковий контроль.
- Рекомендована література.
- Рекомендовані інтернет –ресурси.

Додатки:

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт студентів магістратури.

Зразки формулювань тем кваліфікаційних робіт студентів магістратури.

Зразок оформлення «Змісту» кваліфікаційної роботи.

Зразок анкети для вивчення проблеми організації самоконтролю рівня сформованості англомовної компетентності у читанні.

Зразок оформлення контрольних листів.

Зразок вхідного тесту для самоконтролю рівня сформованості вмінь іншомовного читання.

Зразки завдань перед- і післяекспериментального зрізів для перевірки рівня сформованості компетентності у діалогічному мовленні.

Зразки оформлення таблиць, рисунків, гістограм.

Зразки опису вправ тощо.

Рекомендуємо таку технологію підготовки до інтерактивної лекції з реалізації наукового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур:

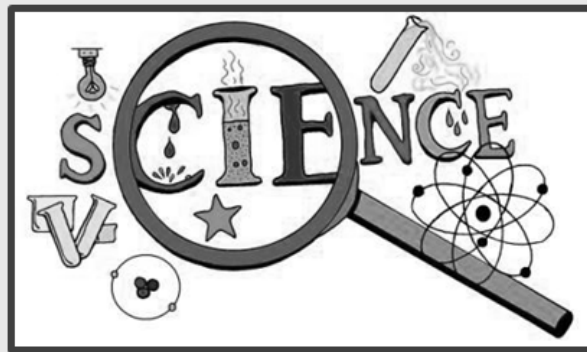
- ✓ Опрацюйте відповідний розділ посібника «Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур» та інших рекомендованих підручників і посібників.
- ✓ Подивіться рекомендовану відеолекцію.
- ✓ **Уважно ознайомтеся зі схемами і таблицями відповідної лекції у посібнику.**
- ✓ **Укладіть свої схеми і таблиці.**
- ✓ Запишіть запитання до викладача.
- ✓ Підготуйтеся до обговорення проблем на лекції.

Бажаємо успіхів в оволодінні дисципліною «Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур» і захисті кваліфікаційної роботи !

Лекція 1

Наука і наукове дослідження

План лекції

1. Наука як система знань
2. Методика навчання іноземних мов і культур як наука
3. Структура науково-дослідницької компетентності магістра освіти

2

Питання 1

Наука як система знань

3

- Сфера людської діяльності, спрямована на вироблення і систематизацію нових знань про природу, суспільство, мислення і пізнання навколишнього світу.
- Результат цієї діяльності – система одержаних наукових знань.
- Одна з форм суспільної свідомості, соціальний інститут; система взаємозв'язків між науковими організаціями і членами наукового співтовариства; системи наукової інформації, норм і цінностей науки і т.п.

4

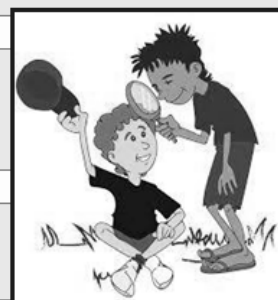
Цілі науки

Отримання знань про об'єктивний і про суб'єктивний світ.

Сприйняття об'єктивної істини як адекватного відображення об'єкта суб'єктом, що пізнає.

Відтворення об'єкта таким, яким він існує сам по собі, поза і незалежно від людини та її свідомості.

Об'єктивний зміст почуттів, емпіричного досвіду, ідей, суджень, теорій, вчень і цілісної картини світу в діалектиці її розвитку.

5

Завдання науки

- Збирання, опис, аналіз, узагальнення і пояснення фактів;
- виявлення законів руху природи, суспільства, мислення і пізнання;
- систематизація одержаних знань;
- пояснення сутності явищ і процесів;
- прогнозування подій, явищ і процесів;
- встановлення напрямів і форм практичного використання одержаних знань.

6

Зміст науки

1

Теорія як система знань, що є формою суспільної свідомості та досягнень інтелекту людей.

2

Суспільна роль науки - практичне використання рекомендацій для виробництва благ, які є життєвою потребою людей.

7

Структура (система) науки

8

Структура науки з позицій взаємодії суб'єкта і об'єкта пізнання

9

Класифікація наук в залежності від завдань, які виконуються дослідником

12

Сектори організації наукової діяльності

13

➤ Наукове дослідження

- це діяльність, спрямована на всебічне вивчення об'єкту , процесу або явища, їх структури і зв'язків, а також отримання і упровадження в практику корисних для людини результатів;
- це об'єкт – матеріальна або ідеальна система;
- це предмет – структура системи, взаємодія її елементів, різні властивості, закономірності розвитку і т. д.

14

Питання 2

Методика навчання іноземних мов і культур (МНІМіК) як наука

15

➤ **Характеристики МНІМіК як науки**

Методика як наука, з одного боку, має характеристики, притаманні будь-якій науці (теоретичний фундамент, експериментальну базу, робоче поле для перевірки науково обґрунтованих гіпотез), а з другого – специфічні об'єкти дослідження, що зумовлені як особливостями самого предмета, так і шляхами оволодіння ним.

16

➤ **Функціональні види методики**

Загальна методика – методика, яка займається вивченням закономірностей та особливостей процесу навчання будь-якої ІМіК у будь-якому типі закладу освіти.

Спеціальна методика – методика, яка досліджує навчання конкретної ІМіК у певному типі закладу освіти з урахуванням мовних і мовленнєвих особливостей рідної та іноземної мов.

17

➤ Об'єкт і предмет дослідження

18

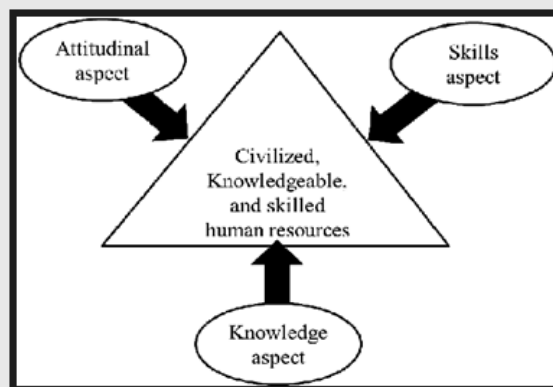
➤ Теоретичний фундамент і експериментальна база МНІМіК

19

Питання 3

Структура науково-дослідницької компетентності магістра освіти

20

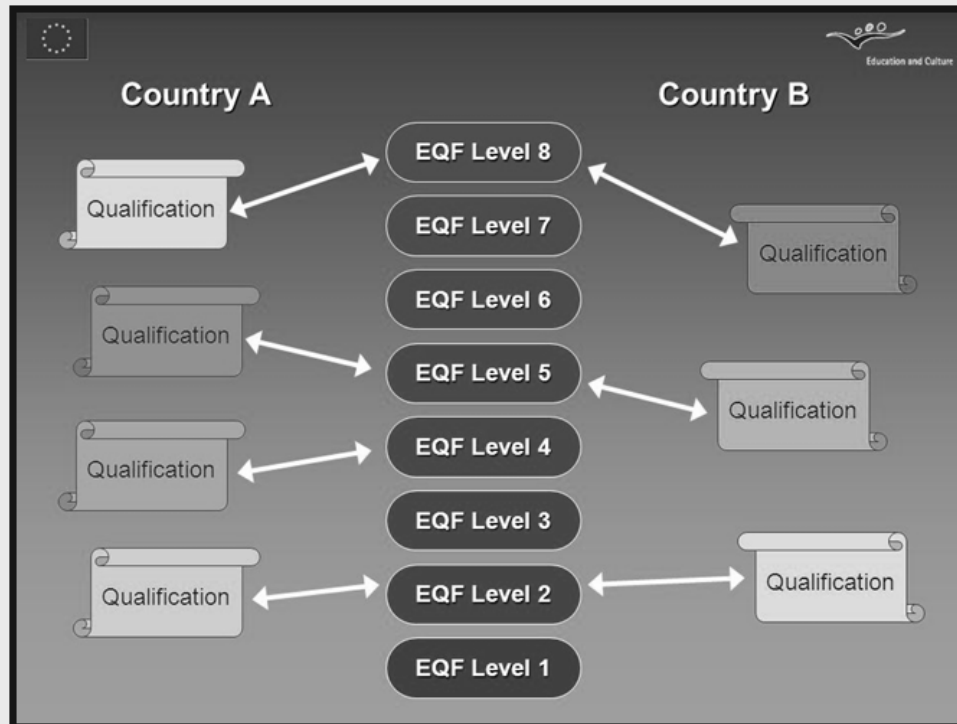

➤ Європейська система кваліфікацій (ЄСК)

Європейська система кваліфікацій - метасистема, призначена для забезпечення прозорості, порівняння та визнання кваліфікацій, дипломів та свідоцтв про освіту з метою розвитку академічної та трудової мобільності громадян на європейському континенті.

21

Європейська система кваліфікацій

Національна рамка кваліфікацій (НРК)

- це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів; розробляється із залученням об'єднань організацій роботодавців та затверджується у порядку, визначеному законодавством; дає змогу незаперечно вимірювати, порівнювати і співвідносити одне з одним досягнення в галузі навчання та встановлювати відносини між усіма дипломами/сертифікатами освіти і навчання.

Призначення НРК

Введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців.

Забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудова відносин.

Сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні.

Налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці.

24

Потреба у НРК

Паралельне розроблення механізмів оцінювання компетентностей (незалежна кваліфікаційна атестація)

Зарахування попередніх результатів – нормативна база

Створення методів визнання навчання, що здійснюється в різних програмах і контекстах

Формування нормативної і методичної основи для признання неформального навчання

Переорієнтація систем професійної освіти усіх рівнів на компетентності

Розроблення ефективної системи забезпечення якості освіти

25

Переваги використання європейських кваліфікаційних рамок (ЄКР) на національному рівні

- Впроваджується міжнародний еталонний рівень; це важливо для окремих громадян, навчальних і освітніх закладів та роботодавців.
- Здійснюється підтримка концепції навчання упродовж усього життя шляхом об'єднання окремих систем освіти і навчання.
- Визначається шлях перенесення залікових одиниць.
- Розвивається здібність роботодавців оцінювати профіль і актуальність кваліфікацій.
- Забезпечуються можливості “навчання у рівних умовах” між державами.

26

Основні завдання НРК

- Встановити спільні системи координат для результатів навчання і рівнів компетентності, для чого рівні та їх опис формуються у загальному вигляді, що забезпечить охоплення усього різноманіття кваліфікацій, які діють на рівні національних систем і галузей.
- Стати “засобом переводу” (ключем), який дозволяє порівняти результати навчання в різних системах.
- Задати спільну систему координат для забезпечення якості, розвитку освіти і навчання.

27

продовження

- Задати спільну систему координат для структур, які відповідають за визнання результатів освіти і навчання.
- Задати спільну систему координат для органів управління освітою та навчальними закладами в частині порівняння запропонованого навчання з навчанням в інших країнах.
- Передбачити для кожного рівня кваліфікацій свої типи дипломів/свідоцтв/сертифікатів, які будуть забезпечувати систему освіти і визначати умови переходу з одного рівня на інший (не має бути тупиків) тощо.

28

Кваліфікаційні рівні НРК

- Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей (результатів навчання), які є характерними для кваліфікацій відповідного рівня.
- Кількість рівнів – 10.
- 8 – ий рівень – магістерський.

29

Основні терміни за НРК

- Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.
- Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо результатів навчання та/або професійної діяльності.

30

продовження

- Знання – осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності.
- Уміння/навички – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем.
- Комунікація – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності.

31

Типи знань та вмінь

32

Інтегральна компетентність магістра за НРК

Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

33

Опис магістерського рівня за НРК

➤ Знання

- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.
- Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

34

продовження

➤ Уміння/навички

- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
- Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.
- Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

35

продовження

➤ Комунікація

Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються.

36

продовження

- Відповідальність і автономія управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів.
- Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

37

➤ Науково-дослідницька компетентність - це

«...інтегральна якість особистості, що виражається в готовності і здатності до самостійного пошуку вирішення нових проблем і творчого перетворення дійсності на основі сукупності особистісно усвідомлених знань, умінь, навичок, способів діяльності і ціннісних установок”
[Ушаков А.А., 2008].

38

Структура науково-дослідницької компетентності магістра освіти

1. Знання наукові (методичні та міждисциплінарні), знання способів і прийомів реалізації дослідження в галузі освіти, знання про способи удосконалення науково-дослідницьких умінь.

39

продовження

2. Вміння реалізувати на практиці способи і прийоми науково-дослідницької діяльності (НДД); уміння усвідомлювати рівень власної НДД; уміння бачити причини недоліків у власній НДД тощо.

40

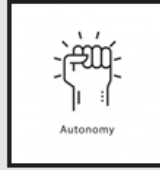
продовження

3. Здатність до комунікації державною та іноземними мовами (обговорення проблем НДД); виступи на наукових семінарах, колоквиумах, конференціях; опублікування результатів дослідження тощо.

41

продовження

**4. Відповідальність і автономія у реалізації власної НДД;
відповідальність за практичну реалізацію та оцінювання результатів власної НДД;
відповідальність і автономія у самовдосконаленні тощо.**

42

Рекомендована основна література

- **Тушева В.В.** Основи наукових досліджень: навч. посібник. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
- **Ніколаєва С.Ю.** Методика навчання іноземних мов і культур як наука. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник.* Київ : Ленвіт, 2013. С.42 -79.
- **Щукин А. Н.** Методика как научная дисциплина. *Теория обучения иностранным языкам: учебн. Пособие.* Москва : ВК, 2012. С. 11 – 19.
- **Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р.** Методика викладання іноземних мов як наука, методи методичних досліджень *Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник.* Дніпро : Унів. Ім. Альфреда Нобеля, 2019. С. 6 – 18.

43

Інтернет ресурси

- **Охріменко О. Г.** Наука. Наукове пізнання. *Фундаментальні філософські проблеми*.
URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Ohrimenko/ohr-6.html>
- **Щерба С. П., Щедрін В. К., Заглада О. А.** Наукове пізнання: рівні, особливості, специфіка. *Філософія: навч. посіб.* Київ: МАУП, 2004. 216 с.
URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-214.html>
- **Сисоєва С., Козак Л.** Дослідницька компетентність викладача вищої школи: програма розвитку. *Інтеграція науки і освіти*. 2016. № 1-2 (46-47).
URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14741/1/Sysoieva_S_Kozak_L_NPO_2016_1.pdf
- **Карпова, Л.** Структура дослідницької компетентності вчителя. *Наукові записки кафедри педагогіки*, 2019. 1(44), 131-143.
URL: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/12498>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

44

Лекція 2

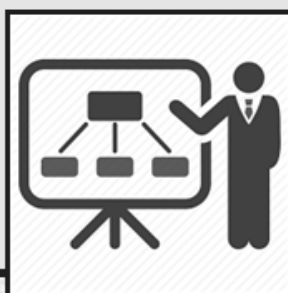
Організація наукової діяльності студентів магістратури

1

План лекції

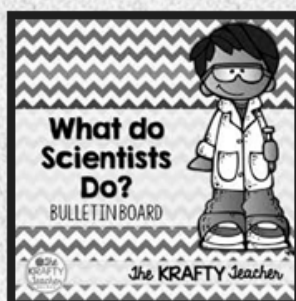
- 1.Різновиди науково-дослідницької роботи студентів магістратури
- 2.Організація науково-дослідницької роботи студентів магістратури
- 3.Методологія та рівні методологічних знань

2

Питання 1

Різновиди науково-дослідницької роботи студентів магістратури

3

Теоретичні засади реалізації вищої освіти в Україні

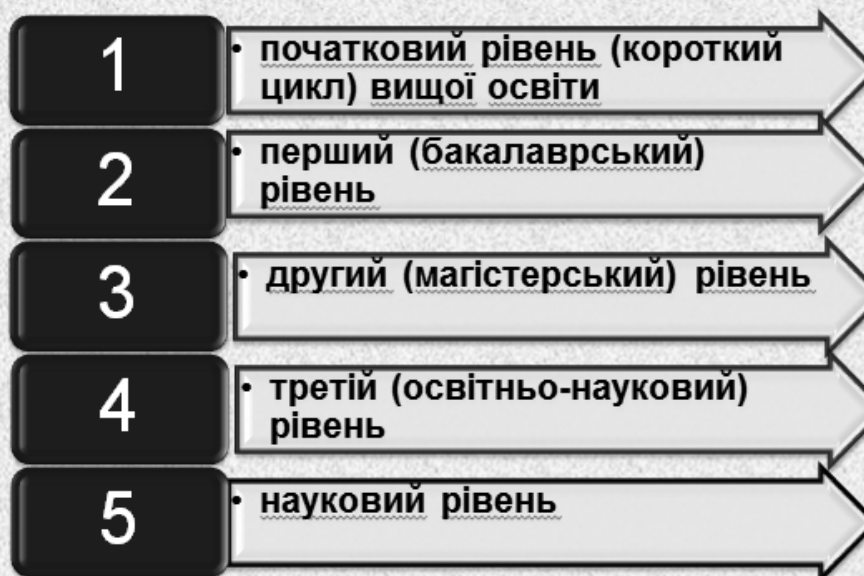
Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.)

«Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (2019 р.)»

4

➤ Рівні вищої освіти

5

➤ Ступені вищої освіти

- 1 • молодший бакалавр
- 2 • бакалавр
- 3 • магістр
- 4 • доктор філософії
- 5 • доктор наук

6

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

- це сьомий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій; передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

7

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

- це восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій; передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

8

➤ Забезпечення якості вищої освіти

- забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності.

- запровадження заходів, у тому числі використання відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

9

➤ Види навчально-
та науково-дослідницьких робіт

Реферат

Курсова робота

Кваліфікаційна робота

Дисертація доктора філософії

Дисертація доктора наук

10

Завдання: пригадайте і запишіть

**Яких знань ви
набули у процесі
написання реферату
та курсової роботи?**

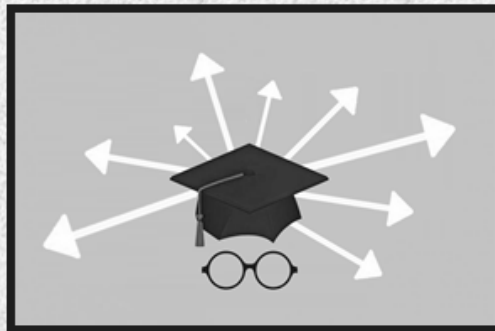

**Якими вміннями ви
оволоділи у процесі
написання реферату
та курсової роботи?**

11

Питання 2

Організація науково-дослідницької роботи (НДР) студентів магістратури

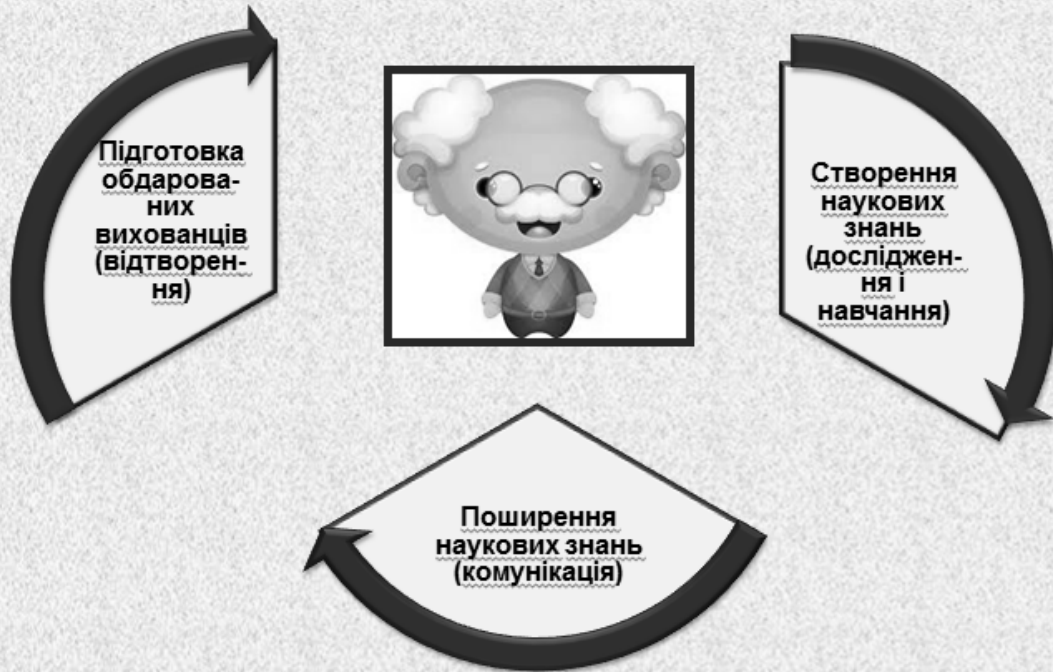
12

➤ Наукова школа

- неформальний творчий колектив дослідників різних поколінь, об'єднаних загальною програмою і стилем дослідницької роботи, які діють під керівництвом визнаного лідера;
- об'єднання однодумців, що розробляє життєво важливі для суспільства проблеми під керівництвом відомого в певній галузі дослідника, має значні теоретичні і практичні результати своєї діяльності, визнані у наукових колах і сфері освіти.

13

Основні функції наукової школи

14

➤ Наукова етика

- термін «етика» походить від дав. гр. ἠθος (лат. ethica);
- в перекладі означає «звичай»;
- це сукупність офіційно опублікованих правил, порушення яких веде до адміністративного розгляду.

15

Моральні принципи за Р. Мертоном

Колективізм — результати дослідження повинні бути відкриті для наукового співтовариства.

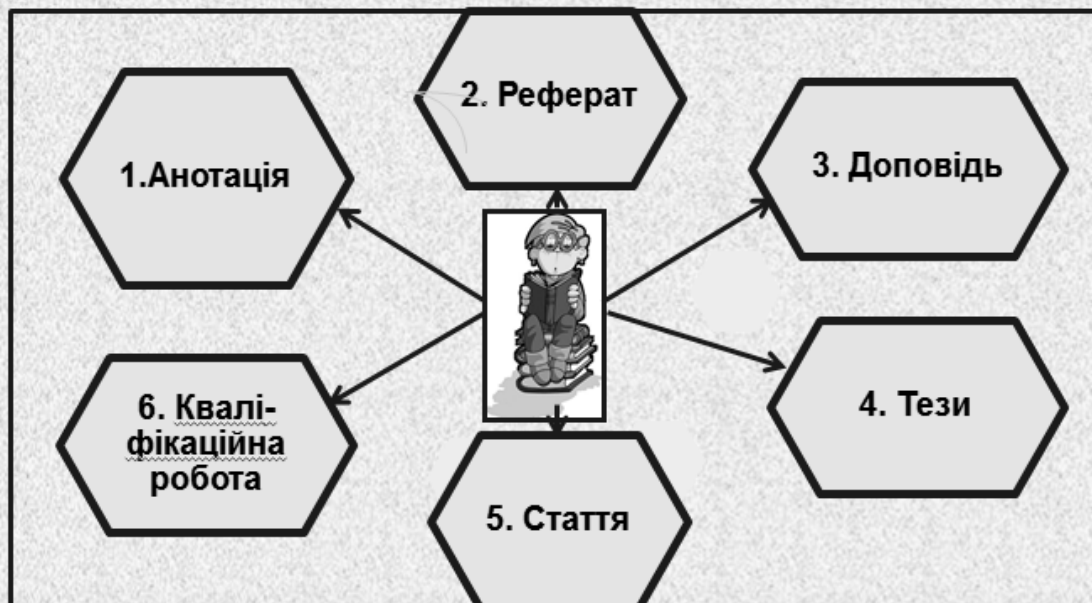
Універсалізм — оцінка будь-якої наукової ідеї або гіпотези повинна залежати тільки від її змісту й відповідності технічним стандартам наукової діяльності, а не від соціальних характеристик її автора.

Безкорисливість — при опублікуванні наукових результатів дослідник не повинен прагнути до одержання якоїсь особистої користі, крім задоволення від розв'язання проблеми.

Організований скептицизм — дослідники повинні критично ставитися як до власних ідей, так і до ідей, що висуваються їхніми колегами.

16

➤ **Форми фіксування результатів НДР**

17

Стратегія написання кваліфікаційної роботи (КР)

Написання КР та її передзахист

Перевірка КР на плагіат

Підготовка тез виступу на науковій конференції

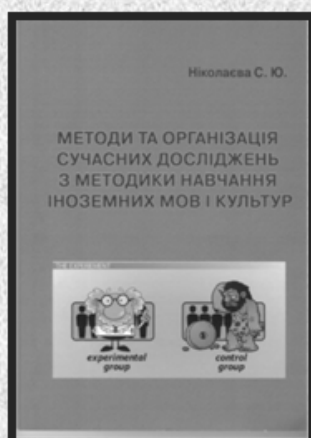
Виступ на науковій конференції

Захист КР

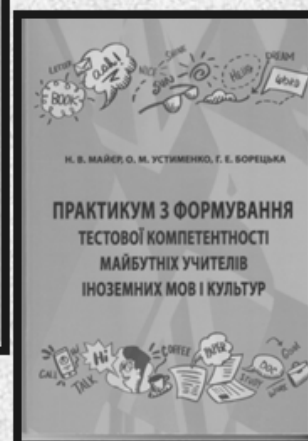
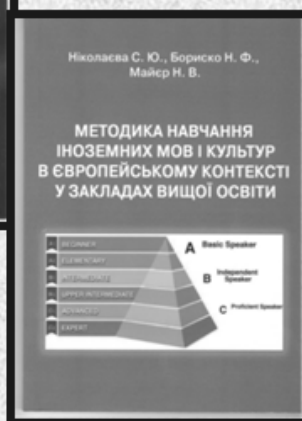
18

Навчально-методичне забезпечення процесу написання КР

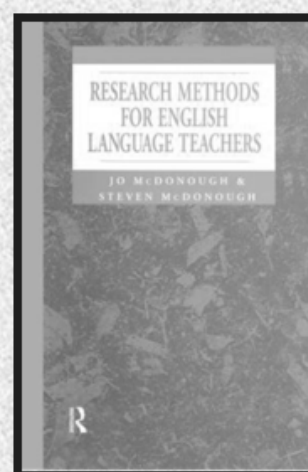
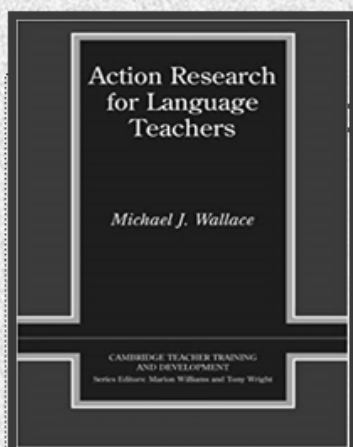
19

продовження

20

Зарубіжні публікації з проблеми

21

Рекомендований курс відеолекцій

- [Research Methodology; Lecture 1 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу:

https://www.youtube.com/watch?v=9lJscfF_irU&t=50s

- [Research Methodology; Lecture 2 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу:

https://www.youtube.com/results?search_query=Research+Methodology%3B+Lecture+2+%28MiniCourse%29.avi

- [Research Methodology; Lecture 3 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=5GUL32sl-GI&t=25s>

- [Research Methodology; Lecture 4 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Rezg6l3llg0>

22

продовження

- [Research Methodology; Lecture 5 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=fJ3DxocnhTA>

- [Research Methodology; Lecture 6 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=umdSzeZnjbM>

- [Research Methodology; Lecture 7 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=XnhRDnsnD-8>

- [Research Methodology; Lecture 8 \(MiniCourse\)](#)

Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=xYvBE7BiP8E>

23

Інтернет ресурси

Британська Рада
www.britishcouncil.org

Британська Рада
Україна
www.britishcouncil.org.ua/

Національна
бібліотека України
<http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

Репозитарій КНЛУ
<http://www.knlu.edu.ua/struktura/library/repozitarij-universitetu>

24

Питання 3 Методологія та рівні методологічних знань

VectorStock

VectorStock.com/14683815

25

➤ **Методологія**

- **Методологія науки** (гр. *methodos* - спосіб, метод і *logos* - наука, знання) - це система методологічних і методичних принципів і прийомів, операцій і форм побудови наукового знання.
- **Філософський рівень методології** функціонує у вигляді загальної системи принципів діалектики.
- **Діалектика** формує світоглядну концепцію світової науки, тобто основні вихідні теоретичні положення.
 - У кожній галузі науки є загальні і специфічні теоретичні вихідні положення, які становлять її теоретичний фундамент.

26

Методологія методики навчання іноземних мов і культур як науки

- це вчення про знання теорії методики навчання іноземних мов і культур у закладах освіти різного типу, про процес набуття цього знання, способи пояснення (створення концепції) і практичного застосування для перетворення або вдосконалення методичної системи навчання іноземних мов і культур.

27

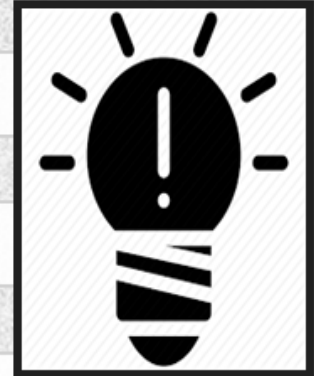
Рівні методологічних знань

Філософська методологія

Загальнонаукові принципи дослідження

Конкретна наукова методологія

Методики і технології дослідження

28

Функції методології

1

• визначає способи здобуття наукових знань, які відображають динаміку процесів та явищ

2

• передбачає особливий шлях, за допомогою якого може бути досягнута науково-дослідна мета

3

• забезпечує всебічність отримання інформації щодо процесу чи явища, що вивчається і допомагає введенню нової інформації

4

• забезпечує уточнення, збагачення, систематизацію термінів і понять у науці

5

• створює систему наукової інформації, яка базується на об'єктивних явищах, і логіко-аналітичний інструмент наукового пізнання

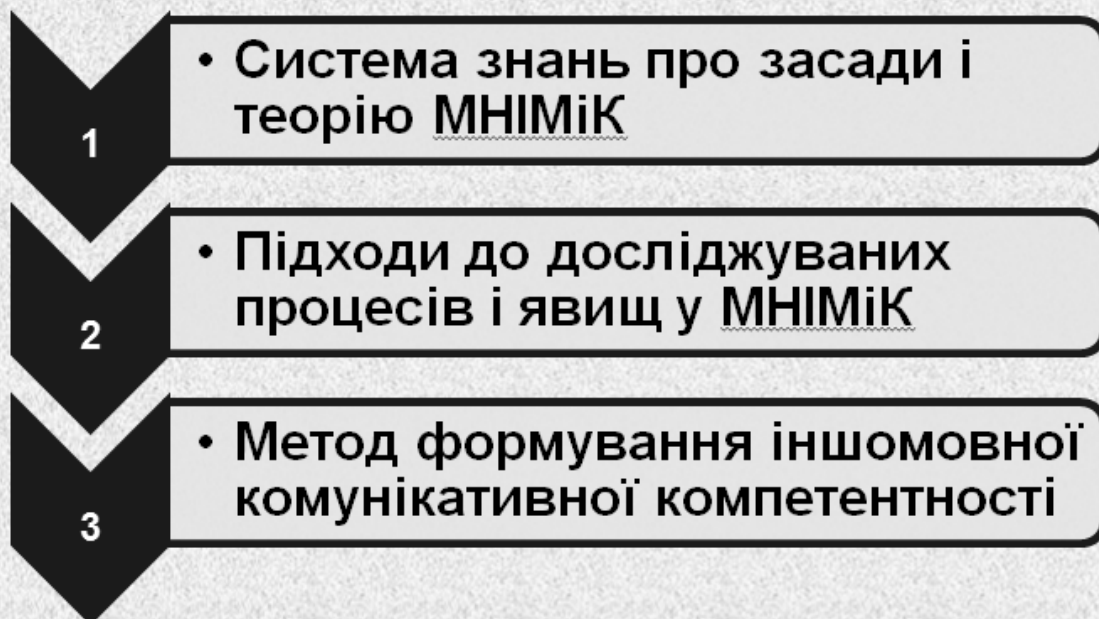
29

Основні завдання методології методики навчання іноземних мов і культур (МНІМіК)

30

Основні складові методології МНІМіК

31

Компоненти методологічної культури в галузі МНІМіК

Вміння аналізувати власну наукову діяльність (методологічна рефлексія) в галузі МНІМіК

Здатність до наукового обґрунтування концепцій, форм і методів пізнання в галузі МНІМіК

Здатність до критичного осмислення і застосування певних концепцій, форм і методів пізнання, управління, конструювання

32

Основні методологічні принципи реалізації наукових досліджень в галузі освіти

Об'єктивності

Всебічності

Сутнісного аналізу

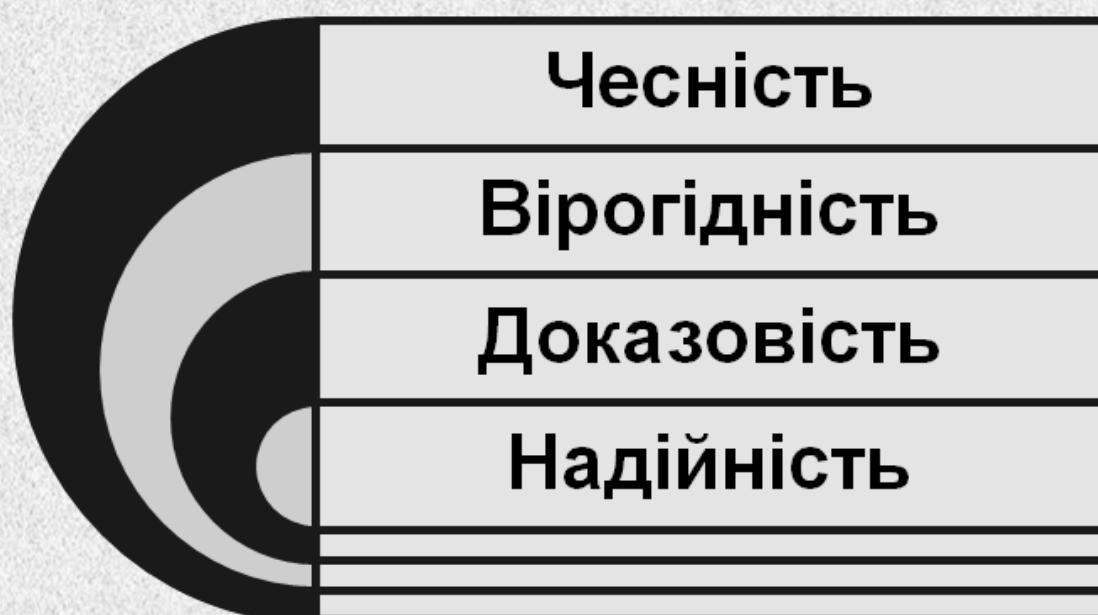
Єдності історичного і логічного

Цілісності

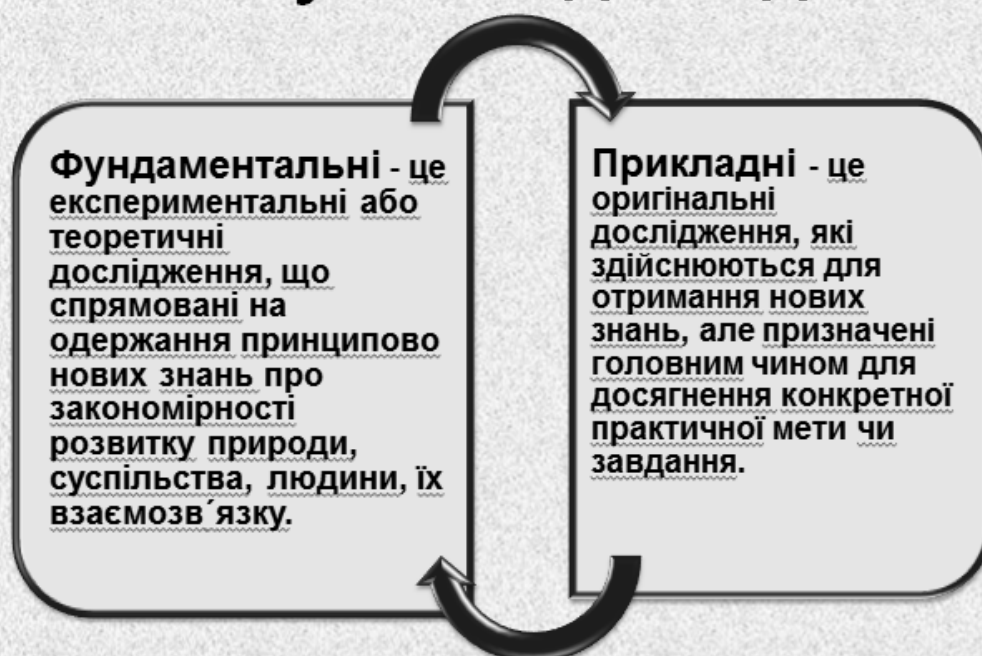
33

Методологічні вимоги до проведення досліджень в галузі освіти

34

Типи наукових досліджень

35

Приклади фундаментальних досліджень з МНІМІК

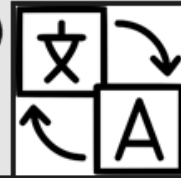
Задорожна І. П.

Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетентністю

Зінукова Н. В.

Методична система навчання студентів магістратури усного перекладу у зовнішньоекономічній сфері (на матеріалі англійської та української мов)

36

Зразки прикладних досліджень з МНІМІК

Осадча Н. В.

Формування у старшокласників лінгвосоціокультурної компетентності в англомовному читанні на уроках країнознавства

Дідух О. О.

Методика навчання ведення дебатів майбутніх викладачів англійської мови

37

Зразки фундаментальних досліджень з педагогіки

Платаш Л. Б.

Соціально-педагогічні умови розвитку інклюзивної освіти у загальноосвітніх школах України та Республіки Польща (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.)

Сокол М. О.

Система педагогічних понять в історії розвитку педагогічної науки (ХІХ – ХХ ст.)

38

Зразки прикладних досліджень з педагогіки

Раковська М. А.

Розвиток аксіологічного потенціалу майбутніх учителів іноземної мови в університетах Польщі

Швалюк І. Б.

Педагогічні ідеї та громадсько-просвітницька діяльність Йосипа Сліпого (1892 – 1984 р.)

39

Рекомендована основна література

- **Корягін М. В., Чік В. Ю.** Основи наукових досліджень: навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Алерта, 2019. 492 с.
- **Мальська М., Пандяк І.** Організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Центр навч. літератури, 2017. 136 с.
- **Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / уклад. О. Є. Антонова та ін.** Житомир, 2018. 76 с.
- **Ніколаєва С.Ю.** Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: навч.-метод. посіб. для студентів магістратури та аспірантури. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2019. 136 с.
- **Основні вимоги до написання та оформлення магістерських і кусових робіт: методичні рекомендації.** Львів: Львівський національний ун-т імені Івана Франка, 2017. 29 с.
- **Сисоєва С. О., Козак Л. В.** Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навч. посібник. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬ-ВЕЙС», 2016. 156 с.

40

продовження

- **Сисоєва С. О., Кристопчук Т.Є.** Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські береги, 2013. 360 с.
- **Avineri N.** *Research Methods for Language Teaching: Inquiry, Process, and Synthesis.* London: Macmillan Education, 2017. 236 p.
- **Biggam J.** *Succeeding with Your Master's Dissertation. A step-by-step handbook.* London: McGraw-Hill Education, 2008. 255 p.
- *Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning. Vol. 2 / Ed. Eli Hinkel.* New York: Routledge, eBook 2011. 1016 p.
- *Research Methods in Applied Linguistics: A Practical Resource.* Brian Paltridge (Editor, Author) and others. Bloomsbury Academic; 2nd Revised edition. 2015. 608 p.
- **Wallace M. J.** *Action Research for Language Teachers.* Cambridge Teacher Training and Development. Cambridge University Press, 1998. 284 p.

41

Рекомендовані Інтернет ресурси

- Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія» –
URL: <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua>
- Науково-методичний журнал «Іноземні мови» –
URL: <http://fl.knlu.edu.ua>
- Цифрові інструменти для науковців
URL: <http://connectedresearchers.com/online-tools-for-researchers/>
- Research Webinars - Teaching Council
URL: <https://www.teachingcouncil.ie/.../Research...-/Research-Web...>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

42

Лекція 3 Теоретичні методи наукового дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур

1

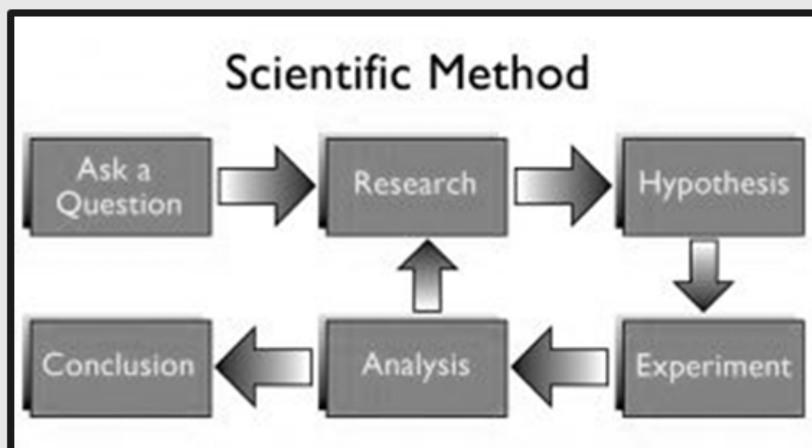
План лекції

1. Класифікації методів наукового дослідження
2. Види теоретичних методів наукового дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур (МНІМіК)

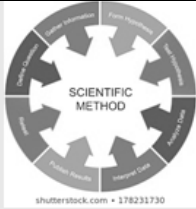
2

Питання 1

Класифікації методів наукового дослідження

3

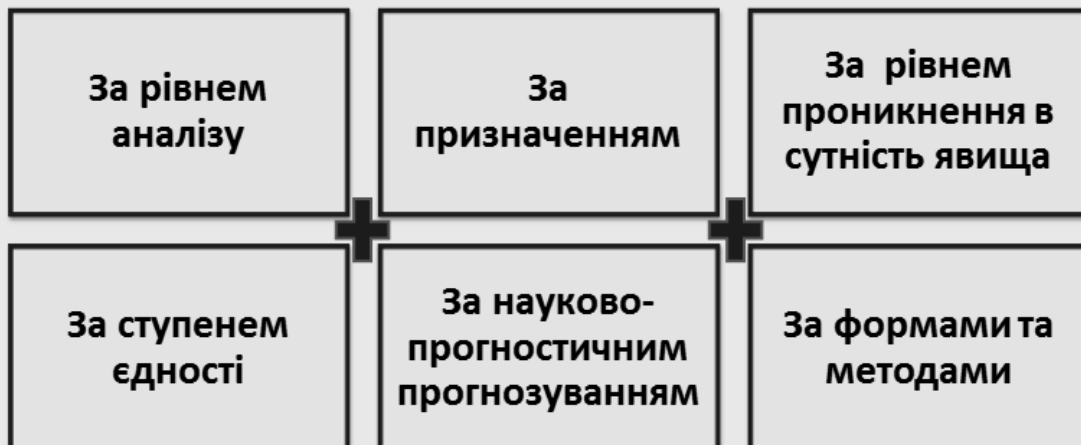

➤ Науковий метод

- це спосіб пізнання явищ дійсності, їх взаємозв'язків і розвитку;
- сукупність прийомів практичного і теоретичного освоєння педагогічної дійсності, підпорядкованих розв'язанню конкретного завдання у сфері освіти;
- комплекс інтелектуальних дій, логічних процедур, за допомогою яких педагогічна (методична) наука прагне встановлювати істину, перевірити чи спростувати її.

4

Критерії визначення методів дослідження

5

Класифікація методів наукового педагогічного дослідження (Сисоєва С., Кристопчук Т., 2009)

6

Класифікація методів наукового дослідження у МНІМ Е. А.Штульмана (1976)

1. Методи науково-теоретичного рівня:

- передбачення,
- аналіз і синтез,
- аналогія,
- пояснення,
- опис,
- формалізація,
- екстраполяція,
- моделювання.

2. Методи науково-експериментального рівня.

7

Класифікація методів наукового дослідження у МНІМ Трубіциної О.І. (2018)

1. Методи теоретичні та науково-експериментальні:

- аналіз наукової літератури, нормативних документів,
- тестування,
- експеримент,
- масове експериментально-дослідне навчання.

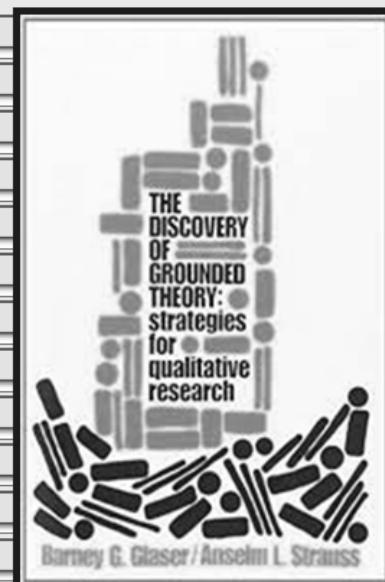

2. Методи науково-емпіричного рівня.

10

Класифікація теоретичних методів наукового дослідження у МНІМІК

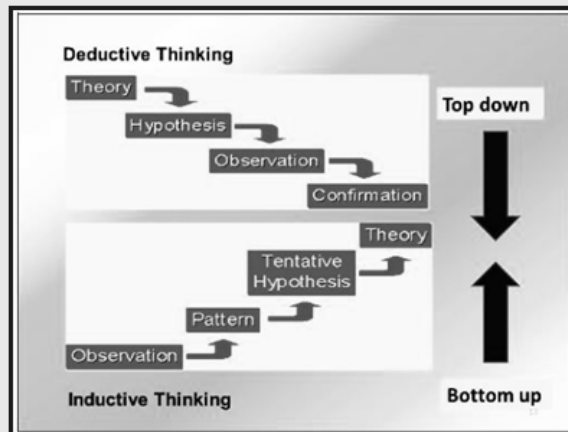
- Аналіз
- Синтез
- Ундукція
- Дедукція
- Аналогія
- Абстрагування
- Конкретизація
- Моделювання
- Ідеалізація
- Формалізація
- Узагальнення
- Уявний експеримент

11

Питання 2

Види теоретичних методів наукового дослідження у МНІМІК

12

Аналіз

Аналіз (з грец. – розчленування) — метод дослідження, який полягає у вивченні об'єкта (предмета, явища) за допомогою уявного або фактичного розкладання цілого на елементи (частини об'єкта, його ознаки, властивості, відношення).

13

Види аналізу

Механічне розчленування

Визначення динамічного складу

Виявлення форм взаємодії елементів цілого

З'ясування причин явищ

З'ясування рівнів знань та їх структура

14

Синтез

Синтез (з грец. – поєднання) – метод вивчення об'єкта у його цілісності, єдності і взаємозв'язку його частин як відновлення цілісності розглянутого предмету в усьому розмаїтті його виявлень.

15

Індукція

Індукція (лат. – наведення) – метод наукового дослідження, при якому загальний висновок про ознаки множини елементів виводиться на основі вивчення цих ознак у частині її елементів. Індукція є формою наукового пізнання, спрямованою на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків між методичними явищами, узагальнення емпіричних даних на основі логічних висувачів від конкретного до загального, від відомого до невідомого.

16

Види індуктивних узагальнень

Індукція популярна

Індукція неповна

"Індуктивний умовивід"

Індукція повна

Індукція наукова

17

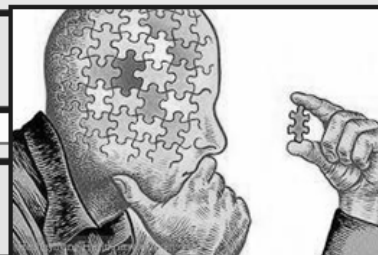
Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків

Метод єдиної подібності

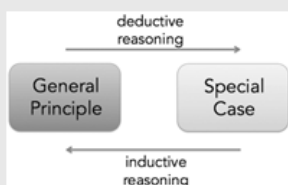
Метод єдиного розрізнення

Об'єднаний метод подібності і розрізнення

Метод супроводжувальних змін

18

Дедукція

Дедукція (лат. – виведення) – метод логічного висновку від загального до окремого, конкретного. Дедуктивні знання носять вірогідний характер, оскільки основою вказаного методу виступають наукові положення і постулати, що не вимагають дослідно-експериментального підтвердження, а сприймаються як аксіоми.

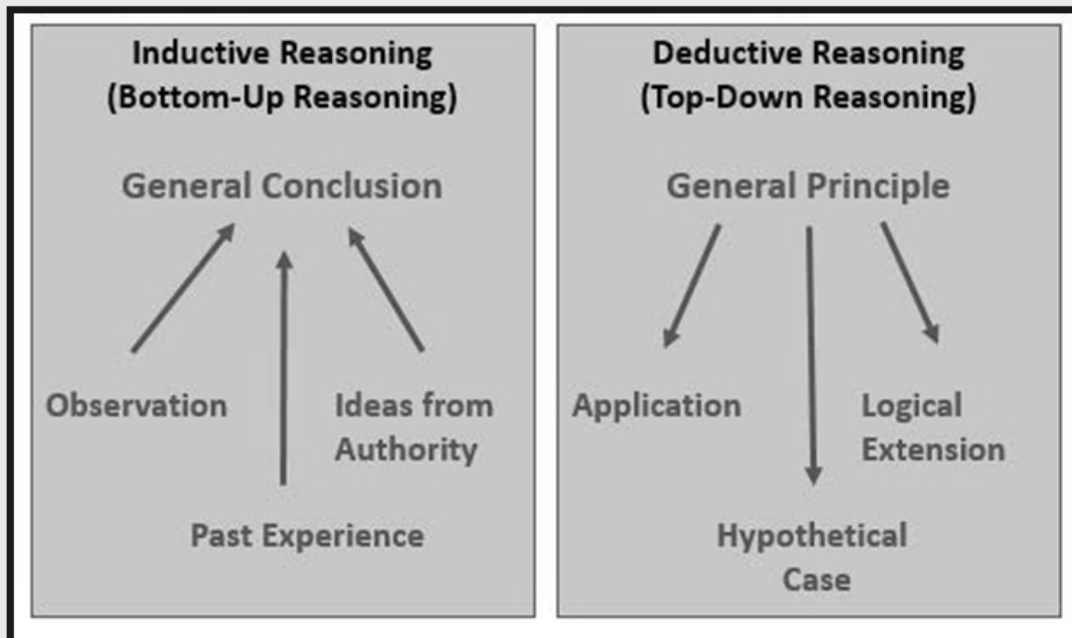
19

Взаємозв'язок методів

20

Особливості індукції та дедукції

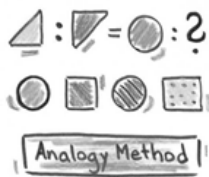
21

Приклади дедукції та індукції

Deduction vs. Induction

- **Deductive Arguments** try to prove their conclusions with rigorous, inescapable logic.
Example:
 1. All humans are mortal.
 2. Socrates is a human.
 3. Therefore, Socrates is mortal.
- **Inductive Arguments** try to show that their conclusion are plausible (likely or probable), given their premises:
 1. So far, every class, the professor has worn a tie.
 2. Therefore, next class, the professor will wear a tie.

22

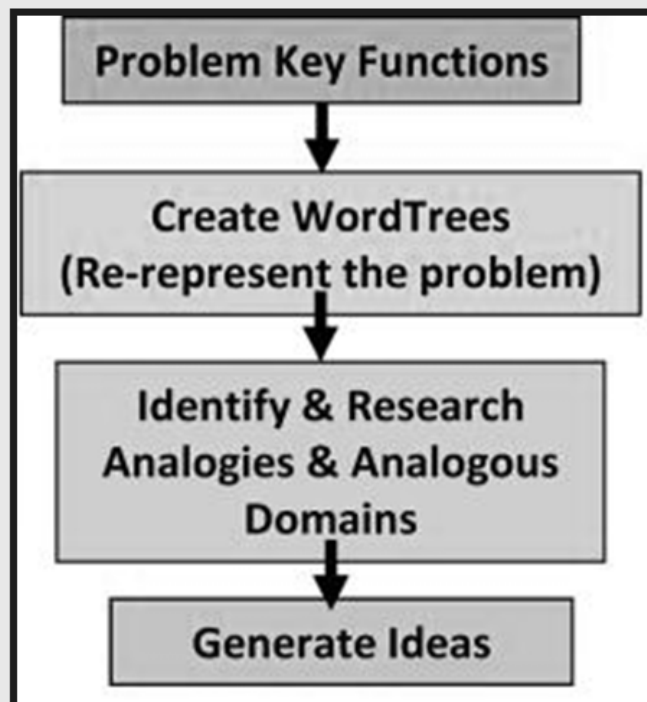

Аналогія

Метод наукового дослідження, при якому досягається пізнання одних предметів і явищ на основі їх подібності з іншими. Висновки, зроблені на основі аналогії, є правдоподібними, зокрема, на основі подібності двох об'єктів за якимось одним параметром робиться висновок про їх подібність за іншими параметрами.

23

Етапи реалізації методу аналогії

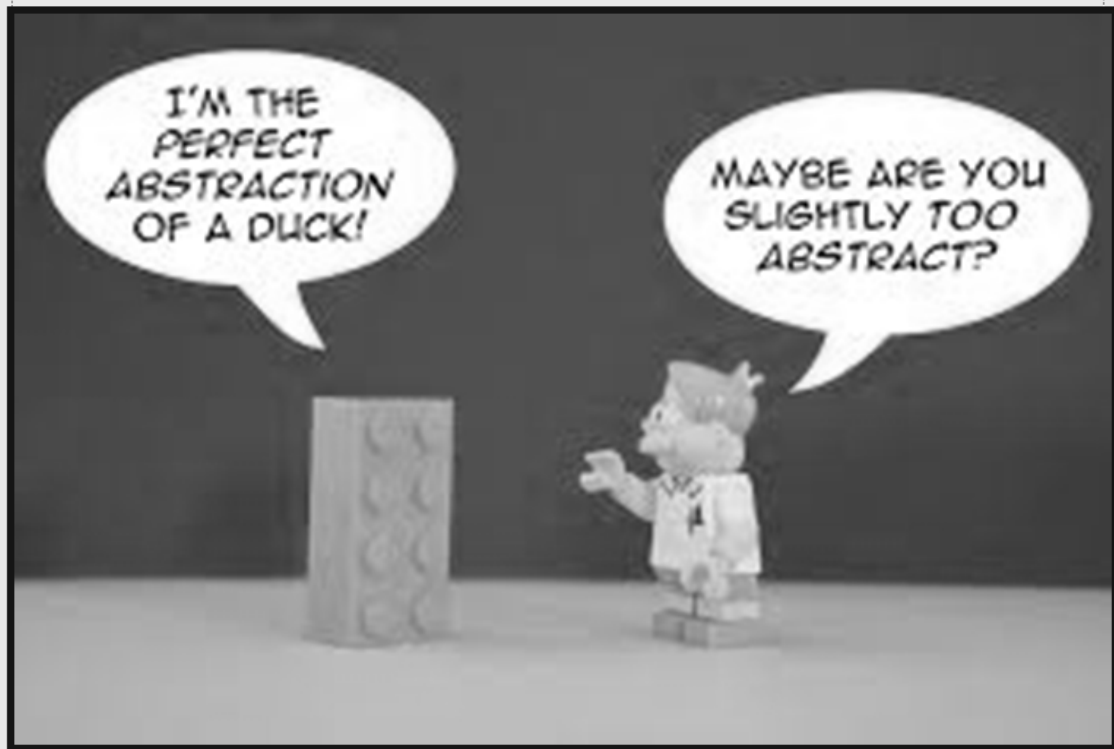
24

Абстрагування

Метод, який полягає в уявному відокремленні певної властивості або ознаки предмету з метою більш глибокого його вивчення.

25

26

Етапи абстрагування

1 етап

- Підготовка абстракції (відокремлення існуючого від неіснуючого).

2 етап

- Здійснення процесу абстракції (заміна досліджуваного об'єкту його моделлю з меншою кількістю ознак).

27

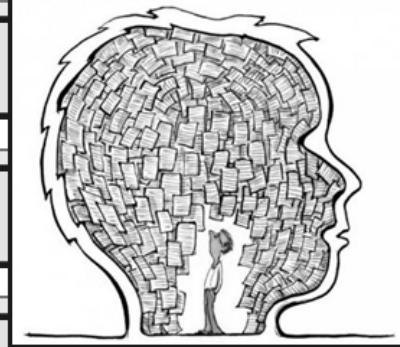
Види абстракції

Абстракція ототожнення

Абстракція ізолююча

Абстракція актуальної
безкінечності

Абстракція потенціальної
здійсності

28

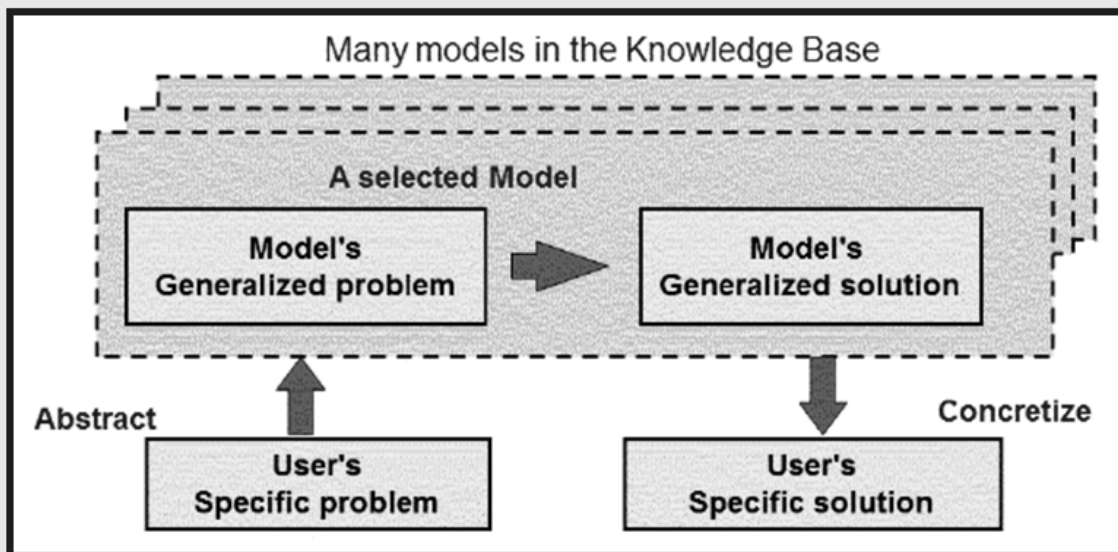

Конкретизація

Метод, який полягає у сходженні від абстрактного до конкретного, дозволяє більш точно охарактеризувати предмет з урахуванням структурних та функціональних зв'язків його компонентів.

29

Місце конкретизації серед інших моделей пізнання

30

Моделювання

Метод, при якому досягається пізнання одного з предметів та явищ на основі їх подібності з іншими, шляхом створення штучної системи, яка відображає з певною точністю властивості досліджуваного об'єкта.

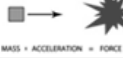
31

Types of Models

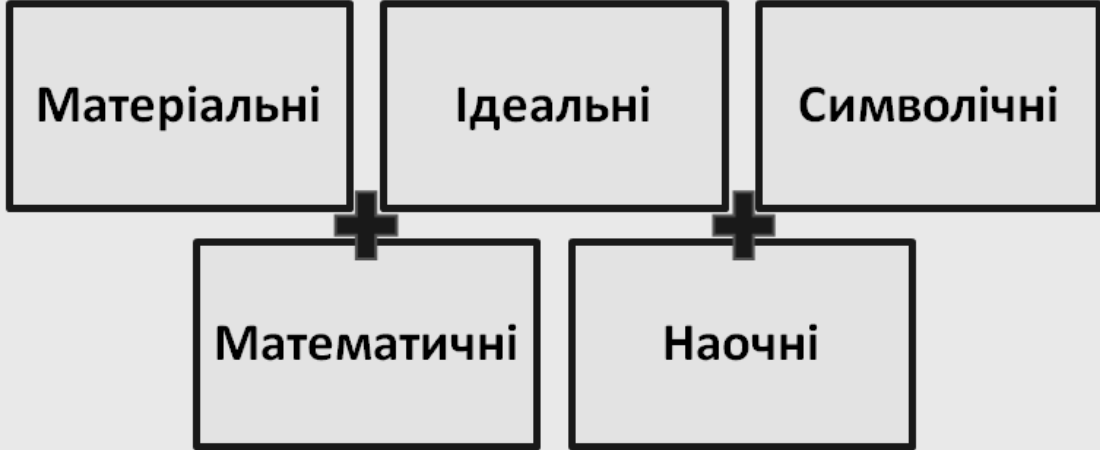
Physical Models- look like the objects they are modeling.
Ex. A globe is a physical model of the earth.

Mathematical Models- made up of mathematical equations and data.
Ex. *Newton's Law in Physics*.

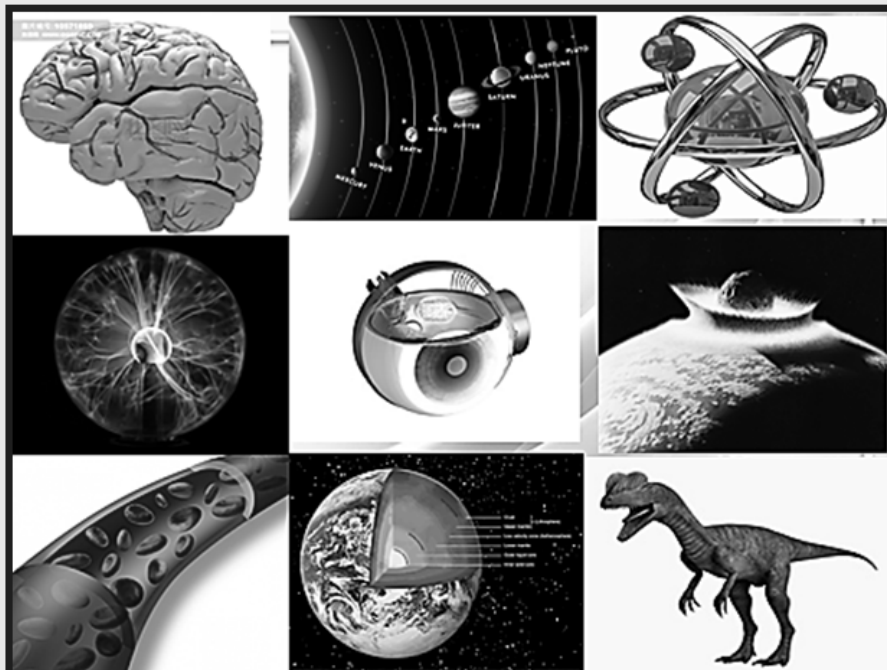

Види моделей

32

Приклади моделей

33

Ідеалізація

Граничний вид абстрагування, що ґрунтується на послідовному максимальному ізолюванні досліджувальної властивості від супутніх факторів, внаслідок чого створюються ідеальні об'єкти, яких не існує у педагогічній діяльності.

34

Формалізація

Метод вивчення об'єктів відображенням їх змісту і структури у знаковій формі за допомогою штучної мови та символів, які забезпечують чіткість фіксації знань.

35

Узагальнення

Метод наукового пізнання, який являє собою логічний процес переходу від одиничного до загального, від менш загальних до більш загальних знань, визначення загальних властивостей і ознак предметів. Результатом процесу узагальнення є узагальнене поняття, судження, закон, теорія.

36

Види узагальнення

Абстрактно-загальне (виділення будь-яких ознак)

Конкретно-загальне, закон (суттєве)

Індуктивне (від окремих фактів, подій, до вираження в думках)

Логічне (від однієї думки до іншої, більш загальної)

37

Уявний (мислений) експеримент

Метод, який долає просторові, структурні і часові межі реального експерименту, дозволяє проникнути у суть предмета, зрозуміти його рушійні сили. У такому експерименті на основі теоретичних і емпіричних знань створюється ідеальний об'єкт, який далі співвідноситься з педагогічною дійсністю та імітує ті ситуації, що могли б мати місце в реальному експерименті.

38

Типи мисленого експерименту

1

Конструюючі: пов'язані з «просторуванням» понятійних фундаментальних схем теорій

2

Аналітичні: орієнтовані на побудову прикладу, що підтверджує істинність теорії

3

Синтетичний: засіб конструювання наукової гіпотези

39

Етапи мисленого експерименту

1

Формулювання завдань і створення експериментальної ситуації

2

Формулювання мисленої моделі експерименту

3

Прогнозування та аналіз можливих експериментальних результатів

40

Рекомендована основна література

- **Гончаренко С.У.** Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
- **Мальська М. Пандяк И.** Організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ :Центр навч. Літератури, 2017.136 с.
- **Палеха Ю.І. Леміш Н.О.** Основи науково-дослідної роботи. Київ: Ліра-Київ, 2013. 336 с.
- **Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю.** Основи педагогічних досліджень: навч-метод. посібник. Київ: 1998. 193 с.
- **Сисоєва С., Кристопчук Т.** Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч-метод. посібник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.
- **Тушева В.В.** Основи наукових досліджень: навч. посібник. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
- **Фіцула М.М.** Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ : «Академвидав», 2006. 352 с.

41

Інтернет ресурси

- **Основи методології та організації наукових досліджень:** Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
URL: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf
- **Лаппо В. В.** Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 284 с.
URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2250.pdf>
- **Лузан П.Г., Сопівник І.В., Виговська С.В.** Основи науково-педагогічних досліджень. Київ, 2010. 219 с.
URL: https://bahmat.at.ua/MET_NAUK_DOSL/S.VYGOVSJKA_POSIBNYK.pdf
- **Основи наукових досліджень:** Організація наукових досліджень: Конспект лекцій для студентів – магістрантів приладобудівного факультету / Уклад. Н.І. Бурау. Київ: НТУУ «КПІ», 2007. 33 с.
URL: https://kafpson.kpi.ua/Arhiv/Bureau/lecture_ond.pdf
- **Науково-педагогічне дослідження :** навчальний посібник для магістрантів / Укладачі: Н.Н. Чайченко, О.М. Семенов, Л.М. Артюшкіна, О.М. Рудь. Суми : СОІППО, 2015. 190 с.
URL: http://www.soippo.edu.ua/images/Про_НАС/Абітурієнту/НАУКОВО-ПЕД_ДОСЛІДЖЕННЯ.pdf
- **Цехмістрова Г.С.** Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
URL: <https://www.imath.kiev.ua/~golub/ref/tsekhmistrova.pdf>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

42

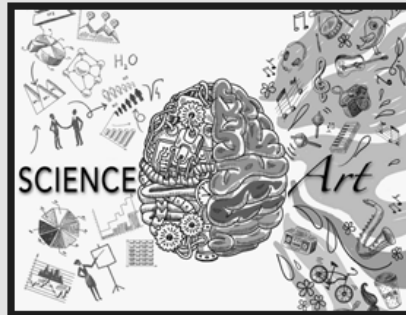
Лекція 4 Основні емпіричні методи дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур

1

План лекції

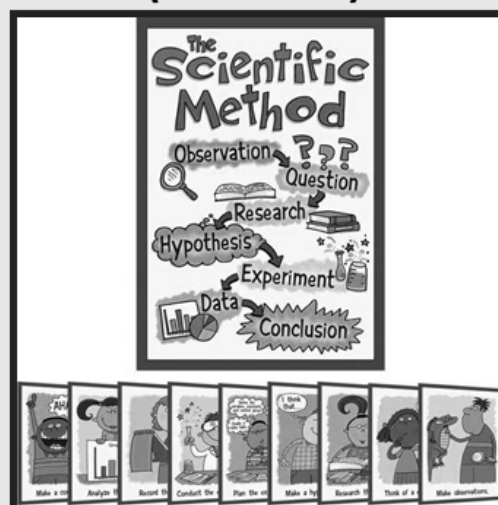
1. Класифікація методів дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур (МНІМіК)
2. Загальна характеристика основних емпіричних методів дослідження в МНІМіК

2

Питання 1

Класифікації методів дослідження у
методиці навчання іноземних мов і культур
(МНІМіК)

3

Класифікації Е. А. Штульмана (1976)

- **Класифікація 1.**

Методи науково-теоретичного рівня та методи науково-експериментального рівня.

- **Класифікація 2.**

Методи дослідження: аналітичні, узагальнюючі, проєктувальні, інтерпретаційні, збір та накопичення інформації, контролю та вимірювань, опрацювання даних, перевірки.

4

Класифікація П. Б. Гурвича (1980)

- **Первинні:** дослідження глибинних процесів формування іншомовного мовленнєвого механізму, мотиваційних передумов оволодіння іноземною мовою, проблеми здібностей до іноземної мови і шляхів їх розвитку тощо.
- **Вторинні:** дослідження ефективності перекладних вправ у навчанні лексиці або граматиці, межі активізації в усному мовленні мовних явищ, порівняння ефективності комплексного та усного вступного курсів, проблеми необхідності повідомлення мовного правила ..., методична ефективність мовних і мовленнєвих аспектно спрямованих вправ тощо.

5

Класифікація М. В. Ляховицького (1982)

- **Основні:** критичний аналіз літературних джерел (в тому числі ретроспективне вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду), узагальнення позитивного досвіду викладання передових учителів, фіксоване наукове спостереження, пробне навчання, опитне навчання, експеримент.
- **Допоміжні:** анкетування, тестування, бесіда, хронометрування, осцилографічний аналіз тощо.

6

Класифікація Щукіна А. М. (2012)

- **Методи, що застосовуються на теоретичному рівні.**
- **Методи, що застосовуються на емпіричному рівні:** аналіз науково-методичної літератури, наукове спостереження, узагальнення досвіду викладання, бесіда, дослідне навчання, пробне навчання, анкетування, тестування, хронометрування, статистичний аналіз результатів роботи.

7

Класифікація Горлової Н. О.(2013)

- Теоретичні
- Прогностичні
- Обсерваційні
- Праксиметричні
- Емпіричні: анкетування, бесіда, моніторинг, тестування, діагностика, методика семантичного диференціала, експеримент, пробне або дослідне навчання

8

Класифікація Трубіциної О. І. - редактор (2018)

- *Методи теоретичні та науково-експериментальні.*
- *Методи науково-емпіричного рівня: ретроспективне вивчення досвіду вітчизняної та зарубіжної школи, узагальнення педагогічного досвіду, спостереження та самоспостереження, бесіда, анкетування.*

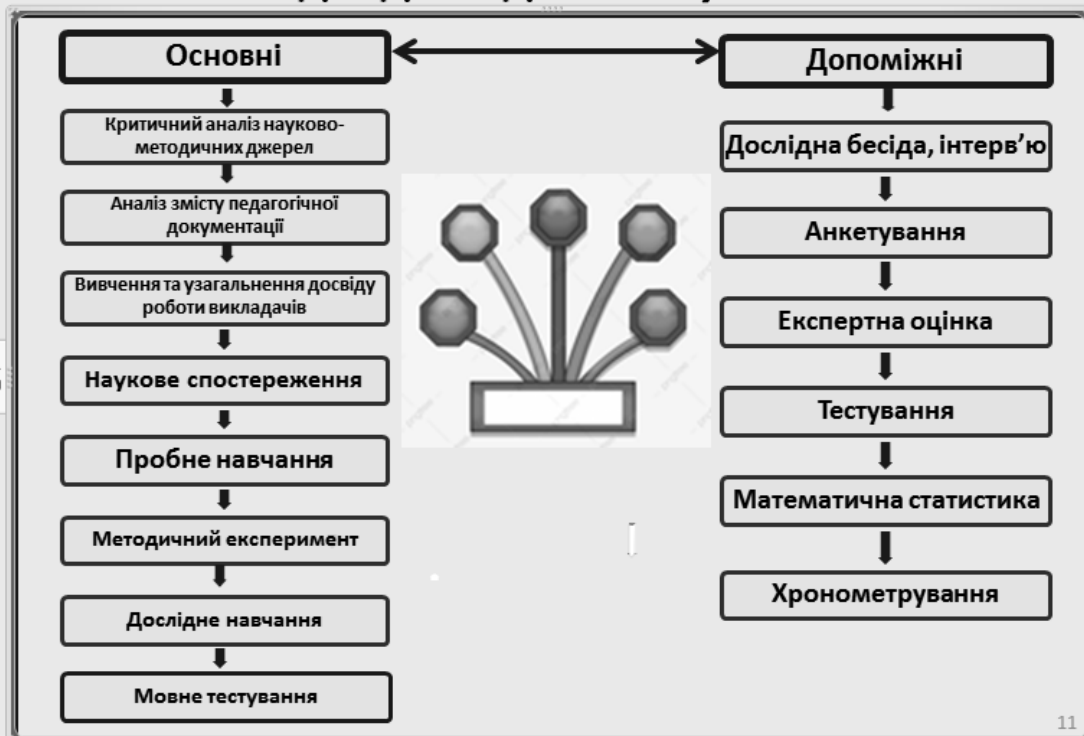
9

Емпіричний рівень наукового пізнання

До емпіричного рівня наукового пізнання належать методи, безпосередньо пов'язані з вивченням педагогічної реальності (методики навчання іноземних мов і культур), які забезпечують накопичення, фіксацію та узагальнення вихідного дослідного матеріалу. Емпіричні методи дослідження призначені для перевірки та доведення ефективності розробленої методики, технології або моделі навчання.

10

Узагальнена класифікація емпіричних методів дослідження у МНІМіК

11

Питання 2

Загальна характеристика основних емпіричних методів дослідження в МНІМіК

12

Critical Analysis

➤ Критичний аналіз методичної літератури

Мета:

- накопичення теоретичного і фактичного матеріалу,
- аналіз, узагальнення, інтерпретація наукової інформації щодо теоретичних проблем дослідження,
- уточнення напрямку дослідження,
- формулювання дослідницьких завдань,
- визначення методики дослідження.

13

Правила роботи з науковою літературою

Послідовність пошуку літератури

- визначення інформаційних джерел
- з'ясування кола авторів, які вивчали питання пов'язані з обраною проблемою

Джерела бібліографічної інформації

- первинні (статті, дисертації, монографії тощо)
- Вторинні (реферативні журнали, сигнальна інформація тощо)

Порядок ознайомлення з літературою

- зворотньо-хронологічний, який дозволяє уникнути повторного огляду інформації

14

Етапи опрацювання літератури

I — укладання попереднього бібліографічного списку джерел

II — підбір публікацій

III — опрацювання публікацій

15

Типи аналізу наукової літератури

Тематичний аналіз

передбачає систематизацію всієї інформації за різними аспектами досліджуваної проблеми.

Критичний аналіз дозволяє

визначити недостатньо досліджені ракурси проблеми, окреслити на цій основі завдання власного наукового пошуку.

Критичний аналіз передбачає

розкриття: основної ідеї автора, його позиції; відмінності позицій автора від інших дослідників; сутності наукової полеміки; суперечливих положень авторської позиції; питань, що залишилися невисвітленими; перспективних напрямів подальших досліджень.

16

Перший рівень накопичення інформаційних матеріалів

записи на бібліографічних (електронних) картках

витяги (скорочений або повний виклад змісту окремих фрагментів наукового джерела)

цитування (дослівний запис авторського тексту)

ксерокопії

алфавітний електронний каталог із проблеми дослідження

папки із галузевої інформації (файли з відомостями про певні публікації)

17

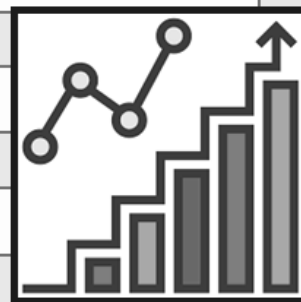
Другий рівень накопичення інформаційних матеріалів: результати аналітико-синтезуючої обробки інформації наукового джерела

анотації (коротка характеристика з точки зору змісту, напрямку публікації)

тези (стислий виклад основних положень публікації)

конспекти (детальний виклад змісту інформації)

графи-схеми

18

Третій рівень накопичення інформаційних матеріалів: результати узагальнюючої обробки інформації

Укладання термінологічного *словника основних понять* із теми дослідження

Підготовка змістовного огляду за певним напрямком дослідження

19

Типи цитування

20

Вимоги до цитування

Точність і достовірність

Відсутність перекручувань поглядів автора

Обмеження кількості цитат

Органічне “вписування” цитат у контекст

Точне зазначення джерела (пряме цитування!)

Відсутність непрямого цитування

Обережне ставлення до позицій і думок молодих науковців

Обґрунтування незгоди з точкою зору автора

21

Плагіат

Привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора.

22

Типи плагіату

Видання виконаної іншим автором роботи за свою без змін.

Копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в запозичене змін.

Копіювання інформації з кількох різних джерел без внесення в неї правок.

Внесення незначних правок у скопійований матеріал.

Повне запозичення текстів з інших джерел з їх перефразуванням.

Видання власної колись вже написаної роботи за нову.

23

➤ Вивчення та узагальнення педагогічного досвіду викладачів

Досвід – певний результат діяльності, якому притаманні регулярність, повторюваність, , що кристалізують характерні ознаки діяльності.
Педагогічний досвід – стабільний рівень практики, що виявляється і матеріалізується в її різних формах і видах.

24

Джерела педагогічного досвіду

- 1 • Зафіксовані у письмовій формі
- 2 • Зафіксовані в пам'яті певних осіб, що можуть поділитися ними усно чи описати у той чи інший спосіб
- 3 • Незафіксований живий досвід конкретної діяльності, який запозичується під час візуального спостереження

25

Форми та методи втілення джерел педагогічного досвіду

- 1 • Усні повідомлення результатів вивченого (виступи на конференціях, семінарах тощо)
- 2 • Письмові повідомлення результатів вивченого (методичні рекомендації, статті тощо)
- 3 • Наочно-демонстраційна популяризація (виставки, спеціальні стенди тощо)

26

Різновиди педагогічного досвіду

27

Критерії аналізу сутності і змісту передового педагогічного досвіду

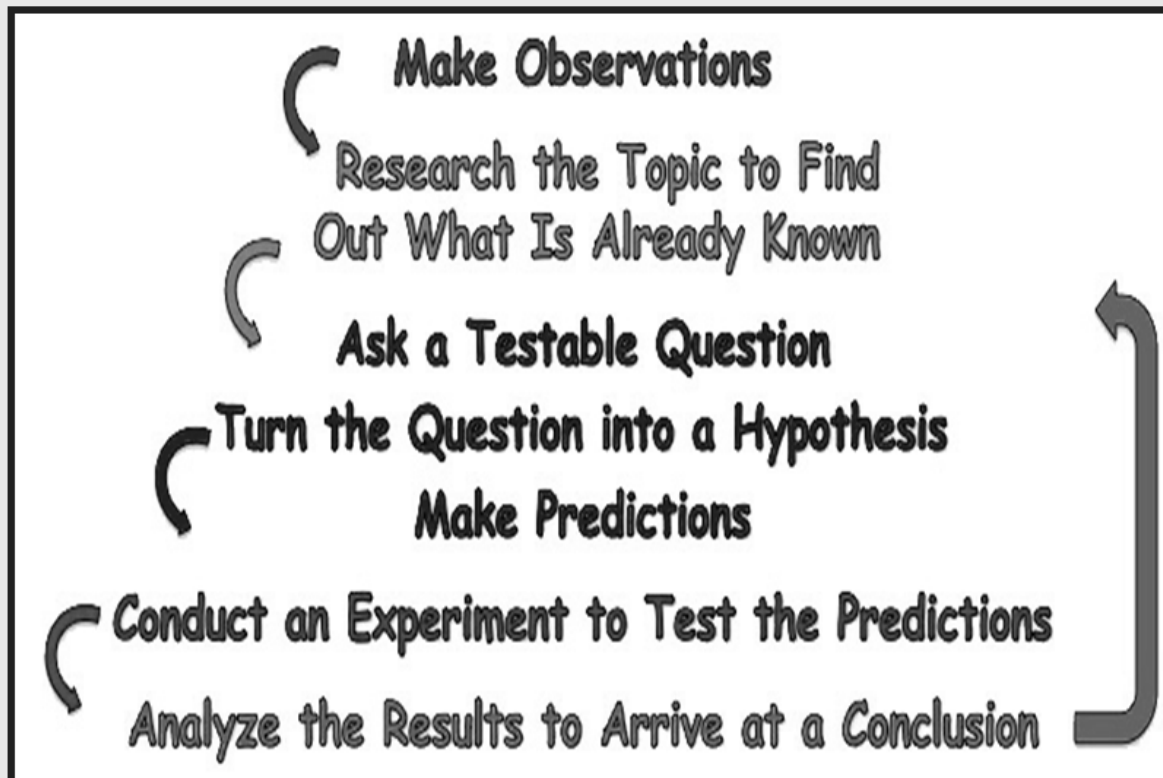
28

➤ Наукове спостереження

Спеціально організоване, цілеспрямоване сприйняття педагогічного процесу у звичайних умовах у закладі вищої освіти ; об'єкт спостереження - дії та вчинки студентів і викладачів іноземних мов і культур. Суть цього методу - безпосереднє, планомірне й тривале сприйняття педагогічних (методичних) явищ без утручання дослідника в нього.

29

30

Характерні риси наукового спостереження

1

Цілеспрямованість

2

Послідовність проведення

3

Точна фіксація отриманих результатів

31

Види наукового спостереження

За способом проведення

безпосереднє та опосередковане,
причетне та непричетне

За тривалістю

довгочасне і короткочасне, безпосереднє і
дискретне

Самоспостереження

32

Вірогідність наукового спостереження забезпечується :

проведенням кількох спостережень із зіставленням добутих даних.

порівнянням результатів спостереження із думками практичних спеціалістів (викладачів, вчителів, вихователів).

використанням так званої конкурсної оцінки, дискусійного обговорення результатів спостереження

строгою фіксацією процесу дослідження.

33

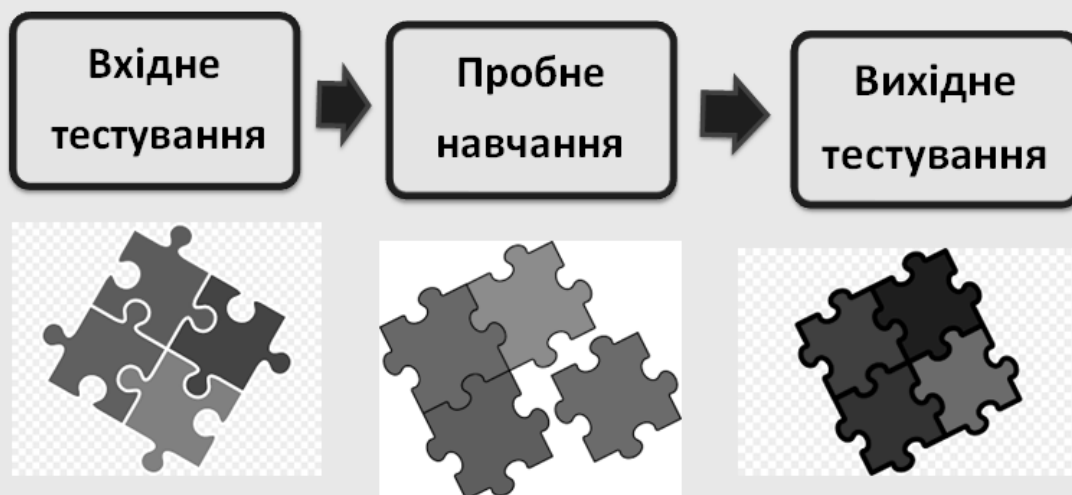

➤ Пробне навчання

Дослідження, побудоване переважно на ерудиції та педагогічній інтуїції викладача, який здійснює науковий пошук. У цьому випадку викладач, спираючись на власний досвід, без глибокого й тривалого вивчення проблеми здійснює пошук, завдяки якому підтверджується або спростовується висунуте й первинно обґрунтоване припущення, спрямоване на удосконалення окремих аспектів процесу навчання іноземної мови. План дослідження та етапи його проведення визначаються за умов значного скорочення добору можливих варіантів навчання.

34

Структура пробного навчання

35

Загальні характеристики пробного навчання

Основа

Ерудиція та педагогічний досвід вчителя/викладача

Предмет дослідження

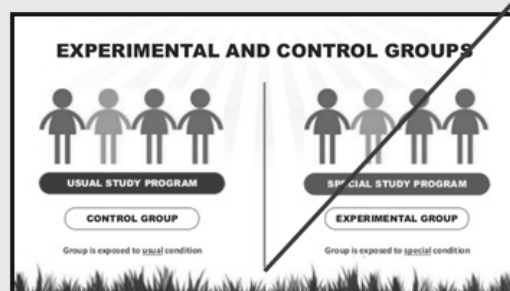
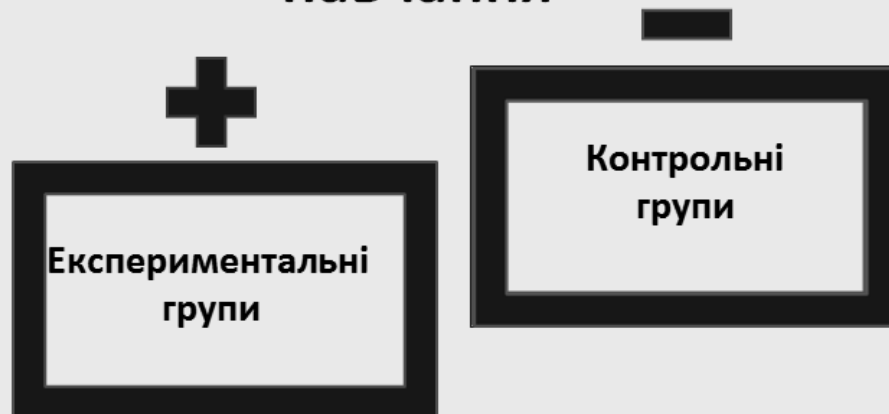
Первинна робоча гіпотеза (евристичний підхід)

Переваги

Простота реалізації; легкість отримання та обробки результатів

36

Характерна ознака пробного навчання

37

Фази пробного навчання

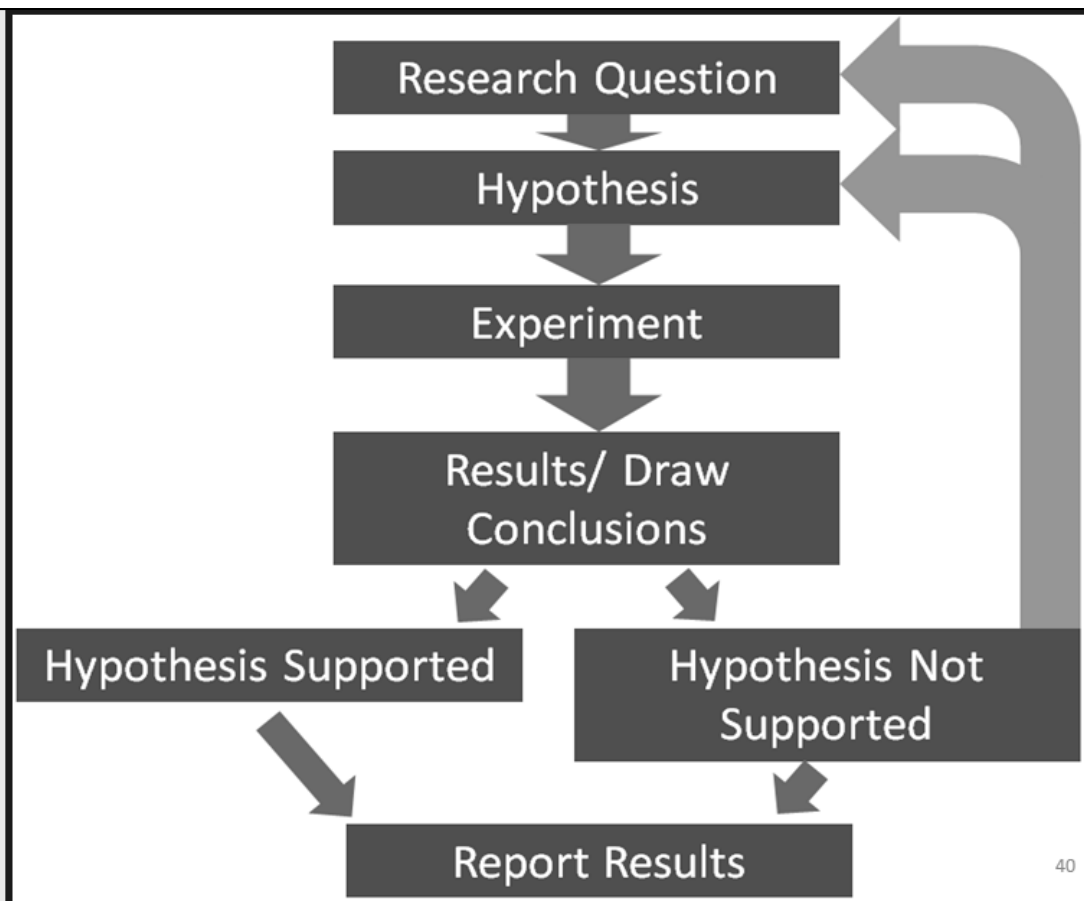
38

➤ Методичний експеримент

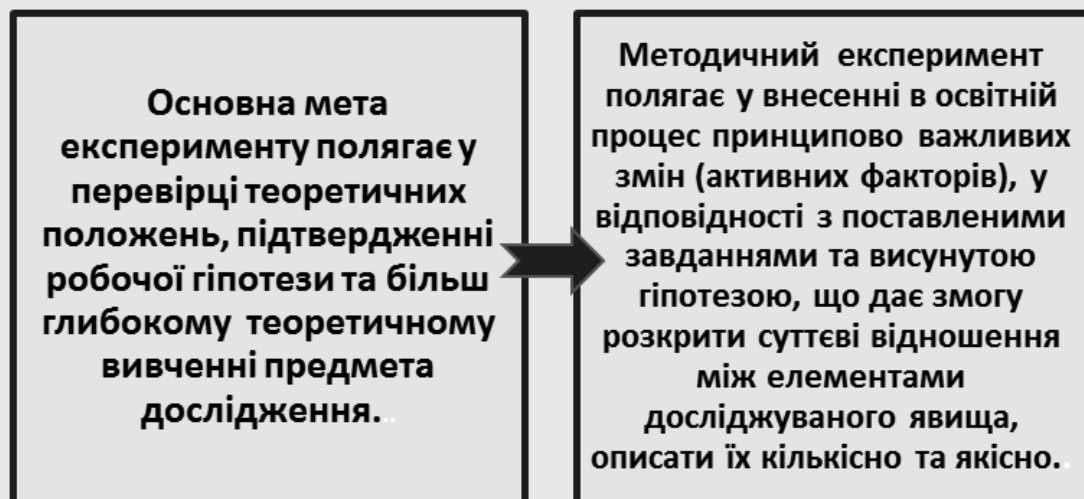
Науково організоване дослідження, спрямоване на вивчення стану і динаміки тільки одного досліджуваного явища при умовній нейтралізації всіх інших значущих чинників.

39

40

Мета й сутність експерименту

Основна мета експерименту полягає у перевірці теоретичних положень, підтвердженні робочої гіпотези та більш глибокому теоретичному вивченні предмета дослідження.

Методичний експеримент полягає у внесенні в освітній процес принципово важливих змін (активних факторів), у відповідності з поставленими завданнями та висунутою гіпотезою, що дає змогу розкрити суттєві відношення між елементами досліджуваного явища, описати їх кількісно та якісно.

41

Види методичного експерименту

За значущістю дослідження

розвідувальний та основний

За умовами проведення

природний та лабораторний

За складністю організації

односерійний та багатосерійний;
однофакторний та багатфакторний; прямий і
перехресний тощо

42

Складники методичного експерименту

Варійовані змінні величини, до яких відноситься все те, що в ході експерименту цілеспрямовано змінюється.

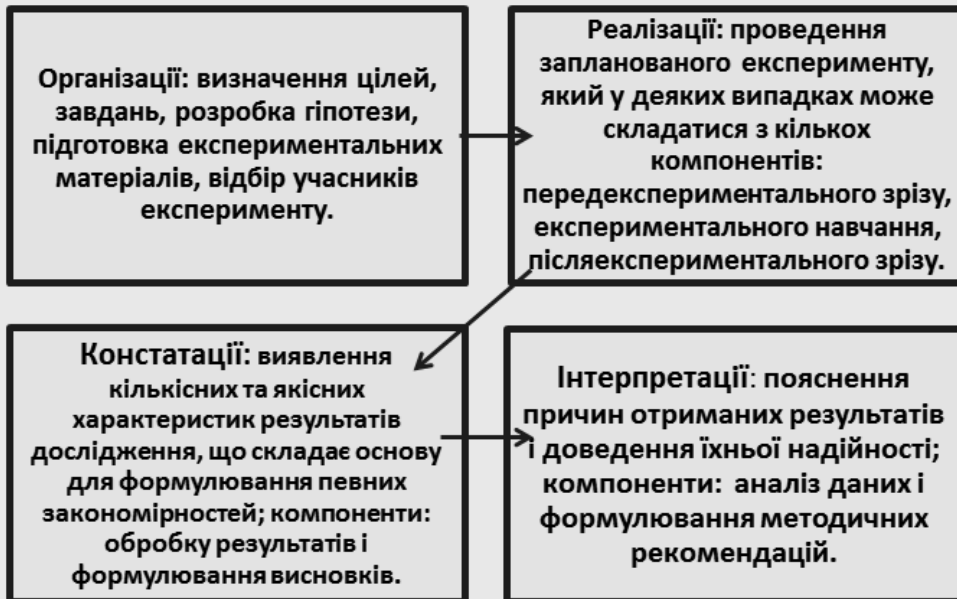
Неварійовані змінні величини групи А (суб'єктивні не варійовані): з одного боку - це різноманітні особистісні характеристики студента, а з другого - особистісні характеристики викладача.

Неварійовані змінні величини групи Б (об'єктивно неварійовані), до яких належить усе те, що в даному дослідженні залишається незмінним (склад групи, мовний і мовленнєвий матеріал, засоби навчання, вимоги чинної програми тощо).

Фінальні змінні величини, тобто кінцеві дані експерименту, які можуть бути використані як вихідні величини для їх подальшого опрацювання.

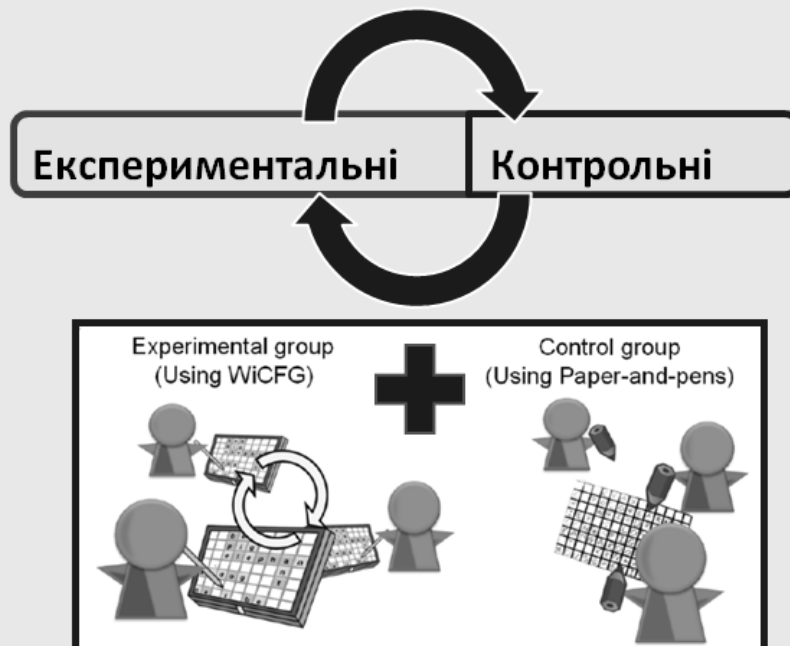
43

Фази реалізації методичного експерименту

44

Типи груп в експерименті

45

➤ Дослідне навчання

Масове навчання за запропонованою дослідником програмою. У ході дослідного навчання перевіряється сформульована дослідником гіпотеза. Таке навчання може бути проведене у масштабі кількох академічних груп, факультету, кількох факультетів тощо. Об'єктами навчання можуть бути прийоми, технології і методи навчання.

46

Основні характеристики дослідного навчання

47

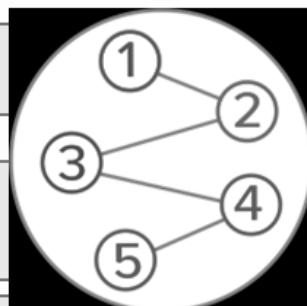
Етапи проведення дослідного навчання

Організації: розробка гіпотези, програми та відбір учасників

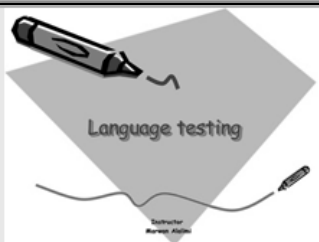
Реалізації: проведення дослідного навчання згідно програми

Констатації: аналіз результатів дослідного навчання

Інтерпретації: пояснення причин одержаних результатів, що дозволяють рекомендувати результати навчання для широкого впровадження в практику навчання

48

➤ Мовне тестування

Мовний тест - підготовлений відповідно до певних вимог комплекс завдань, які пройшли попереднє випробування з метою визначення якісних показників і які дозволяють виявити в учасників тестування рівень їх мовної і/або мовленнєвої компетентності та оцінити результати тестування за заздалегідь встановленими критеріями. Якість тесту визначається його придатністю.

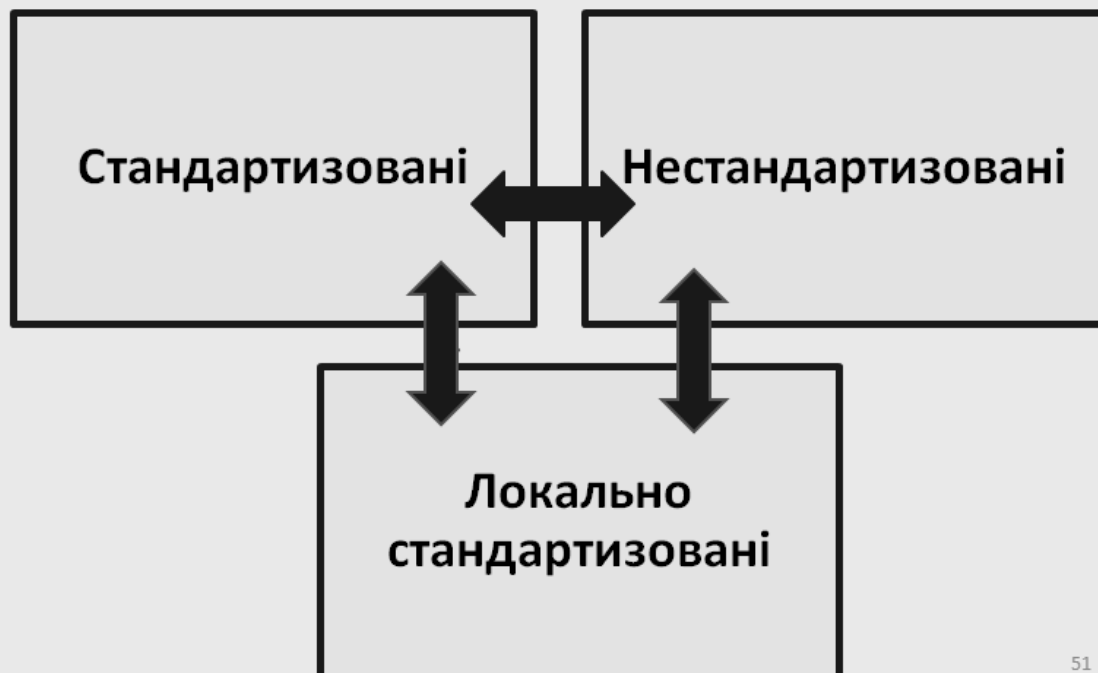
49

Складові придатності мовного тесту

50

Основні типи тестів

51

Ознаки стандартизованого тесту

Пройшов попереднє випробування на великій кількості тестованих (500-1000)

Має кількісні показники якості

Має специфікацію

52

Види мовних тестів

Тести навчальних досягнень (за певний період навчання)

Тести загального володіння іноземною мовою (безвідносно навчальної програми)

Діагностичні тести (для розподілу по групах)

Тести на виявлення здібностей до вивчення іноземної мови

53

Етапи/стадії розробки і використання тесту

Розробка передтесту

Розробка остаточного тесту

Реалізація тесту

54

Типи очікуваної відповіді

Вибіркова
(з кількох запропонованих варіантів-альтернатив)

Конструйована:

- на рівні слова (напівпродукована)
- на рівні речення/фрази (продукована)
- на рівні тексту (продукована)

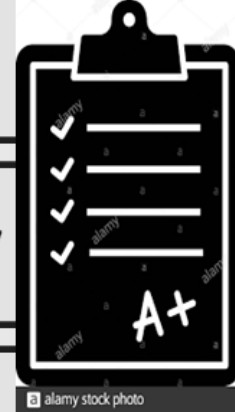
55

Типи вибіркової відповіді

Множинного вибору

Альтернативного вибору

Перехресного вибору

56

Структура тестового завдання

Інструкція

Зразок виконання (факультативний)

Матеріал

Очікувана відповідь (еталон/ключ)

57

Типи аналізу результатів тестування

58

Рекомендована основна література

- **Гурвич П.Б.** Теория и практика эксперимента в методике преподавания иностранных языков. Владимир, 1980.103 с.
- **Квасова О. Г.** Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. Київ: Ленвіт, 2009. 119 с.
- **Ляховицький М. В.** Методика преподавания иностранных языков. Москва : Высш. школа, 1981.159 с.
- **Майер Н.В., Устименко О. М., Борецька Г. Е** Практикум з формування тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 192 с.
- **Ніколаєва С.Ю.** Методи дослідження в методиці навчання іноземних мов . *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник.* Київ : Ленвіт, 2013. С.45-59.
- **Рапопорт И. А., Сельг Р., Соттер И.** Тесты в обучении иностранным языкам в средней школе : пособие для учителей. Таллин: Валгус, 1987. 360 с.

59

Інтернет ресурси

- **Мальська М., Пандяк И.** Організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Центр навч. літератури, 2017. 136 с.
URL: <https://cul.com.ua/preview/ondm.pdf>
- **Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / уклад. О. Є. Антонова та ін.** Житомир, 2018. 76 с.
URL: http://eprints.zu.edu.ua/29034/1/2018_Методика%20наук-пед%20дослідження%40АЕМ%20%281%29.pdf
- **Тверезовська Н.Т., Сидоренко В. К.** Методологія педагогічного дослідження. Київ : Центр навч. літератури, 2017. 440 с.
URL: <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451777>
- **Nunan D.** Research Methods in Language Learning. Cambridge Univ. Press, 1992. 249 p.
URL: https://www.academia.edu/31150928/_David_Nunan_Research_Methods_in_Language_Learning

Дякую за увагу !

60

Лекція 5 Допоміжні емпіричні методи дослідження у методиці навчання іноземних мов і культур

1

Допоміжні емпіричні методи дослідження в МНІМіК

Методи, які в основному запозичені МНІМіК з інших наук: соціології, психології, педагогіки, математичної статистики. Вони мають тісний зв'язок з основними емпіричними методами дослідження в МНІМіК і теоретичними методами; забезпечують більш повне пізнання процесу навчання іноземних мов і культур.

4

Перелік допоміжних емпіричних методів дослідження у МНІМіК

Дослідна бесіда

Інтерв'ю

Анкетування

Експертна оцінка

Тестування

Математична статистика

Хронометрування

5

Питання 2

Загальна характеристика допоміжних
емпіричних методів дослідження в МНІМіК

6

Опитування

Ця група методів охоплює *бесіду, інтерв'ю, анкетування* за спільною ознакою – можливістю дізнатися про мотиви дій, потреби, інтереси, позиції, погляди, смаки, власні судження респондентів.

7

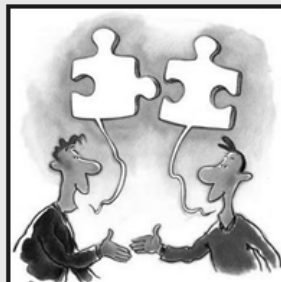
➤ Дослідна бесіда

Дослідна бесіда — додатковий соціологічний метод дослідження, який застосовується з метою одержання необхідної інформації для роз'яснення того, що не було зрозуміло при спостереженні.

Дослідну бесіду проводять за наміченим заздалегідь планом з виділенням питань, що потребують з'ясування, у вільній формі без запису відповідей співрозмовника.

8

Загальні характеристики дослідної бесіди

Опитуваний і дослідник виступають активними учасниками діалогу в якому відбувається взаємний обмін думками.

Дослідник визначає: загальну тему, окреслює основні питання; висуває припущення щодо можливих результатів опитування.

9

Переваги дослідної бесіди

Живий контакт дослідника з респондентами

Можливість індивідуалізації запитань, їх варіювання, додаткових уточнень

Можливість оперативної діагностики достовірності і повноти відповідей

10

➤ Інтерв'ю

Ретельно розроблений і технічно оснащений метод дослідної бесіди з чіткою метою, яка впливає з певних завдань дослідження. Це система заздалегідь підготовлених запитань, які дослідник ставить опитуваному, утримуючись від власних коментарів.

11

Види інтерв'ю

За формою

Стандартне (відбувається строго за розробленим планом); творче (дозволяє певну свободу запитань); глибоке (межує з довірливою бесідою)

За кількістю учасників

Індивідуальне та групове

12

Типові помилки проведення інтерв'ю

Ситуативні

Неправильний вибір місця та часу розмови; не попередження опитуваного

Соціологічні

Відсутність техніки опитування, припущення мовних огріхів

Психологічні

Упереджене ставлення до опитуваного, оцінка результатів за стереотипом

13

Вимоги до укладання питань

Питання мають бути ретельно підготовлені

Питання повинні бути як «прямими», так і «непрямими»

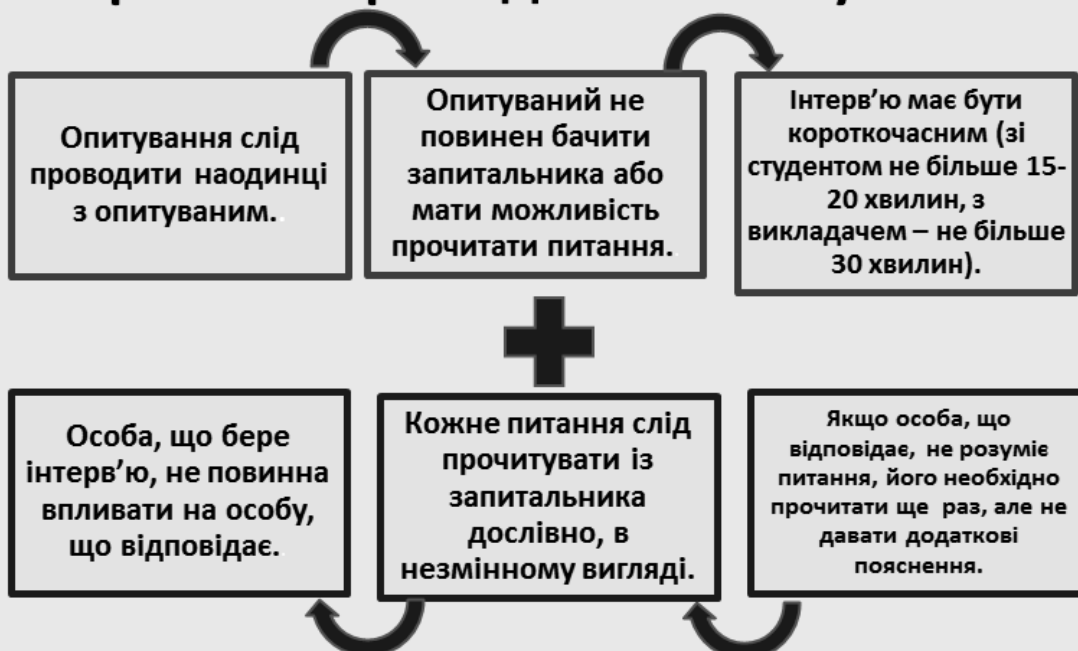
Питання слід формулювати лаконічно, конкретно і зрозуміло для всіх учасників інтерв'ю

Питання, що ставляться викладачам і студентам, не повинні суперечити педагогічному такту і професійній етиці

Частина питань має перевіряти об'єктивність відповідей на інші питання

14

Правила проведення опитування

15

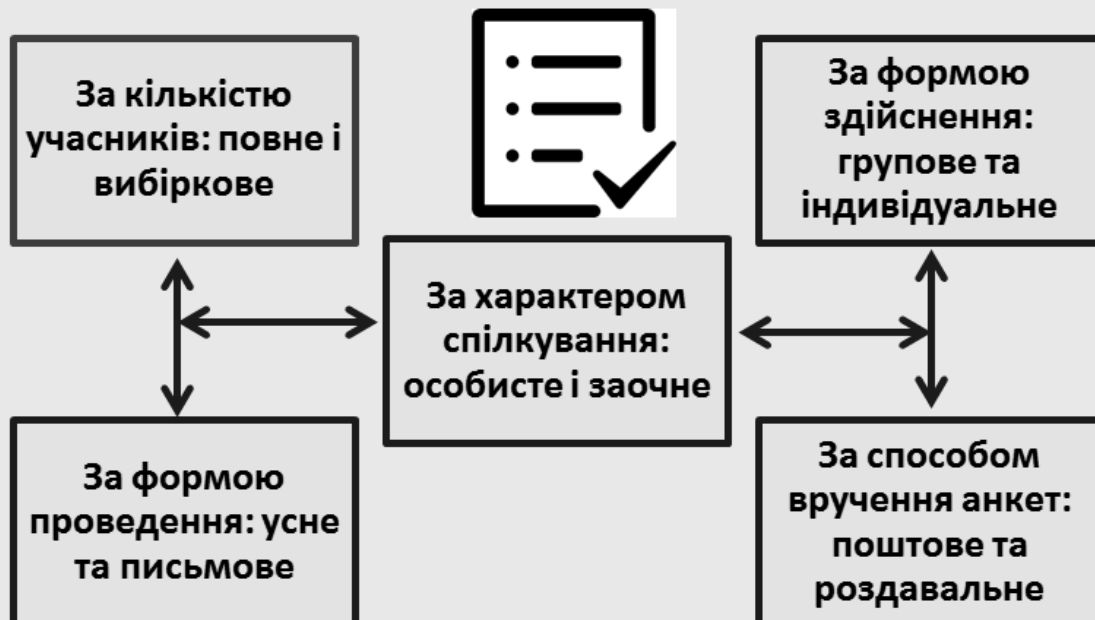

➤ Анкетування

Метод збору первинного матеріалу у вигляді письмового опитування великої кількості респондентів за допомогою анкети; проведення опитування у письмовій формі за допомогою заздалегідь підготовлених бланків.

16

Типи анкетування

17

Анкета

Набір запитань, кожне з яких логічно пов'язане з головною метою дослідження. Важливі характеристики анкети: композиція (послідовність запитань), мова та стиль формулювання запитань, оформлення, рекомендації щодо заповнення анкети.

18

Структура анкети

Вступна частина

Основна частина

Демографічна частина

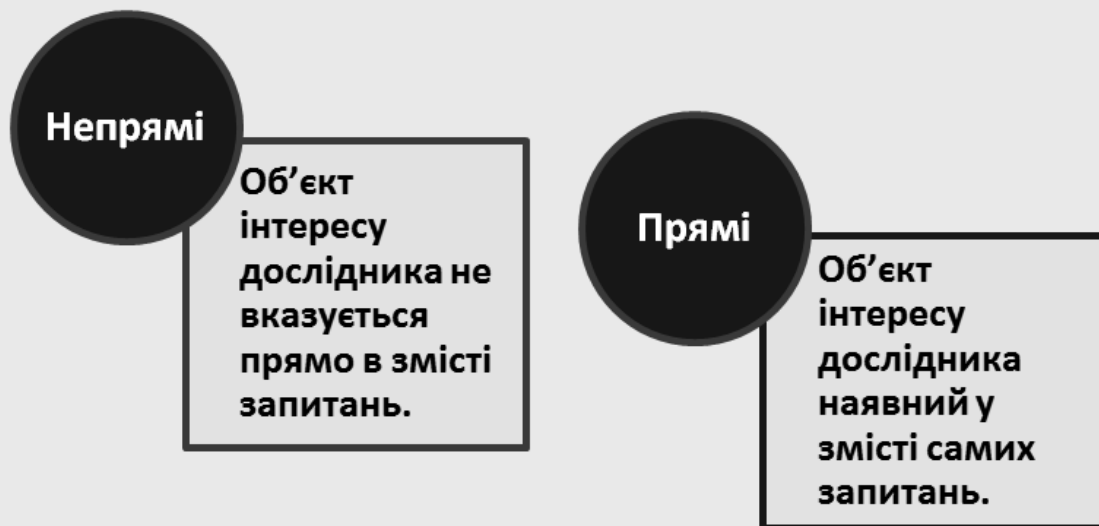
19

Форми анкети

20

Типи анкет за змістом запитань

21

Вимоги до складання анкет

- Запитання мають так характеризувати явище, щоб очікувані відповіді на них могли бути вірогідними;
- запитання можуть бути як прямі, так і непрямі, як з варіантами відповідей, так і без них;
- формулювання запитання не повинне схилити до певної відповіді;
- варіанти відповідей повинні мати однозначне розуміння;
- кількість варіантів відповідей повинна забезпечувати максимально можливу їх вірогідність;

22

продовження

- пропонувати контрольні комбінації запитань: прямі, опосередковані запитання;
- особисті, безособові запитання;
- передбачати попередню перевірку ступеня розуміння запитань на невеликій кількості студентів і здійснювати корегування змісту анкети.

23

Параметри якості анкети

ОБГРУНТОВАНІСТЬ (ВАЛІДНІСТЬ)

- змістова валідність
- зовнішня валідність
- емпірична валідність
- дискримінантна валідність

НАДІЙНІСТЬ

- надійність-стійкість
- надійність-узгодженість

24

➤ Експертна оцінка

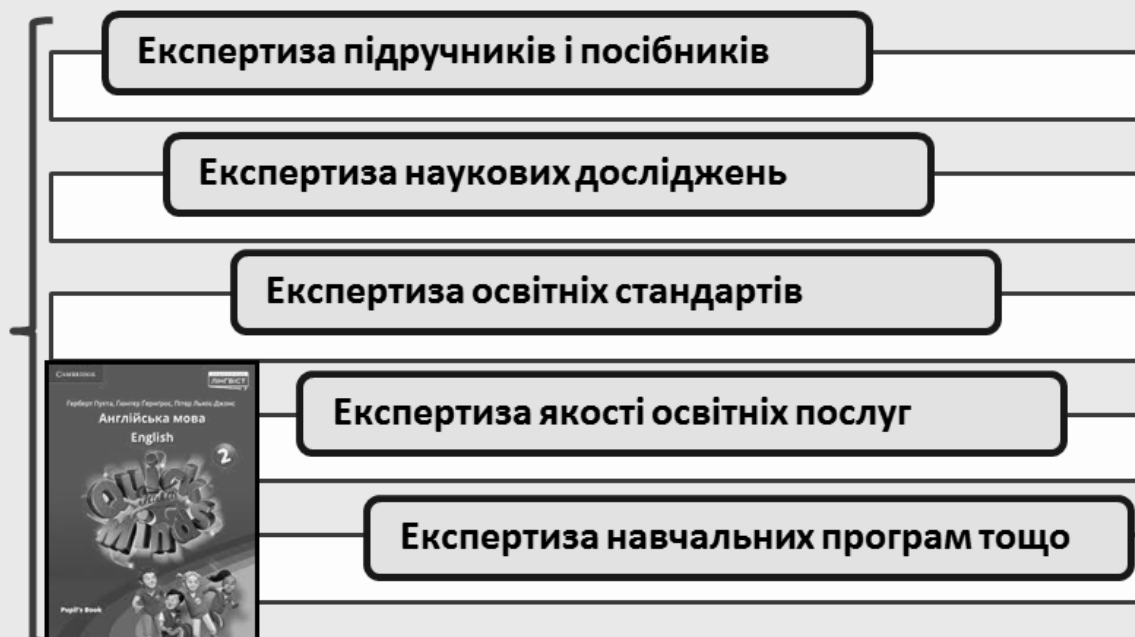
- це проведення експертами індуктивно-логічного аналізу проблеми з якісним судженням і формальним обробленням результатів.

Отримані результати узагальнюють, а результати експертів приймають як рішення.

Експертиза дає змогу вирішувати три групи традиційних завдань: кількісної оцінки об'єктів за певною ознакою, упорядкування об'єктів і їх класифікацію. Експерти є фахівцями у галузі МНІМіК.

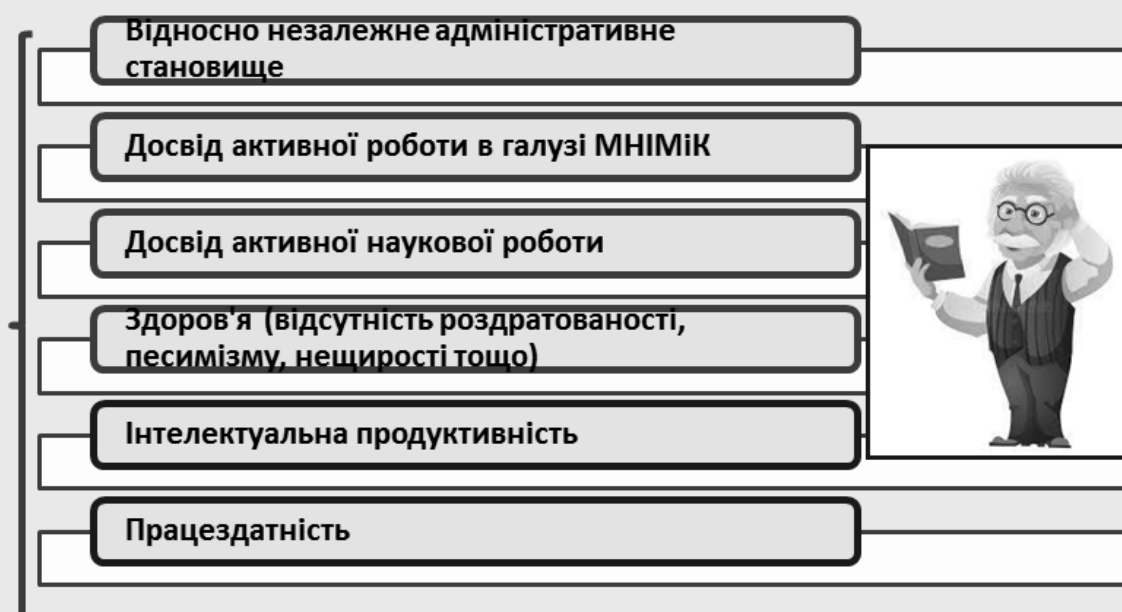
25

Сфери застосування експертизи у МНІМІК

26

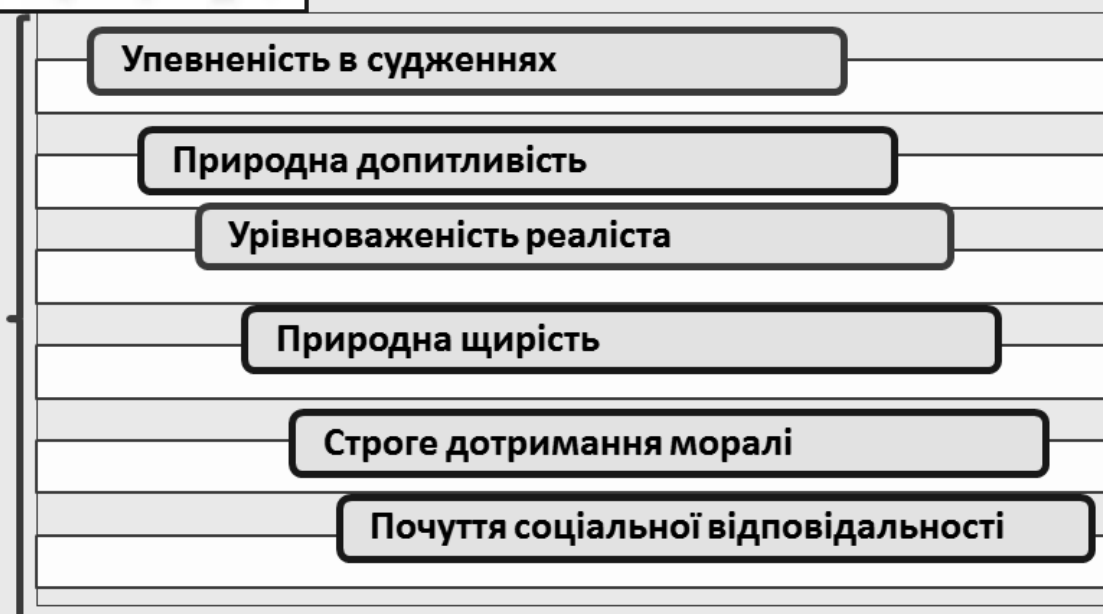
Модель ідеального експерта

27

продовження

28

Групи експертних методів

29

Результати експертизи

30

➤ Тестування

Тестування – це стандартизоване вимірювання індивідуальних відмінностей, властивостей, явищ. Застосування тестових методик у сфері МНІМіК є допоміжним способом і часто поєднується з методичним експериментом, науковим спостереженням, опитувальними методиками тощо.

31

Класифікація тестів

Тести загальних розумових здібностей, розумового розвитку

Тести спеціальних здібностей до оволодіння іноземними мовами

Тести для визначення певних якостей (властивостей) особистості (пам'яті, мислення, характеру тощо)

Тести для визначення рівня вихованості (сформованості загальнолюдських, моральних, соціальних і інших якостей)

Тести досягнень, успішності, академічних успіхів

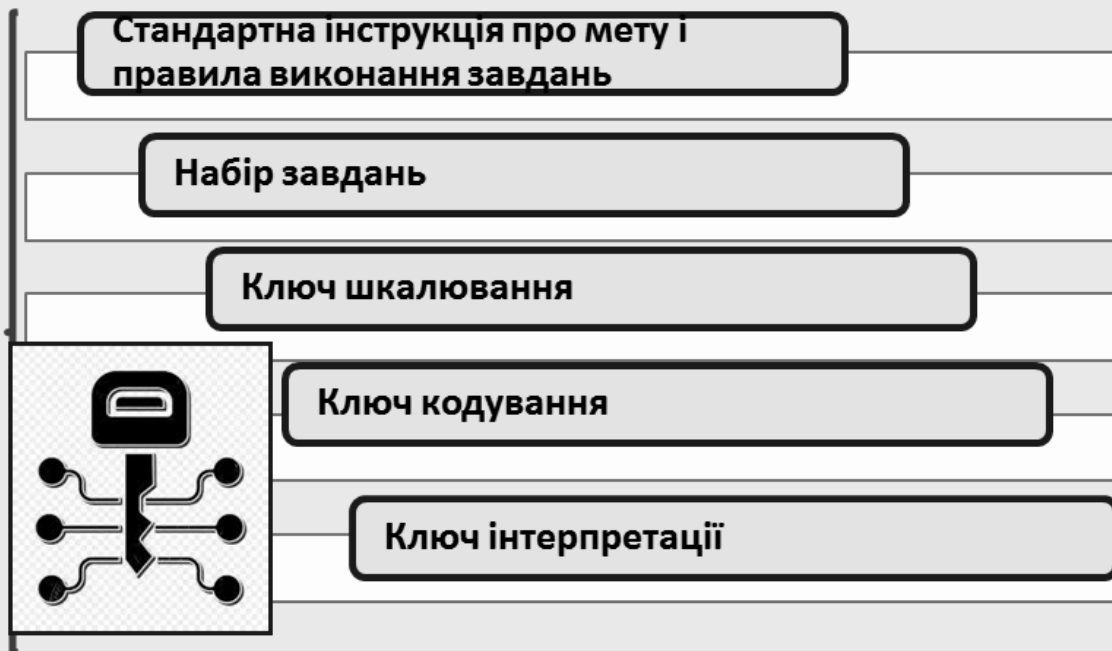
32

Методи виконання тестів

33

Структурні елементи тесту

34

STATISTICS

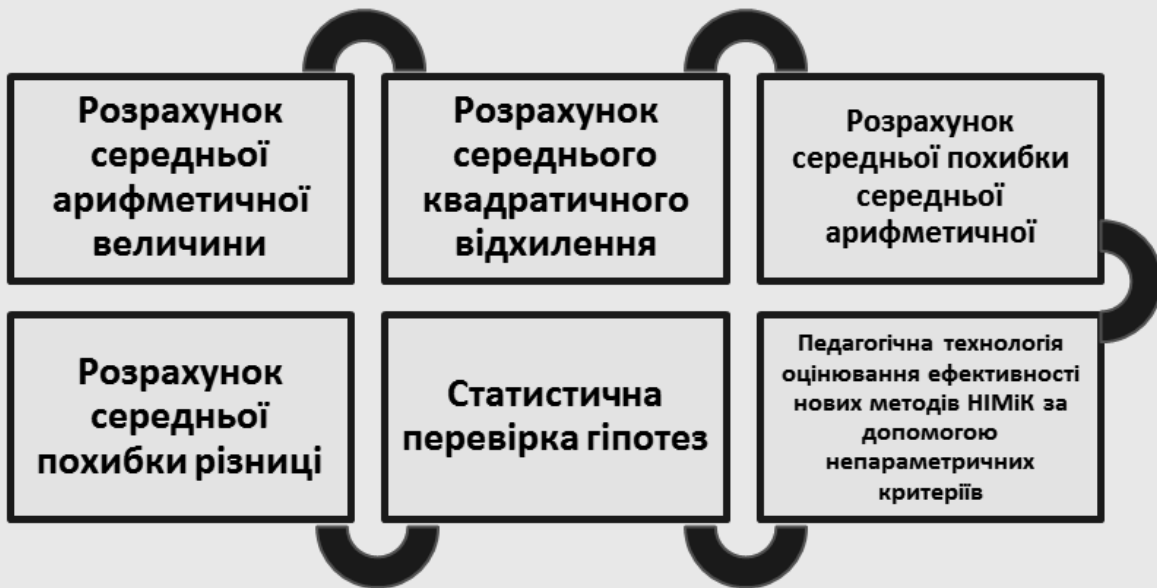

➤ Математична статистика

Математична статистика - це сучасна галузь математичної науки, яка займається статистичним описом результатів експериментів і спостережень, а також *побудовою* математичних моделей, що містять поняття *ймовірності*. Теоретичною базою математичної статистики служить *теорія ймовірностей*.

35

Методи математичної статистики у МНІМіК

36

➤ Хронометрування

Метод хронометрування - фіксація на носії інформації ходу освітнього процесу, завдяки чому можуть здійснюватися будь-які виміри усномовленневої діяльності викладача або студента у зв'язку з вирішенням навчальних завдань. За умови суцільного хронометрування фіксується весь хід заняття або серії занять, на яких реалізується дослідження; при частковому хронометруванні виділяється лише одне явище, яке вивчається. Саме воно піддається ретельному кількісному та якісному аналізу згідно з метою дослідження.

37

Вимоги до використання хронометрування

Хронометраж повинен мінімально впливати на природне протікання діяльності, за винятком спеціально створюваних експериментальних ситуацій.

Хронометраж проводиться після попереднього вивчення, виділення і складання номенклатури дій та операцій викладачів або студентів.

38

Рекомендована основна література

- Білим П. А. Основи наукових досліджень : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 40 с.
- Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Вища школа, 2004. 212 с.
- **Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика:** підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 56 – 59 .
- Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч.-метод. посіб. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.
- Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2005. 208 с.

39

Інтернет ресурси

Мальська М., Пандяк И. Організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Центр навч. літератури, 2017. 136 с.

URL: <https://cul.com.ua/preview/ondm.pdf>

Ніколаєва С.Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: навч.-метод. посіб. для студентів магістратури та аспірантури. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2019. 137 с.

URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/287>

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.

URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9021/1/Metodologiya_naukovo-pedagogichnikh_doslidzhen.pdf

Староста В. І., Товканець Г. В. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник. Мукачєво: Мукачєвський державний ун-т, 2015. 64 с.

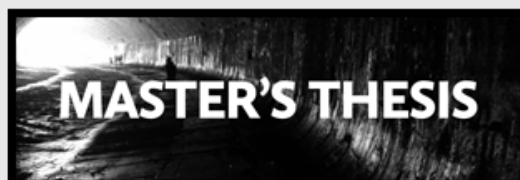
URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/8724/1/2016_Староста%20В.І.%20Товканець%20Г.В.%20Методи%20дослідження.pdf

Дякую за увагу !

40

Лекція 6

Загальні положення та етапи виконання кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур (МНІМіК) у закладах вищої освіти

1

План лекції

1. Поняття «кваліфікаційна робота студента магістратури» та вимоги до її назви
2. Мета і завдання кваліфікаційної роботи (КР) з методики навчання іноземних мов і культур (МНІМіК)
3. Етапи підготовки та виконання КР

2

Питання 1

Поняття «кваліфікаційна робота студента магістратури» та вимоги до її назви

3

Кваліфікаційна робота

- це самостійна індивідуальна кваліфікаційна робота з елементами дослідництва та інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в рамках нормативної та вибіркової складових освітньої програми підготовки магістрів. Кваліфікаційна робота є формою контролю набутих студентом магістратури у процесі навчання компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків.

4

Кваліфікаційна робота з МНІМіК

– це науково-методичне дослідження теоретико-експериментального характеру, спрямоване на самостійне розв'язання складних дослідницьких завдань, пов'язаних з науковою проблематикою методики навчання іноземних мов і культур.

5

Науковий керівник може

- консультувати магістранта з методів дослідження
- контролювати процес самостійної роботи студента
- допомагати формулювати завдання КР магістра
- надавати допомогу в розробці календарного плану виконання КР магістра
- рекомендувати необхідну літературу, довідкові та архівні матеріали, інші джерела для опрацювання за темою роботи
- проводити систематичні консультації
- контролювати хід виконання роботи частинами та цілком (етапний контроль)

6

продовження

- орієнтувати дипломника на прийняття передових і організаційно ефективних рішень
- сприяти проведенню аналізу і систематизації вихідних даних
- рекомендувати студентіві основну і додаткову літературу й інші джерела за темою КР
- спрямовувати роботу студента, залишаючи за ним право на ініціативу і самостійність у прийнятті рішень
- фіксувати ступінь готовності роботи і відзначати відповідність обсягу виконаної роботи календарному плану тощо

7

Магістрант має

чітко виконувати графік підготовки КР

оформити КР відповідно до вимог закладу вищої освіти і випускової кафедри

своєчасно передати відповідно оформлену КР до захисту на засіданні екзаменаційної комісії

аргументовано відреагувати на зауваження наукового керівника і рецензента

дати письмову згоду на перевірку КР на плагіат

8

Загальні вимоги до КР

КР повинна мати пошуковий характер, визначатися актуальністю, теоретичною новизною і практичною значущістю та бути чітко структурованою.

Кількість використаних джерел – не менше 60. З них: не менше 6 -7 на ІМ1 та 3-4 на ІМ2.

Обсяг КР – 70-80 стор. до списку використаних джерел.

КР виконується державною (або іноземною) мовою і подається на кафедру у визначений термін.

9

Проблема і тема КР

Проблема — це важливе питання, що має значення для розвитку теорії та практики МНІМіК.

Сутність проблеми — це відображення суперечностей процесу наукового пізнання, вона полягає у протиріччі між фактами наукового пізнання та їх теоретичними смислами.

Наукова проблема відрізняється від проблем, що виникають у практичній діяльності тим, що вона вирішується лише шляхом проведення наукового дослідження на основі розробки нових теоретичних чи емпіричних засобів.

Вибір теми — один із найважливіших етапів наукового дослідження, самостійний вибір магістранта при допомозі керівника. Тема повинна відображати конкретну методичну проблему.

10

Вимоги до проблематики КР

актуальність

відповідність сучасному стану та перспективам розвитку МНІМіК

інноваційність

11

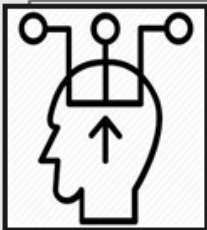
Приклади проблем у МНІМІК

Методика формування англомовної компетентності в говорінні

Методика формування німецькомовної компетентності в аудіюванні

Методика формування франкомовної компетентності в читанні

Методика формування іспаномовної компетентності в письмі

12

Вимоги до назви КР

має бути короткою

має відповідати обраній спеціалізації та суті проблеми

може мати короткий підзаголовок

13

продовження

має конкретизувати вид компетентності тощо

має зазначати іноземну мову

має містити засіб навчання (за наявності)

14

Не рекомендований початок назви КР

“Дослідження питання...”

“Дослідження деяких шляхів...”

“Деякі питання...”

“Матеріали до вивчення...”

“До питання...” тощо

15

Приклади назв КР

- **Навчання майбутніх філологів англomовного діалогічного мовлення з використанням рольової гри**
- **Методика навчання студентів першого курсу іспаномовного читання з використанням Інтернет ресурсів**
- **Навчання майбутніх учителів дискусії французькою мовою з використанням відеофонограми**

16

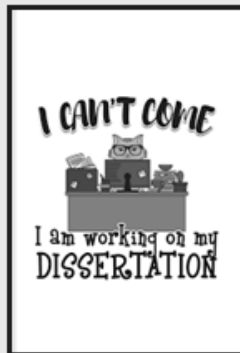
продовження

- **Методика формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх викладачів за допомогою навчальних стратегій**
- **Методика навчання студентів II курсу франкомовного аудіювання з використанням автентичних відеофільмів**
- **Методика формування у майбутніх учителів лінгвосоціокультурної компетентності в процесі навчання англomовного письма**

17

Питання 2

Мета і завдання кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур

18

Мета дослідження

Обґрунтоване формулювання мети дослідження обов'язкове для наукової роботи, яка полягає у підвищенні ефективності процесів навчання іноземної мови і культури.

Загальна мета конкретизується у завданнях дослідження, сукупність яких дає уявлення про те, що слід зробити для її досягнення.

19

Мета кваліфікаційної роботи

- продемонструвати професійну зрілість випускника магістратури, його здатність здійснювати науково-дослідницьку діяльність з методики навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти.

20

Магістрант має продемонструвати ВМІННЯ

- теоретичного аналізу наукових джерел
- використання методів дослідження, оброблення і представлення результатів в їх логічному взаємозв'язку
- теоретичного обґрунтування і самостійного розроблення методики формування однієї з мовних / мовленнєвих компетентностей / їх окремих компонентів / контролю сформованості однієї з мовних / мовленнєвих компетентностей / їх окремих компонентів / методики організації позааудиторної роботи з іноземних мов і культур та перевірки її ефективності у пробному навчанні

21

Завдання дослідження

- розкривають
суть теми
дослідження

- знаходять своє
висвітлення у
висновках, які фіксують
і узагальнюють
результати їх виконання

- послідовність
визначених завдань має
бути такою, щоб кожне
логічно впливало з
попереднього

- формулюються
загальнотеоретичні
завдання, кожне з яких
деталізується в процесі
дослідження

22

Завдання КР з МНІМіК

оволодіти вміннями виявляти проблему у МНІМіК у ЗВО

оволодіти вміннями визначати мету, об'єкт, предмет,
ставити завдання та окреслювати шляхи їх розв'язання,
планувати етапи дослідження

розвинути вміння використовувати сучасні методи
дослідження

розширити і поглибити теоретичні знання з досліджуваної
методичної проблеми

23

продовження

поглибити знання з суміжних наук: філології, педагогіки, психології, психолінгвістики, ІКТ тощо

розвинути вміння застосовувати отримані знання для вирішення конкретних наукових завдань

удосконалити вміння самостійного наукового пошуку

навчитись готувати, проводити, коректно описувати й інтерпретувати результати пробного навчання, робити узагальнення та висновки

24

продовження

навчитись розробляти методичні рекомендації для викладача

апробувати результати дослідження на науковій конференції

підготувати наукову публікацію за результатами наукового дослідження

набути поважливого ставлення до продуктів розумової діяльності та інтелектуальної власності

25

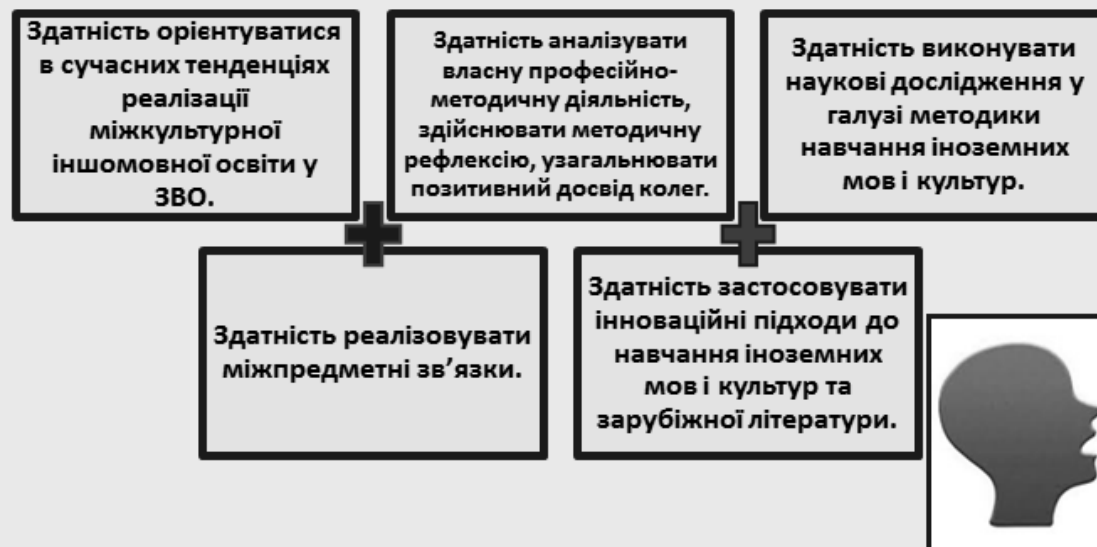
Загальні компетентності, що формуються у процесі написання КР

26

Фахові компетентності, формуються у процесі написання КР

27

Програмні результати навчання

Здатність застосовувати знання і розуміння в галузі МНІМіК.

Здатність інтегрувати знання з МНІМіК та формулювати судження на їх основі.

Здатність робити власні висновки і використовувати їх для формулювання знань і обґрунтувань під час спілкування з фахівцями та з нефахівцями у галузі МНІМіК.

Здатність вирішувати складні професійно-методичні завдання у нових і нестандартних ситуаціях.

Здатність відбирати зміст навчання для формування іншомовної комунікативної компетентності на різних етапах оволодіння студентами іноземною мовою.

Здатність до самонавчання.

28

Питання 3

Етапи підготовки та виконання КР

29

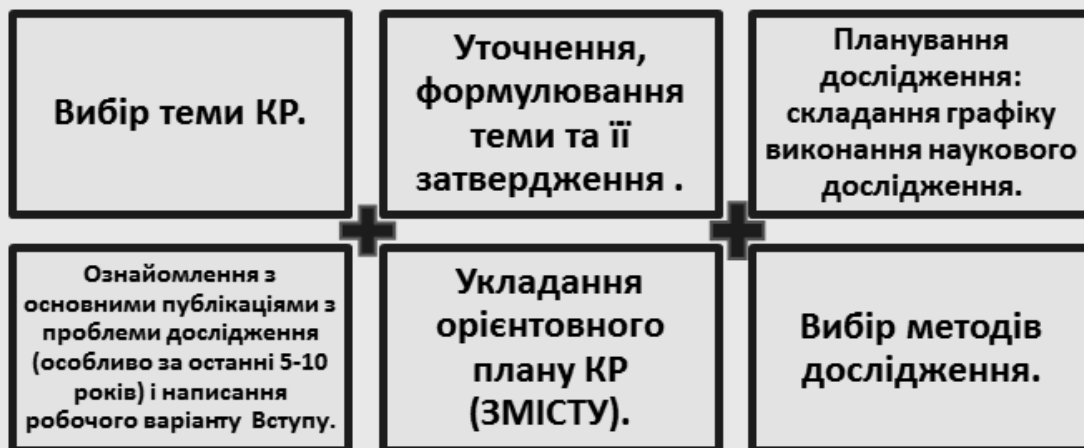
Етапи написання КР

30

Зміст підготовчого етапу

31

Зміст дослідницького етапу

Теоретичне дослідження проблеми

Розробка авторської методики

Експериментальне дослідження

Написання і подання керівникові чорнового варіанту 3-го (експериментального) розділу

32

Складові теоретичного дослідження проблеми

Укладання списку літератури

Опрацювання освітніх документів та навчальних програм з іноземних мов

Вивчення психолого-педагогічної, лінгвістичної і методичної та іншої літератури з проблеми КР

Проведення опитування, спостереження, анкетування, тестування тощо (факультативне)

Написання і подання керівникові чорнового варіанту I-го (теоретичного) розділу КР

33

Шляхи опрацювання наукової літератури

1

Від загальних робіт, щоб мати уявлення щодо основних питань, близьких до теми КР, до пошуку конкретних публікацій.

2

Від конкретних публікацій з теми КР, що запобігає надлишку інформації, до їх наступного узагальнення.

34

Технологія опрацювання наукових джерел

Чітка орієнтація на розділи і підрозділи МР

Укладання деталізованого плану та питань

Використання окремих бібліографічних списків з аналогічними номерами

Використання різнокольорових маркерів, закладок, "липучок" тощо

Укладання електронних каталогів

Читати з олівцем – робити нотатки на полях, фіксувати свої думки та ідеї

Читати з маркером - позначати найважливіші місця

Обмежувати кількість позначок і підкреслювань

35

Етапи опрацювання наукових публікацій

Загальне знайомство з публікацією в цілому за її змістом

Перегляд публікації повністю і визначення потрібних місць

Вивчаюче читання обраних уривків

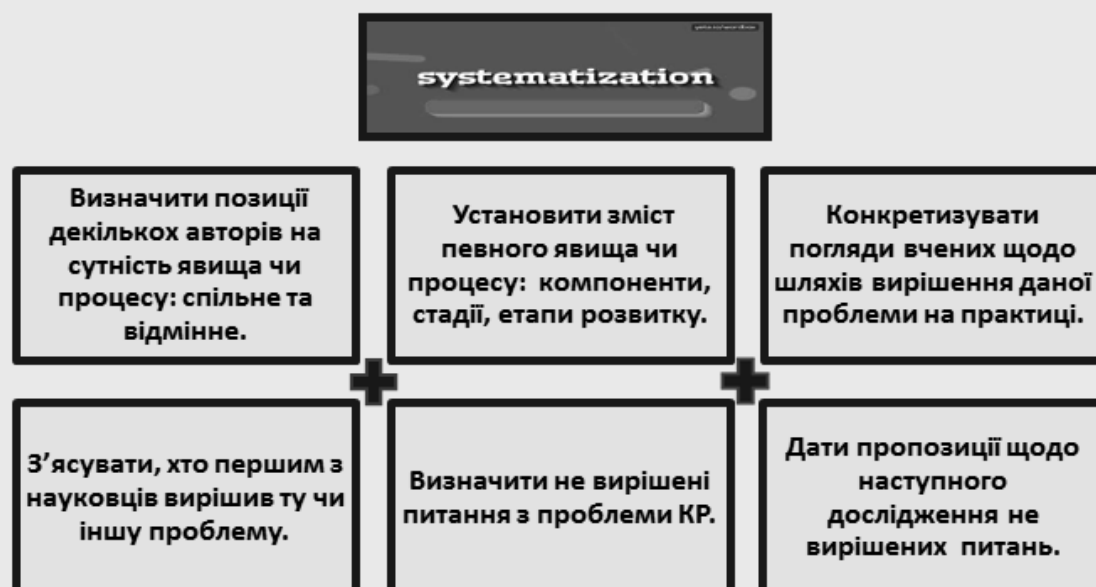
Конспектування з використанням Rs (right side): ліворуч – текст, праворуч – свої зауваження, думки тощо

Критичне оцінювання записаного, його редагування і “чистовий” запис як фрагмента тексту майбутнього підрозділу

Бібліографічний опис праці (Rs) із зазначенням загального обсягу і конкретної сторінки

36

Порядок систематизації та аналізу поглядів науковців

37

Складові розробки авторської методики

Визначення етапів навчання

Обґрунтування принципів навчання

Розробка підсистеми (груп) вправ

Відбір та організація навчального матеріалу

Реалізація підсистеми (груп) вправ у комплексі (-ах)

Написання і подання керівникові чорнового варіанту II-го (методичного) розділу

38

Складові експериментального дослідження

39

Зміст текстового етапу

Редагування рукопису КР

Оформлення першого варіанту всієї роботи і подання керівникові на перевірку

Доопрацювання та оформлення чистого варіанту КР з дотриманням стандартних вимог

Переплетення КР і подання на рецензування

40

Складові редагування рукопису

Уніфікація стилю, формулювань і термінів

Перевірка виконання всіх завдань КР, заявлених у Вступі

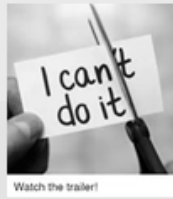
Узгодження висновків розділів з результатами експериментальної частини дослідження

Узгодження змісту Вступу з усіма (під-)розділами КР

Перевірка оформлення таблиць, рисунків, додатків тощо

41

Зміст завершального етапу

Підготовка доповіді для передзахисту і захисту КР

Підготовка демонстраційного матеріалу

Захист на засіданні екзаменаційної комісії

42

Рекомендована основна література

- **Воротіна Л. І., Воротін В. Є., Гуткевич С. О.** Магістерська робота: методика написання і захисту: Навчальний посібник для освітньо-кваліфікаційного рівня повної вищої освіти «магістр». Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 81 с.
- **Вимоги до написання і захисту** кваліфікаційної роботи магістра з методики навчання іноземної мови з освітньо-професійних програм... ступінь вищої освіти «магістр» / Укладач: Н. В. Майер. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 18 с.
- **Корягін М. В., Чік М. Ю.** Основи наукових досліджень : навч. Посібник.. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Алерта, 2019. 492 с.
- **Соловей М.І., Спіцин Є.С., Кудіна В.В.** Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень. Київ: Ленвіт, 2009. 192 с.

43

Інтернет ресурси

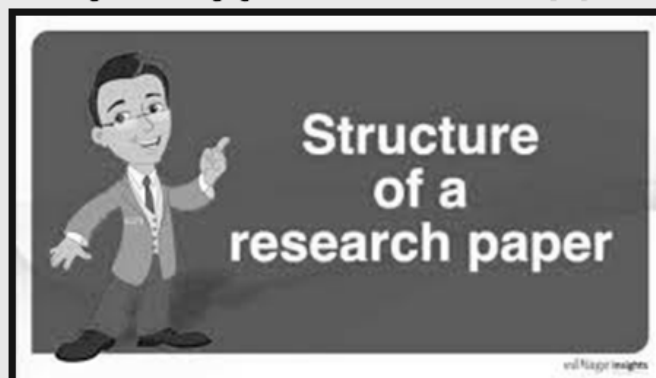
- **Основні вимоги** до написання та оформлення магістерських і курсових робіт: методичні рекомендації. Львів, 2017. 29 с.
URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Vymohy_do_napysannya_mahisterskykh_robit_2018.pdf
- **Вимоги** до написання магістерських робіт.
URL: http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/Vymohy_do_napysannya_mahisterskoyi_roboty_KSPSR.pdf
- **Основні вимоги** до структури та оформлення кваліфікаційних робіт.
URL: http://journ.univ.kiev.ua/files/mag_vymohy.pdf
- **Guidelines** for the Preparation of Your Master's Thesis.
<https://www.unk.edu/academics/gradstudies/admissions/grad-files/Grad%20Files/ThesisGdlnsFinal08.pdf>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

44

Лекція 7

Обов'язкові структурні елементи кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур і вимоги до Вступу

1

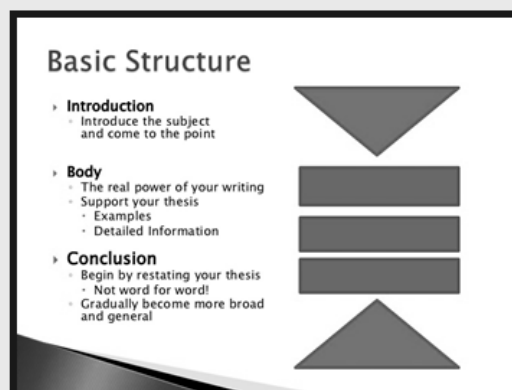
План лекції

1. Послідовність розташування структурних елементів кваліфікаційної роботи (КР) студента магістратури
2. Вимоги до вступу до КР з методики навчання іноземних мов і культур (МНІМіК)

2

Питання 1

Послідовність розташування структурних елементів КР студента магістратури

3

Рекомендовані структурні елементи КР

Титульний аркуш

Зміст

Перелік умовних скорочень

Вступ

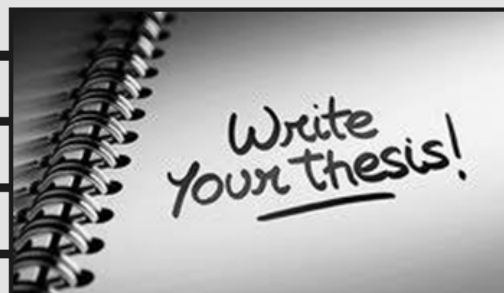
Розділи основної частини

Висновки

Резюме та Summary

Список використаних джерел

Додатки

4

Орієнтовний обсяг структурних елементів КР

Структурні елементи роботи	Орієнтований обсяг, стор.
Титульний аркуш	1
Зміст	1-2
Перелік умовних скорочень і термінів (за необхідністю)	1
Вступ	3-4
Теоретичний розділ	15-20
Методичний розділ	20-25
Експериментальний розділ	15-20
Висновки	3-5
Резюме	1
Summary	1
Список використаних джерел	4-5
Додатки	без обмежень
Загальний обсяг тексту	70-80

5

Титульний аркуш (інформація)

- найменування закладу вищої освіти, його підпорядкованість
- назву факультету, кафедри, де виконувалась робота
- шифр і найменування спеціальності та спеціалізації
- назва освітньої програми
- прізвище, ім'я, по батькові магістранта
- назва теми КР магістранта
- особистий підпис виконавця – автора роботи
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові, підпис наукового керівника КР магістра
- віза завідувача кафедри про допуск КР магістранта до захисту
- місто, рік

6

Зміст (інформація)

Перелік умовних скорочень

Вступ

Послідовно наведені назви всіх розділів, підрозділів

Висновки

Резюме

Summary

Додатки

Номери сторінок, з яких починаються структурні частини КР

CONTENT

7

Перелік умовних скорочень

У випадку, коли в КР вжито специфічну термінологію, маловідомі скорочення, нові символи, позначення або вони використовуються більше трьох разів, подається сторінка “Перелік умовних скорочень”, яка розташовується перед вступом. При використанні скорочень менше трьох разів, перелік не складається, бо розшифровку можна навести в тексті при першому застосуванні. Перелік друкується двома колонками: ліворуч за абеткою наводяться скорочення, праворуч – детальна розшифровка.

8

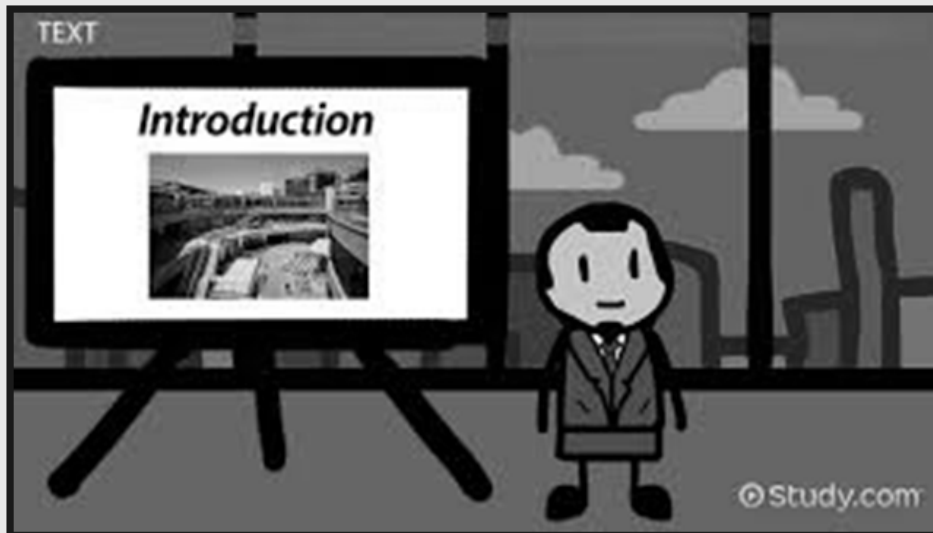
Приклад оформлення умовних скорочень

Скорочення	Повний варіант
АТ	Актуальність теми
Ан.	Аналіз
Анк.	Анкетування
Висн.	Висновки
Гіп.	Гіпотеза
Дед.	Дедукція
КРМ	Кваліфікаційна робота магістра
ЕМ	Експеримент методичний
Інд.	Індукція
Конц.	Концепція

9

Питання 2

Вимоги до Вступу до КР з МНІМіК

10

Завдання, які вирішуються у процесі написання КР

- Розширити і поглибити теоретичні знання з досліджуваної проблеми.
- Поглибити знання з суміжних наук.
- Розвинути вміння застосовувати отримані знання для вирішення конкретних наукових завдань.
- Удосконалити вміння самостійного наукового пошуку.
- Розширити арсенал сучасних методів наукового дослідження в МНІМіК.
- Удосконалити вміння визначати об'єкт, предмет та етапи дослідження, обґрунтовувати обрані шляхи і засоби розв'язання обраної проблеми.
- Навчитись коректно проводити, описувати й оцінювати пробне навчання і робити узагальнення та висновки.
- Навчитись розробляти методичні рекомендації для викладача.
- Апробувати результати дослідження на науковій конференції.
- Підготувати публікацію за результатами виконання КР.

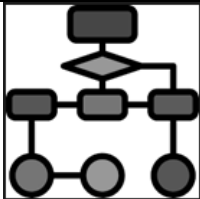
11

Зміст Вступу

У вступі необхідно переконливо обґрунтувати вибір теми КР магістра, лаконічно розкрити її актуальність і значущість для національної освіти та МНІМіК, показати, якою мірою ця проблема висвітлена в літературі, розроблена теоретично й вирішена на практиці. Сформулювати суть і характер досліджуваної проблеми, зазначити хронологічні рамки й передбачені межі дослідження наукової проблеми.

12

Структура вступу

Актуальність теми, зв'язок КР з науковою темою кафедри

Мета і задачі дослідження

Об'єкт і предмет дослідження

Головна ідея дослідження (наукова концепція)

Методи дослідження

Наукове й практичне значення отриманих результатів

Перелік публікацій магістранта (якщо вони є)

Виступи на конференціях і наукових семінарах

Структура й обсяг кваліфікаційної роботи магістра

13

Актуальність КР

Актуальність теми КР визначається шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв'язання обраної проблеми, обґрунтування значення роботи для розвитку МНІМіК.

Мета дослідження – це прогнозування результату, визначення оптимальних шляхів вирішення завдань в умовах вибору методів та прийомів дослідження в галузі МНІМіК.

Завдання дослідження визначаються поставленою метою і являють собою конкретні послідовні шляхи вирішення обраної методичної проблеми.

14

Вимоги до опису актуальності теми

Розкрити сутність наукової проблеми

Розкрити стан розробленості наукової проблеми

Розкрити значення проблеми

Показати підстави й вихідні дані для розробки

Обґрунтувати необхідність проведення даного дослідження

15

Фактори, що обумовлюють актуальність КР

16

Приклад формулювання актуальності КР

Актуальність наукового дослідження зумовлена соціальним замовленням суспільства щодо підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних протягом життя до цілеспрямованого вдосконалення рівня володіння іноземною мовою; вимогами до підготовки бакалавра – майбутнього учителя; існуючими протиріччями між: забезпеченням особистісної орієнтації навчального процесу та недостатньою підготовкою студентів до навчання під час самостійної роботи; збільшенням питомої ваги самостійної роботи в умовах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи й нерозробленістю відповідних форм і прийомів організації самостійної роботи ...

17

Зв'язок КР з науковими програмами, темами, планами

ПРИКЛАД: КР виконана у рамках колективної наукової теми кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету «Методика навчання іноземних мов і культур у системі неперервної освіти» (Номер державної реєстрації : 0117U005347)

18

Мета дослідження

- це поставлена кінцева мета, кінцевий результат, на досягнення якого спрямоване дослідження; вона повинна узгоджуватися з ПРЕДМЕТОМ та НАЗВОЮ КР. Мета дослідження реалізується через конкретні завдання, які треба вирішити в процесі написання КР.

19

Приклади формулювання мети

Теоретично обґрунтувати технологію ...

Практично розробити методику навчання/
формування ... / комплекс вправ для...

Експериментально перевірити ефективність
розробленої методики ... / комплексу вправ для ...

Сформулювати / укласти методичні рекомендації
щодо ...

20

Приклади формулювання завдань

Вивчити / дослідити ...

Проаналізувати ...

Теоретично обґрунтувати ...

Встановити / в'яснити / конкретизувати ...

Відібрати та організувати ...

Розробити / створити ...

Експериментально перевірити ефективність розробленої
методики ...

Сформулювати методичні рекомендації щодо ...

21

Приклад мети і завдань

Мета дослідження полягала в теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці й експериментальній перевірці методики навчання майбутніх викладачів англійської мови ведення дебатов.

- проаналізувати історію дослідження дебатів і сучасні підходи до визначення дебатів...
- визначити цілі і зміст навчання ведення дебатів майбутніх викладачів англійської мови, відібрати та описати стратегії ведення дебатів...
- описати етапи навчання ведення дебатів і створити підсистему вправ для навчання ведення дебатів...
- розглянути принципи навчання ведення дебатів...
- розробити модель організації навчального процесу ...та експериментально перевірити її ефективність...

22

Об'єкт дослідження

– це частина об'єктивної реальності, те, на що спрямований процес пізнання. Це ПРОЦЕС або ЯВИЩЕ, що породжує проблемну ситуацію.

Приклад: Об'єктом дослідження є процес удосконалення вмінь англомовного говоріння майбутніх учителів.

23

Предмет дослідження

– це частина об'єкту (вони співвідносяться як загальне і часткове), його окремі якості, що досліджуються з певною метою. Предмет має співвідноситися з назвою КР.

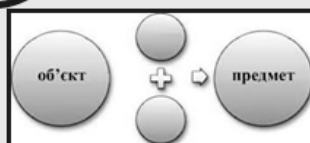
Приклад: Предмет дослідження складає методика вдосконалення вмій англомовного говоріння студентів мовних спеціальностей на просунутому етапі засобами драматизації.

24

Приклади об'єкту + предмету дослідження

Об'єктом дослідження є процес формування фонетичної компетентності у майбутніх учителів англійської мови.

Предметом дослідження є методика формування фонетичної компетентності у майбутніх учителів англійської мови з використанням мультимедійного комп'ютерного курсу.

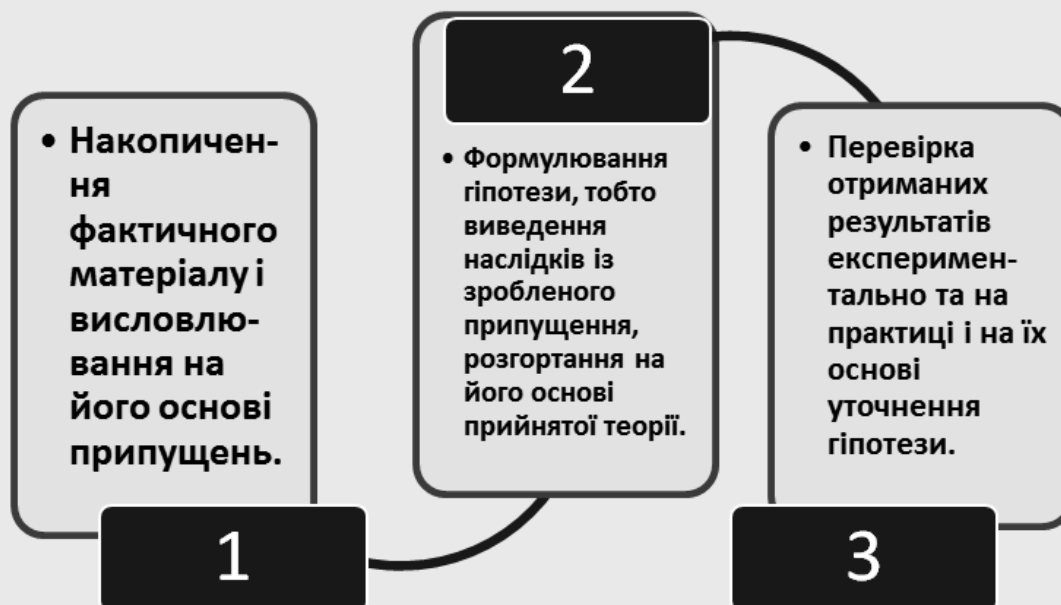
25

Гіпотеза дослідження

– науково обґрунтоване припущення, висунуте для пояснення методичних явищ і таке, що потребує перевірки на практиці й підтвердження фактами, для того щоб стати достовірною науковою методичною теорією, задає коло характеристик, які необхідно вивчати з метою вирішення поставленої методичної проблеми. Вихідним пунктом висунання й обґрунтування робочої гіпотези є попередньо отримані методичні знання, ряд встановлених фактів, які відносяться до предмета дослідження.

26

Стадії розвитку гіпотези

27

Приклад формулювання гіпотези

Гіпотеза дослідження спирається на припущення, що досягнути високого рівня сформованості професійно орієнтованої англomовної лексичної компетентності в говорінні у майбутніх викладачів можливо за умов: розроблення запропонованої методики на положеннях комунікативного, інтерактивного, студентоцентристського та соціолінгвістичного підходів і дотримання низки принципів, що витікають із зазначених підходів; поетапного формування й розвитку цільової компетентності з використанням розробленої на основі автентичних відеоматеріалів підсистеми вправ; оволодіння студентами навчальними когнітивними, мнемічними, компенсаторними стратегіями ...

28

Методи дослідження

– це інструменти добування фактичного матеріалу та його аналізу; у вступі слід подати перелік методів дослідження, використаних для досягнення поставленої в роботі мети; методи дослідження в галузі МНІМіК — це сукупність прийомів, операцій, що спрямовані на вивчення методичних явищ та процесів.

29

Рекомендовані методи дослідження

Вивчення навчально-методичної документації з МНІМіК

Критичний аналіз наукової літератури з ...

Наукове спостереження ...

Мовне тестування

Опитування / анкетування ...

Методичний експеримент / пробне навчання...

Якісний і кількісний аналіз отриманих експериментальних даних

Методи математичної статистики

30

Наукова новизна КР

Наукове дослідження, виконане на актуальну тему з метою вирішення визначених проблем у МНІМіК, має містити наукову новизну отриманих результатів.

В Україні прийнято під час здійснення наукових досліджень формулювати наукову новизну отриманих результатів за допомогою таких фраз:

- вперше...
- удосконалено...
- набуло подальшого розвитку...

31

Рекомендації щодо формулювання наукової новизни

У КР необхідно вказати, який тип нового знання здобув магістрант: вироблення концепції, методики, класифікації, закономірностей тощо; розрізняють теоретичну і практичну новизну.

Треба визначати рівень новизни отриманого результату, його місце серед відомих наукових фактів. У зіставленні з ними нова інформація може виконувати різні функції: уточнювати, конкретизувати існуючі відомості, розширювати і доповнювати їх або суттєво перетворювати.

Оцінкою нових результатів має бути їх розгорнутий і чіткий виклад, а не формальне, нічим не підкріплене запевнення, що теоретичні позиції і практичні висновки дослідження є новими.

32

Рівні новизни КР з МНІМіК

1

- Перетворення відомих у МНІМіК даних, докорінна їх зміна

2

- Розширення, доповнення відомих у МНІМіК даних

3

- Уточнення, конкретизація відомих у МНІМіК даних, поширення відомих результатів на новий клас об'єктів, систем

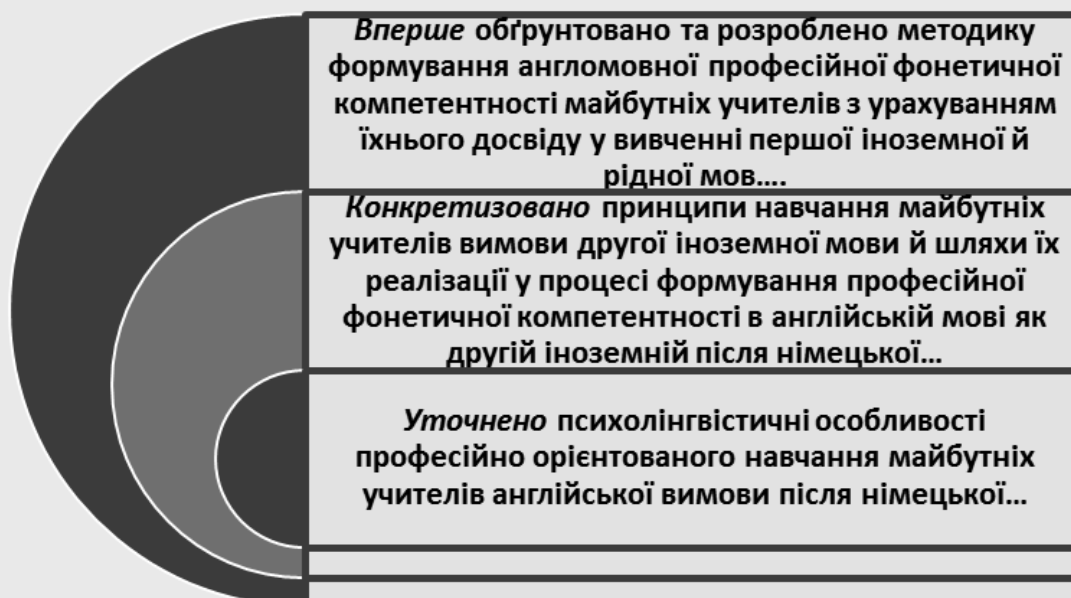
33

Приклади формулювання наукової НОВИЗНИ

- Науково обґрунтовано і розроблено методику навчання франкомовного монологу-доказу студентів-першокурсників мовних спеціальностей.
- Вперше науково обґрунтовано і розроблено методику формування англомовної аудитивної компетентності студентів другого курсу з використанням фонограм.
- Удосконалено методику формування німецькомовної компетентності майбутніх вчителів у читанні художніх текстів.

34

Приклад трьох рівнів наукової НОВИЗНИ

35

Практичне значення одержаних результатів

– це визначення можливості використати здобуті результати у практичній діяльності; складова вступу і має бути чітко сформульоване, це один із основних критеріїв оцінювання наукової *роботи*. Науковий результат оцінюється щодо значущості його для науки і практики та можливістю використання результатів дослідження.

36

Приклади практичного значення

Створення комплексу вправ для ...

Визначення раціонального шляху оволодіння ...

Відбір та організація матеріалу для ...

Укладання методичної типології ЛО ...

Формулювання вимог до ... засобів навчання...

Укладання таблиць і листів для самооцінки вмінь ...

Створення банку тестових завдань...

37

Приклад опису публікацій магістранта

Апробація основних положень і результатів дослідження проводилася на науковій конференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови» (20-22 березня 2019 року). Тези доповіді «Роль і характеристика автентичних прагматичних текстів для формування англомовної лексичної компетентності у читанні майбутніх учителів англійської мови» опубліковано у збірнику тез “Ad orbem per linguas. До світу через мови”.

38

Приклад опису структури й обсягу КР

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків; викладена на 80 сторінках, в тому числі містить 10 таблиць, 4 рисунки; список використаної літератури з 60 найменувань (з них англійською мовою – 7, німецькою – 4) й додатки (А – Д).

39

Анотація

Анотація призначена для ознайомлення з КР магістра; вона має бути стислою, інформативною і містити інформацію, що дозволяє розкрити сутність дослідження

Зміст анотації: а) дані про роботу, її автора та заклад, де виконувалась робота; б) текст анотації; в) ключові слова.

Мова написання:
українська, англійська.

Кількість ключових слів:
5 – 15.

40

Апробація результатів КР

- різновид наукової діяльності у формі проведення перевірок результатів дослідження; мета полягає у встановленні придатності результатів для реалізації конкретних завдань.
 - Апробація визначає успіх КР.
- Поняття «апробація» не тотожне поняттю «впровадженню» результатів дослідження.
- Апробація передбачає участь рецензентів, викладачів кафедри, викладачів закладу освіти тощо.

41

Види апробації результатів дослідження

42

Рекомендована основна література

Вимоги до написання і захисту кваліфікаційної роботи магістра з методики навчання іноземної мови з освітньо-професійних програм.... ступінь вищої освіти «магістр» / Укладач: Н. В. Майер. Київ:

Видавничий центр КНЛУ, 2019. 18 с.

Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. Посібник.. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Алерта, 2019. 492 с.

Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

Ніколаєва С.Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов: нав.-метод. Посібник для студ.магістратури та аспірантури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.

Соловей М.І., Спіцин Є.С., Кудіна В.В. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень. Київ: Ленвіт, 2009. 192 с.

43

Інтернет ресурси

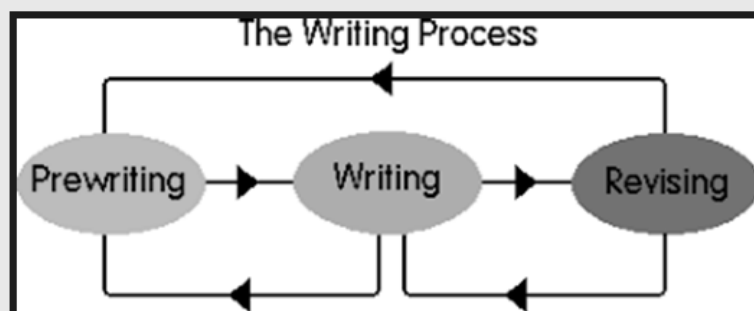
- **Основні вимоги** до написання та оформлення магістерських і курсових робіт: методичні рекомендації. Львів, 2017. 29 с.
URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Vymohy_do_napysannya_mahisterskykh_robity_2018.pdf
- **Вимоги** до написання магістерських робіт.
URL: http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/Vymohy_do_napysannya_mahisterskoyi_roboty_KSPSR.pdf
- **Основні вимоги** до структури та оформлення кваліфікаційних робіт.
URL: http://journ.univ.kiev.ua/files/mag_vymohy.pdf
- **Moeschel R.** Professur für Modellierung räumlicher Mobilität.
Typical Structure of a Master's Thesis.
URL: <https://www.bgu.tum.de/msm/startseite/>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

44

Лекція 8

Вимоги до основної та заключної частин кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур

1

План лекції

1. Вимоги до теоретичного розділу кваліфікаційної роботи (КР) з методики навчання іноземних мов і культур (МНІМіК)
2. Вимоги до методичного (практичного) розділу КР з (МНІМіК)
3. Вимоги до експериментального розділу з (МНІМіК)
4. Вимоги до висновків, списку використаних джерел, резюме, summary, та додатків до КР з МНІМіК

2

Питання 1

Вимоги до теоретичного розділу КР з МНІМіК (розділ 1)

3

Можливі структури КР

Три розділи

1. Теоретичний
2. Методичний
(практичний)
3. Експериментальний

Два розділи

1. Теоретичний
2. Методико-
експериментальний

Кожний розділ містить 3-4 підрозділи, які присвячені вирішенню завдань дослідження, сформульованих у ВСТУПІ. Тому назви і зміст підрозділів повинні *корелювати* з поставленими завданнями.

4

THEORY

Теоретичний розділ КР

- обґрунтовуються теоретичні передумови методики формування однієї з мовних / мовленнєвих компетентностей / їх окремих компонентів / контролю сформованості однієї з мовних / мовленнєвих компетентностей / їх окремих компонентів / методики організації позааудиторної роботи з іноземних мов і культур.

5

Мета теоретичного розділу

Закласти теоретичне підґрунтя для всього дослідження

Представити результати критичного аналізу вітчизняних та зарубіжних публікацій і сформуванати власну точку зору на досліджувану проблему...

Визначити цілі та зміст формування обраної для дослідження компетентності...

Конкретизувати психолого-педагогічні чи/або лінгвістичні (психолінгвістичні) передумови формування обраної для дослідження компетентності ...

Окреслити методичні передумови формування обраної для дослідження компетентності ...

6

Рекомендовані теоретичні передумови

Дидактичні передумови

Педагогічні передумови

Психологічні передумови

Психолого-педагогічні передумови

Психофізіологічні передумови

Психолінгвістичні передумови

Лінгвістичні передумови

Методичні передумови

Theories

Behaviorism

Cognitivism

Constructivism

7

Приклад структури розділу 1

Теоретичні передумови формування у майбутніх викладачів компетентності в англійському діалогічному мовленні

Цілі та зміст формування у майбутніх викладачів компетентності в англійському діалогічному мовленні в контексті проблемного навчання

Психолінгвістичні засади формування англомовної компетентності в діалогічному мовленні

Лінгвометодичні характеристики дискусії як складника англомовної компетентності в діалогічному мовленні

Висновки до розділу 1

8

Приклади підрозділів теоретичного розділу

1.1. Дидактичні / Психолого-педагогічні передумови навчання ... / формування ...

1.2. Психологічні (психофізіологічні, психолінгвістичні) особливості .

1.3. Лінгвістичні передумови/засади навчання ... / формування .

1.4. Методичні засади/передумови

УВАГА! Обирають 2-3 релевантних підрозділи

9

Зразок теоретичного розділу

Р.1. Теоретичні передумови формування граматичної компетентності в говорінні майбутніх учителів у процесі навчання англійської мови після французької

1.1. Стан вивчення проблеми формування граматичної компетентності у процесі навчання другої іноземної мови

1.2. Психолінгвістичні аспекти формування граматичної компетентності в говорінні майбутніх учителів у процесі навчання другої іноземної мови

1.3. Зіставний аналіз граматичних систем англійської, французької та української мов

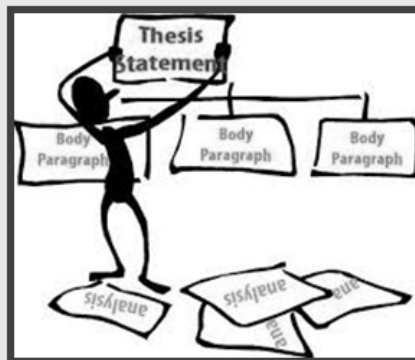
1.4. Методичні засади формування граматичної компетентності в говорінні майбутніх учителів у процесі навчання англійської мови після французької

Висновки до розділу 1

10

Питання 2

**Вимоги до методичного (практичного)
та методико-експериментального
розділів КР з МНІМіК (розділ 2)**

11

Мета методичного розділу

Представити результати розроблення / удосконалення обґрунтованої методики формування обраної компетентності / комплексу вправ / засобу навчання тощо

Охарактеризувати навчальний матеріал для формування обраної компетентності / для навчання...

Обґрунтувати підсистему вправ для формування обраної компетентності / для навчання...

Описати комплекс вправ для формування обраної компетентності / навчання...

(Сформулювати висновки до розділу 2)

12

Приклад структури методичного розділу

Методика формування у майбутніх викладачів компетентності в ...

Характеристика та відбір навчального матеріалу для формування у майбутніх викладачів компетентності в ...

Підсистема вправ для формування у майбутніх викладачів компетентності в ...

Модель організації освітнього процесу з формування у майбутніх викладачів компетентності в ...

13

Приклади підрозділів методичного розділу

Навчальний матеріал для формування обраної компетентності

Тестові завдання для контролю сформованості обраної компетентності

Проблемні ситуації для формування обраної компетентності

Система контрольних завдань для визначення сформованості обраної компетентності

Підсистема вправ для формування обраної компетентності

Комплекс вправ для формування обраної компетентності з теми «...»

Модель організації навчального процесу з формування обраної компетентності

14

Зразок методичного розділу

P.2. Формування у майбутніх викладачів іспанської мови професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні

2.1. Зміст формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні у майбутніх викладачів іспанської мови

2.2. Система вправ і завдань для формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні у майбутніх викладачів іспанської мови

2.3. Модель освітнього процесу з формування професійно орієнтованої компетентності в аудіюванні у майбутніх викладачів іспанської мови

Висновки до розділу 2

15

Мета методико- експериментального розділу

Представити результати розроблення / удосконалення обґрунтованої методики формування обраної компетентності / комплексу вправ / засобу навчання та результатів її перевірки у пробному навчанні.

Охарактеризувати навчальний матеріал для формування обраної компетентності / для навчання...

Обґрунтувати і описати комплекс вправ для формування обраної компетентності / для навчання....

Описати процедуру організації й проведення пробного навчання з метою перевірки ефективності розробленої / вдосконаленої методики та інтерпретацію одержаних результатів

Дати методичні рекомендації для вчителів / викладачів

(Сформулювати висновки до розділу 2)

16

Приклади підрозділів методико- експериментального розділу

Етапи формування обраної компетентності

Тестові завдання для контролю сформованості обраної компетентності

Структура проекту для формування обраної компетентності

Комплекс контрольних завдань для визначення сформованості обраної компетентності

Групи вправ та завдань для формування обраної компетентності

Комплекс вправ для формування обраної компетентності з теми «...»

Пробне навчання з перевірки ефективності методики...

Методичні рекомендації з формування обраної компетентності

17

Зразок методико- експериментального розділу

Р.2. Методика формування компетентності у французькому монологічному мовленні майбутніх учителів і перевірка її ефективності

2.1. Відбір навчального матеріалу для формування компетентності у французькому монологічному мовленні студентів другого курсу

2.2. Етапи формування компетентності у французькому монологічному мовленні студентів другого курсу та підсистема вправ

2.3. Організація, хід і результати пробного навчання для перевірки ефективності розробленої методики

Висновки до розділу 2

18

Питання 3

Вимоги до експериментального розділу
КР з МНІМіК (розділ 3)

19

Мета експериментального розділу

Представити результати перевірки ефективності розробленої методики за допомогою пробного навчання

Описати процедуру організації й проведення пробного навчання з метою перевірки ефективності розробленої / вдосконаленої методики

Інтерпретувати отримані результати

Сформулювати методичні рекомендації для викладача з метою впровадження в освітній процес запропонованої методики

20

Приклад структури експериментального розділу

Пробне навчання з перевірки ефективності методики формування лінгвосоціокультурної компетентності майбутніх учителів у процесі аудіювання

Організація та проведення пробного навчання

Аналіз та інтерпретація результатів пробного навчання

Методичні рекомендації для формування ... компетентності майбутніх учителів ... мови у процесі аудіювання автентичних аудіотекстів

21

Приклади підрозділів експериментального розділу

Планування та підготовка методичного експерименту / пробного навчання ...

Оцінювання рівня сформованості обраної компетентності

Рівні, критерії та показники сформованості обраної компетентності

Організація і проведення експерименту / пробного навчання

Аналіз та інтерпретація результатів експерименту / пробного навчання

Пробне навчання з перевірки ефективності методики...

Методичні рекомендації з формування обраної компетентності

22

Зразок експериментального розділу

Р.3. Методика формування франкомовної компетентності в читанні художніх текстів у майбутніх викладачів

3.1. Організація та проведення пробного навчання

3.2. Аналіз та інтерпретація результатів пробного навчання

3.3. Методичні рекомендації щодо формування франкомовної компетентності в читанні художніх текстів у майбутніх викладачів

Висновки до розділу 3

23

**Зразок плану КР «МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ
З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ПРАГМАТИЧНИХ ТЕКСТІВ»**

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	
ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ПРАГМАТИЧНИХ ТЕКСТІВ.....	
1.1. Цілі та зміст формування англомовної лексичної компетентності у читанні студентів другого курсу.....	
1.2. Психолого-педагогічні передумови формування англомовної лексичної компетентності у читанні	
1.3. Автентичні прагматичні тексти як засіб формування англомовної лексичної компетентності у читанні.....	
Висновки до розділу 1	

24

продовження

РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ПРАГМАТИЧНИХ ТЕКСТІВ	
2.1. Принципи відбору автентичних прагматичних текстів для формування англомовної лексичної компетентності у читанні.....	
2.2. Комплекс вправ для формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням автентичних прагматичних текстів.....	
2.3. Модель освітнього процесу з формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням автентичних прагматичних текстів.....	
Висновки до розділу 2.....	

25

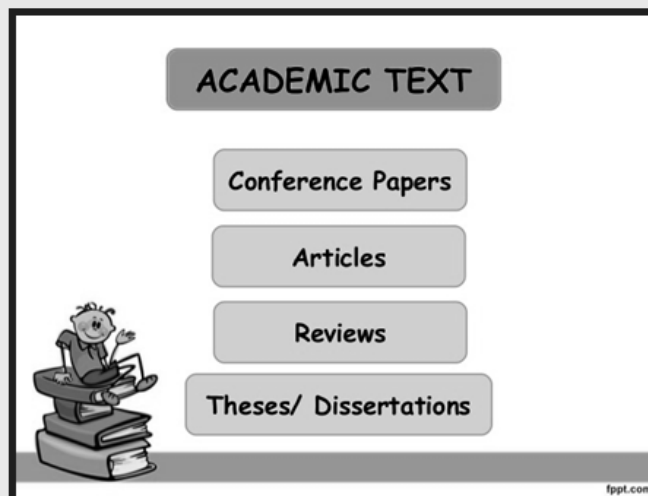
продовження

РОЗДІЛ 3. ПРОБНЕ НАВЧАННЯ З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ПРАГМАТИЧНИХ ТЕКСТІВ	
3.1. Підготовка пробного навчання.....	
3.2. Хід і результати пробного навчання.....	
3.3. Методичні рекомендації щодо формування англomовної лексичної компетентності у читанні з використанням автентичних прагматичних текстів	
Висновки до розділу 3.....	
ВИСНОВКИ.....	
РЕЗЮМЕ.....	
SUMMARY.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	
ДОДАТОК А.....	

26

Питання 4

Вимоги до висновків, резюме, списку використаних джерел, summary, та додатків до КР з МНІМіК

27

Вимоги до висновків КР

У висновках викладають головні наукові та практичні результати роботи; вони тісно пов'язані з завданнями, викладеними в загальній характеристиці КР.

Кожен науковий і прикладний висновок роботи треба формулювати чітко, конкретно (однозначно).

Формулювання повинні віддзеркалювати суть і новизну зробленого.

Наукові висновки слід подавати ширше, ніж формулювання наукових положень, які захищають.

Практичні висновки повинні містити опис можливого використання одержаних результатів.

28

Приклад початку висновків

На основі аналізу сучасних наукових публікацій доведено нерозробленість проблеми формування іспаномовної компетентності в читанні публіцистичних текстів у майбутніх учителів, а також встановлено доцільність забезпечення оволодіння студентами когнітивними операціями читання, навчання читання, інтегрованого з іншими видами мовленнєвої діяльності, розширення словникового запасу та розуміння граматичних структур, формування та розвиток медіакомпетентності та навчально-стратегічної компетентності, створення системи фонових знань, яка включає внутрішньопредметні та міжпредметні асоціативні ряди, врахування цілей навчання читання, застосування проблемних завдань, урахування лінгвістичних особливостей іспаномовних публіцистичних текстів та основних функцій періодичної преси в освітньому процесі.

29

Вимоги до Резюме / Summary

Резюме українською та англійською мовами - це стисла інформація про основні ідеї, зміст та результати КР магістра, обсягом 1-2 сторінки комп'ютерного тексту. Вимоги до викладання матеріалу:

- стислість
- точність
- науковість
- загальноприйнята термінологія

30

Приклад початку Резюме

Іванова Н. А. Формування англомовної лексичної компетентності у професійно орієнтованому писемному спілкуванні майбутніх викладачів в умовах магістратури. На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота (КР) студента магістратури зі спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації «Мова і література (англійська)», освітньо-професійної програми «Англійська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у вищих навчальних закладах». Київський національний лінгвістичний університет. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2020.

У КР теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність методики формування англомовної лексичної компетентності у професійно орієнтованому писемному спілкуванні майбутніх викладачів в умовах магістратури

31

Приклад початку Summary

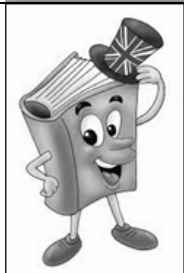
Petrova S. O. Integrative Development of Foreign Language Communicative and Methodological Competences of Prospective Teachers of English. Qualification work . Manuscript.

The master's student qualification work (QW) of in the specialty 014 Secondary education, specialization "Language and Literature (English)", educational and professional program "English and the second Western European language, foreign literature, methods of teaching foreign languages and cultures in higher education" Kyiv National Linguistic University. Ministry of Education and Science of Ukraine. Kyiv.

The QW consists of the introduction, three chapters, conclusions, list of references and 3 appendices. In the first chapter, the state of the problem in modern scientific research has been analyzed, the essence and the structure of foreign language communicative and methodological competences of prospective teachers of English have been specified, the roles and functions of teachers of English have been outlined, the theoretical and methodological foundations of the integrative development of the competences under research have been substantiated.

.....

32

Вимоги до списку використаних джерел

Список використаних джерел (перелік посилань) – елемент бібліографічного апарату, що містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю.

Основна вимога до укладання списку використаних джерел – однотипне оформлення й дотримання чинного державного стандарту на бібліографічний опис творів друку.

Порядкові номери описів першоджерел у списку є номерами посилань на джерела в основному тексті роботи.

Усі джерела в списку посилань подаються мовою оригіналу.

33

Послідовність подання використаних джерел у КР

Варіант розміщення використаних джерел в алфавітному порядку

Спочатку наводять літературу, видану кирилицею, далі – латиною і мовами з особливою графікою (за алфавітом назв мов – арабською, вірменською, грузинською тощо).

Публікації мовами з особливою графікою подають в українській транслітерації або в перекладі українською мовою.

Авторів з однаковими прізвищами подають в алфавітному порядку їхніх ініціалів; праці одного автора – за алфавітом перших літер назв його праць; праці одного автора з однаковою назвою – за хронологією.

34

Приклади оформлення використаних джерел

Бігич О. Б. Посібник для самостійної роботи студентів магістратури з вибірових дисциплін «Сучасні технології навчання іноземних мов і культур» і «Інноваційні підходи до навчання іноземних мов і культур» : навч. посіб. Київ, 2018. 60 с.

Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі : підручник. Дніпро: Ун – т ім. Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment, :Companion Volume with New Descriptors. Education Department, Council of Europe, 2018. 235 p.

35

продовження

Ніколаєва С. Ю. Система навчання іноземних мов і культур *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика* : підручник для студ./ під ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. Розд. 3. С. 78 –153.

Бігич О. Б. Блог і подкаст технології формування міжкультурної компетентності на різних ступенях навчання іноземної мови. *Іноземні мови*. 2017. № 3. С. 3 – 9

Maiier N. V. Distance learning technologies in organizing self-study work of students majoring in philology. *Information Technologies and Learning Tools*, 2017. Vol. 59. № 3. P. 96 – 102

Бориско Н. Ф. Креативне письмо – шлях до професії вчителя. *Ad orbem per linguas. До світу через мови*: зб. наук. ст. Київ, 2019. С. 501– 502

Nikolaeva, S. (2019). The common European Framework of Reference for Languages: past, present and future. *Advanced Education*, 12, 12-20. DOI: 10.20535/2410-8286.154993 <http://ae.fl.kpi.ua/article/view/111933>

36

appendices

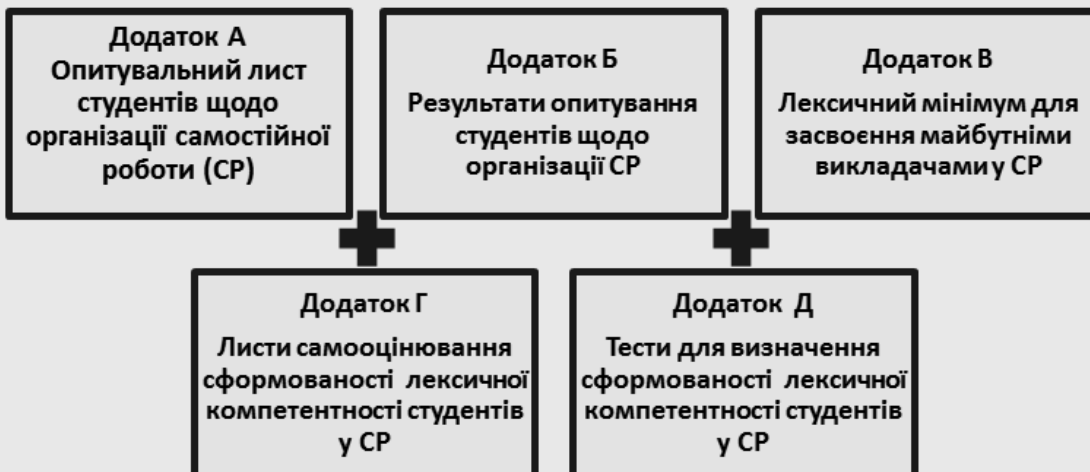
Вимоги до додатків

У разі потреби для повноти сприйняття КР магістра до додатків можна включити допоміжний матеріал. Додатки розташовують у порядку посилань на них у тексті роботи. Усі додатки повинні бути перераховані в змісті роботи з вказівкою їхніх номерів і заголовків. Додатки можуть бути обов'язковими та інформаційними.

37

Приклад додатків

38

Рекомендована основна література

Вимоги до написання і захисту кваліфікаційної роботи магістра з методики навчання іноземної мови з освітньо-професійних програм.... ступінь вищої освіти «магістр» / Укладач: Н. В. Майер. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 18 с.

Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. Посібник.. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Алерта, 2019. 492 с.

Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

Ніколаєва С.Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов: нав.-метод. Посібник для студ.магістратури та аспірантури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.

Соловей М.І., Спіцин Є.С., Кудіна В.В. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень. Київ: Ленвіт, 2009. 192 с.

39

Інтернет ресурси

- **Основні вимоги** до написання та оформлення магістерських і курсових робіт: методичні рекомендації. Львів, 2017. 29 с.
URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Vymohy_do_napysannya_mahisterskykh_robit_2018.pdf
- **Вимоги** до написання магістерських робіт.
URL: http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/Vymohy_do_napysannya__mahisterskoji_roboty_KSPSR.pdf
- **Основні вимоги** до структури та оформлення кваліфікаційних робіт.
URL: http://journ.univ.kiev.ua/files/mag_vymohy.pdf
- **How to structure a dissertation**
URL: <https://www.scribbr.com/category/dissertation/>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

40

Лекція 9 Вимоги до оформлення і захисту кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур

1

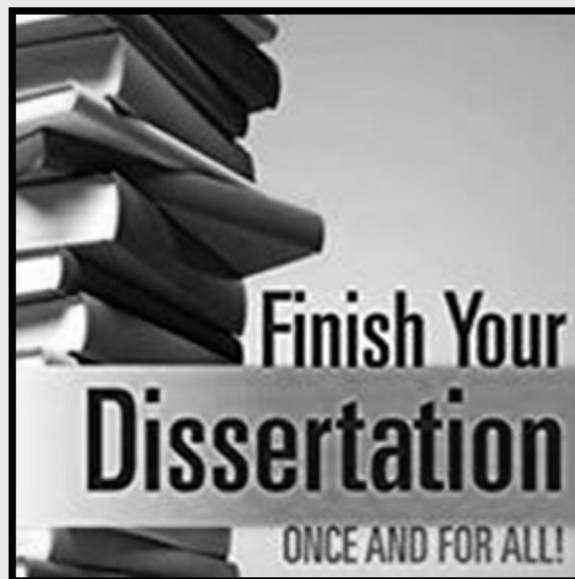
План лекції

1. Загальні вимоги
2. Нумерація
3. Ілюстрації
4. Таблиці
5. Формули
6. Перерахування
7. Посилання
8. Список використаних джерел
9. Додатки
10. захист кваліфікаційної роботи (КР)

2

Питання 1 Загальні вимоги

3

Основні вимоги

Оформлення КР має відповідати чинним національним стандартам.

КР оформляють на аркушах формату А 4.

КР друкують на комп'ютері на одній стороні аркуша білого паперу з використанням шрифтів текстового редактора Word.

Всі лінії, букви, цифри й інші знаки мають бути чіткі, не розпливчасті.

Щільність тексту КР магістра має бути однаковою.

Заголовки слід виділяти жирним шрифтом.

4

Вимоги до структурування тексту

Текст основної частини КР поділяють на розділи, підрозділи, пункти.

Заголовки структурних частин КР друкують великими літерами симетрично до тексту (ЗМІСТ...).

Заголовки підрозділів КР починають з абзацного відступу і друкують (крім першої великої) малими літерами, не підкреслюючи, без крапки наприкінці.

Текст КР розбивають на абзаци.

Розділи й підрозділи КР повинні мати заголовки.

Пункти у підрозділах КР, як правило, заголовків не мають.

5

продовження

Відстань між заголовком і текстом КР складає не менше двох рядків.

Відстань між рядками заголовка така, як у тексті, а між заголовком і підзаголовком один рядок.

Відстань між підзаголовком і текстом - один рядок.

Кожен розділ КР починається з нової сторінки.

Структурні елементи КР "ЗМІСТ" та інші не нумерують.

У КР не використовують скорочення слів, окрім встановлених правилами української орфографії та відповідними стандартами.

У КР не вживають математичні знаки та знаки "№" і "%" без цифр....

6

Вимоги до обсягу та кількості використаних джерел

- Загальний обсяг КР: 70-80 стор. без списку використаної літератури і додатків.
- Список використаних джерел:
 - загальна кількість не менше 60 (переважно роботи останніх десяти років), із них:
 - першою іноземною мовою (ІМ) не менше 6-7,
 - другою ІМ не менше 3-4.

7

Вимоги до технічного оформлення КР

Поля
вгорі,
внизу,
зліва – 25
мм

Шрифт
Times New
Roman, 14
пунктів

Поля
справа –
10 мм

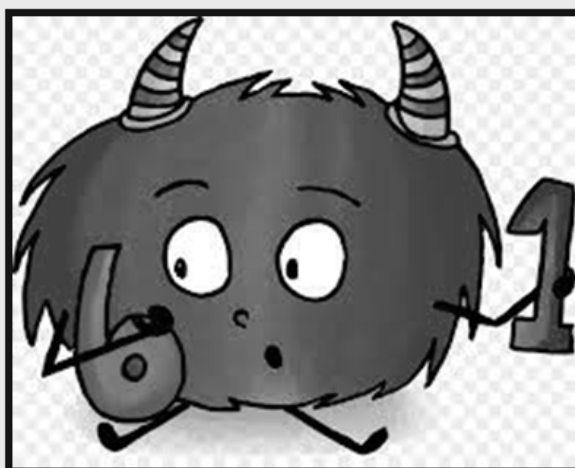
Абзац –
з 5-го знаку
(1 см)

Міжряд-
ковий
інтервал
– 1,5

8

Питання 2

Нумерація

9

Вимоги до нумерації

Розділи, підрозділи КР слід нумерувати арабськими цифрами.

Розділи КР повинні мати порядкову нумерацію, наприклад 1, 2, 3.

Номер розділу ставлять після слова "РОЗДІЛ", після номеру розділу ставлять крапку, потім друкують заголовок розділу великими літерами.

Підрозділи КР повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу.

Номер підрозділу КР складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад "1.1.", "1.2."

Нумерація пунктів і підпунктів у КР є порядковою в межах відповідних підрозділів чи пунктів, наприклад "2.3.5."

10

продовження

Слід витримувати структуру й обсяг окремих частин КР (підрозділи не повинні бути менш ніж 10 сторінок).

Сторінки КР слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації по всьому тексту.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки наприкінці.

"Титульний аркуш" включають до загальної нумерації сторінок роботи.

Номер сторінки на титульному листі не проставляють.

11

Питання 3

Ілюстрації

12

Вимоги до ілюстрацій

Ілюстрації слід розташовувати в КР безпосередньо після тексту, у якому вони зазначаються вперше, чи на наступній сторінці.

На всі ілюстрації КР повинні бути дані посилання в основному тексті.

Якщо ілюстрації КР створені не автором, слід вказати джерело їх походження.

Ілюстрація КР повинна мати назву, яку розміщують під ілюстрацією.

Ілюстрація позначається "Рис." і нумерується в межах розділу.

Номер ілюстрації складається з номера розділу й порядкового номера ілюстрації через крапку, наприклад: "рис. 3.2."

13

Приклад оформлення ілюстрації

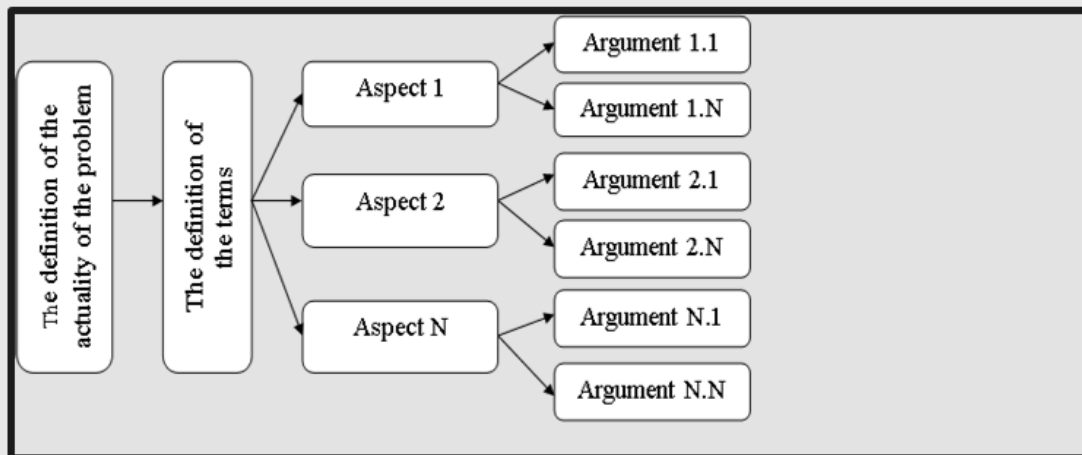

Рис. 2.3.2. Схема кейсу

14

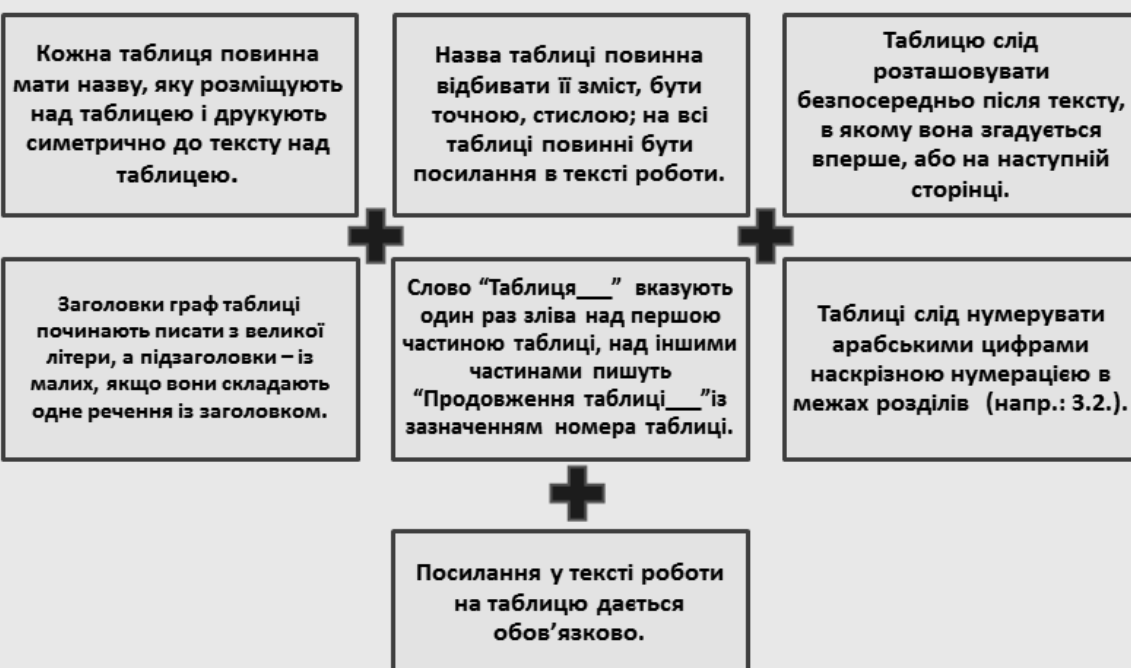
Питання 4

Таблиці

15

Вимоги до оформлення таблиць

16

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 3.2.3

Середній коефіцієнт навченості складати монологи-роздуми і монологи-переконання за результатами зрізу передпробного навчання

Група	Коефіцієнт письмового зрізу	Коефіцієнт усного зрізу	Середній коефіцієнт навченості
СОа 58-18	0,53	0,57	0,55

17

Приклад оформлення продовження таблиці

Продовження табл. 2.1.1.

Рецептивні навички вживання засобів міжфразового зв'язку	10	6	0,6	4	0,55
Уміння відновлювати порушену логіку висловлювання	10	4	0,45	3	0,44
Середній показник	10	5	0,53	3,5	0,5

18

Питання 5

Формули

$$\frac{1 + \sqrt{1 + 4k}}{2}$$

19

Вимоги до подання формул

Формули розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони подаються, посередині сторінки.

Формули в роботі нумерують порядковою нумерацією в межах розділу.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули, наводять безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій їх подано у формулі.

Рекомендується застосування редактора формул Microsoft Equation...

Формули, що подаються одна за іншою, і не розділені текстом, відокремлюють комою.

20

Приклад подання формули

$\varphi^* = (\varphi_1 - \varphi_2) \cdot$, де $\varphi^* = (\varphi_1 - \varphi_2)$, де:

φ_1 – кут, що відповідає більшій відсотковій частині;

φ_2 – кут, що відповідає меншій відсотковій частині;

n_1 – кількість спостережень у виборці 1;

n_2 – кількість спостережень у виборці 2;

[Є. В. Сидоренко, с.162-163]

21

Питання 6

Перерахування

22

Вимоги до написання перерахувань

Перерахування може бути наведене всередині пунктів чи підпунктів; перед перерахуванням ставлять двокрапку.

Перед кожною позицією перерахування ставлять малу літеру українського алфавіту з дужкою або нумерують.

Перерахування першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом щодо місця розташування перерахувань першого рівня.

a)

5)

23

Питання 7

Посилання

24

Вимоги до оформлення посилань

Якщо цитується будь-який матеріал чи наводяться фактичні (цифрові) дані, обов'язково дають посилання на першоджерело.

У тексті посилання на джерела наводять: а) в порядку вживання або б) вказують порядковий номер за списком літературних джерел в алфавітному порядку.

Найчастіше використовується другий випадок, коли посилання в тексті роблять, вказуючи порядковий номер за переліком посилань.

Приклади оформлення посилань: [47] , [13,56, 62] , [12, с. 120-290; 74, с. 133-214; 75, с. 13].

25

Вимоги до цитування

Текст цитати починають й закінчують лапками та наводять в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи авторське написання.

Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту, без перекручень думок автора; пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками.

Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

26

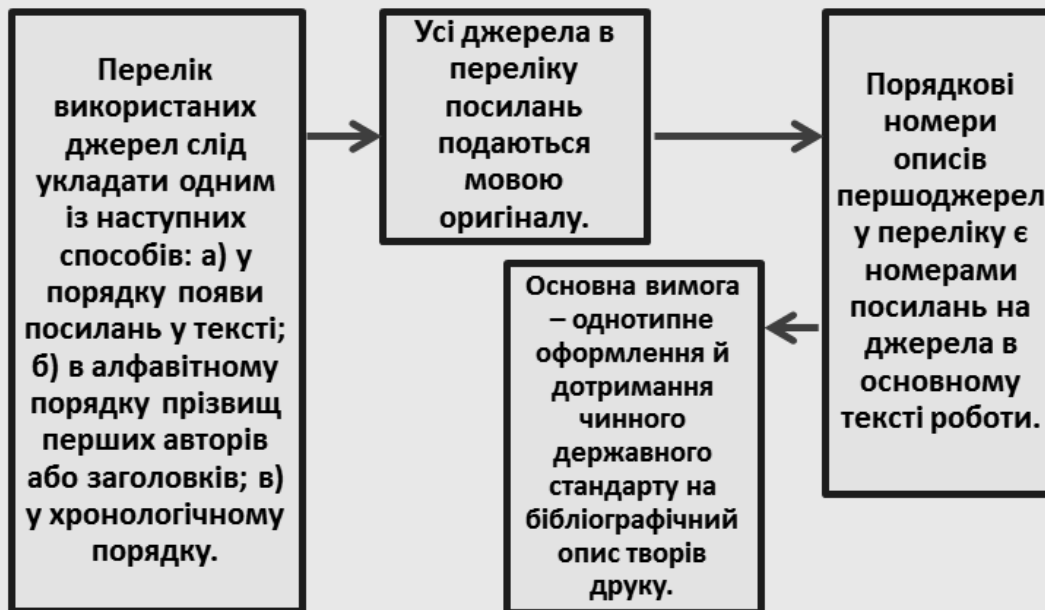
Питання 8

Список використаних джерел

27

Вимоги до укладання списку використаних джерел

28

продовження

Оформлення бібліографічного опису СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ у кваліфікаційних роботах студентів Київського національного лінгвістичного університету здійснюється з урахуванням Національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з офіційними виправленнями у 2017 році.

29

Питання 9

Додатки

**What is
Appendix
in Dissertation**

30

Вимоги до оформлення додатків

Додатки розташовують у порядку посилань на них у тексті роботи.

Кожний додаток слід починати з нової сторінки з вказівкою зверху посередині сторінки слова "Додаток" і його позначення.

Додатки позначають великими літерами української абетки. Після слова "Додаток" ставиться буква, що позначає його послідовність.

Для нумерації додатків не використовуються літери:

ґ, є, і, ї, й, о, ч, ь.

Усі додатки повинні бути перераховані в змісті роботи з вказівкою їхніх номерів і заголовків.

31

Питання 10

Вимоги до захисту кваліфікаційної роботи

32

Попередній захист КР

Термін проведення

- За 2 – 3 тижні до основного етапу

Мета

- Визначити якість КР, рівень знань студента магістратури з проблеми дослідження та його готовності до захисту

Процедура

- Усний виступ магістра
- Виступ наукового керівника
- Оголошення рецензії
- Відповіді магістра на запитання членів кафедри тощо

33

Документи до передзахисту

Завершена та оформлена відповідно до чинних вимог кваліфікаційна робота в паперовому та електронному вигляді

Відгук наукового керівника

Відгук рецензента

34

Допуск до захисту КР

Кваліфікаційна робота допускається до захисту за наявності рішення кафедри. Захист КР відбувається прилюдно на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. До захисту допускаються студенти магістратури, які виконали навчальний план.

35

Документи до захисту КР

КР, оформлена відповідно до чинних вимог та підписана на титульній сторінці завідувачем кафедри

Подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту КР

Рецензія на КР, підписана рецензентом

Відгук на КР, підписаний науковим керівником

Відгук на КР, підписаний науковим консультантом (якщо він призначений)

Заява магістранта про допуск до захисту КР

36

Процедура захисту КР

Доповідь магістра за змістом кваліфікаційної роботи

Відповіді магістра на запитання членів екзаменаційної комісії і присутніх на захисті викладачів та студентів

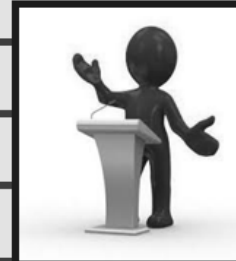
Виступ рецензента

Відповідь магістранта на запитання та зауваження рецензента

Виступ наукового керівника

Заключне слово магістранта

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку КР

37

Вимоги до підготовки доповіді

Дотримуватись тривалості усної доповіді – до 10 хвилин

Обґрунтувати актуальність теми дослідження

Визначити мету дослідження та завдання, які вирішено для її досягнення

Сформулювати об'єкт, предмет та назвати методи дослідження

Викласти отримані результати

Сформулювати висновки

Підготувати унаочнення

38

Дозволене на захисті наочне обладнання

1

• Мультимедійна презентація

2

• Роздавальний матеріал

3

• Зразки фоно- та відеофонограм

4

• Фрагменти навчальної комп'ютерної програми, розроблених електронних засобів навчання тощо

39

Вимоги до презентації у Power Point (за Д. Льюїсом)

Один слайд – одна думка

Текст - короткі слова та прості речення

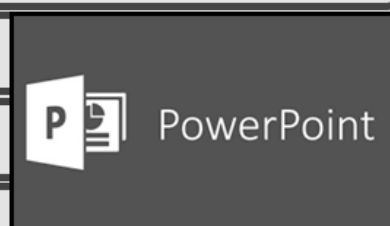
Рядок тексту – 6 – 8 слів

На слайді – 6 – 8 рядків

Загальна кількість слів – до 50

Дієслова – в одній часовій формі

Цікаві заголовки слайдів

40

продовження

У заголовках - великі та малі літери

Слайди - не надто яскраві

Блоків інформації на слайді – не більше чотирьох

Підпис до ілюстрації - під нею

Всі слайди – в одному стилі

41

Орієнтовні критерії оцінювання КР

Якість наукового апарату

Достатня кількість опрацьованих наукових джерел

Повнота, науковий рівень обґрунтування розробленої методики і запропонованих комплексів вправ

Практична цінність

Відповідність КР встановленим в Україні вимогам до наукових робіт

Якість усної презентації КР

42

Рекомендована основна література

- **Вимоги до написання і захисту кваліфікаційної роботи магістра з методики навчання іноземної мови з освітньо-професійних програм... ступінь вищої освіти «магістр»** / Укладач: Н. В. Майер. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 18 с.
- **Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи магістра (для студентів денної форми навчання спеціальності 8.18010012 "Управління інноваційною діяльністю")** / Укл.: Вовк І.П., Вовк Ю.Я., Малюта Л.Я, Нагорняк Г.С., Федішин І.Б. Тернопіль: ТНТУ, 2015. 88 с.
- **Ніколаєва С.Ю.** Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов: нав.-метод. Посібник для студ. магістратури та аспірантури. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136с.
- **Основні вимоги до написання та оформлення магістерських і курсових робіт: методичні рекомендації.** Львів, 2017. 29 с.

43

Інтернет ресурси

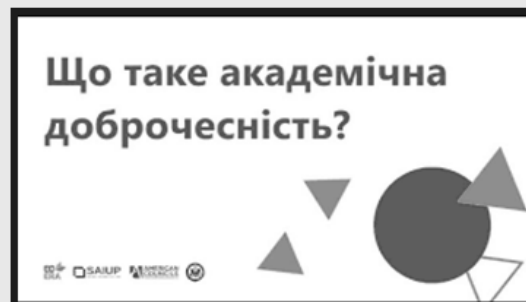
- **Вимоги до оформлення** магістерської дипломної роботи
URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/afedra+bankspravi/vimogi_do_mag_rob.pdf
- **Вимоги** до написання магістерських робіт.
URL: http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/Vymohy_do_napysannya__mahisterskoji_roboty_KSPSR.pdf
- **Основні вимоги** до структури та оформлення кваліфікаційних робіт.
URL: http://journ.univ.kiev.ua/files/mag_vymohy.pdf
- **Основні вимоги** до структури й оформлення кваліфікаційних робіт
URL: http://journ.univ.kiev.ua/files/mag_vymohy.pdf

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

44

Лекція 10

Вимоги до апробації кваліфікаційної роботи з методики навчання іноземних мов і культур та основи академічної доброчесності

1

План лекції

1. Види апробації та загальна характеристика науково-дослідницьких праць
2. Написання та опублікування тез
3. Виступ на науковій / науково-практичній конференції
4. Основні положення академічної доброчесності

2

Питання 1

Види апробації та загальна характеристика науково-дослідницьких праць

3

Апробація

- опубліковані результати наукового дослідження, а також виголошені та опубліковані за результатами науково-практичних конференцій, симпозіумів, конгресів тощо. Науковим вважається видання результатів теоретичних і (або) експериментальних досліджень. До наукових публікацій належать: монографії, брошури, статті, підручники та навчальні посібники, ТЕЗИ.

4

Цілі публікації як форми апробації

Оприлюднити результати науково-дослідної роботи

Встановити пріоритет автора

Засвідчити особистий внесок дослідника в розробку наукової проблеми

Підтвердити достовірність основних результатів і одержаних висновків

Підтвердити факт апробації результатів наукового дослідження

Зафіксувати завершення певного етапу наукового дослідження

Забезпечити первинною науковою інформацією суспільство

Зробити одержані результати об'єктом вивчення та оцінки широкого кола наукової громадськості

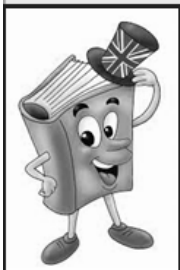
5

Типи науково-дослідницьких видань

6

Види наукових неперіодичних видань за обсягом

Книга:
книжкове видання обсягом понад 48 сторінок.

Брошура:
книжкове видання обсягом від 4 до 48 сторінок.

7

Основні параметри видавничого оформлення видання

Елементи вихідних відомостей

Відомості про авторів або інших осіб, які брали участь у створенні видання

Надзаголовні дані; підзаголовні дані; нумерація

Вихідні дані; шифр зберігання видання; індекс УДК; індекс ББК

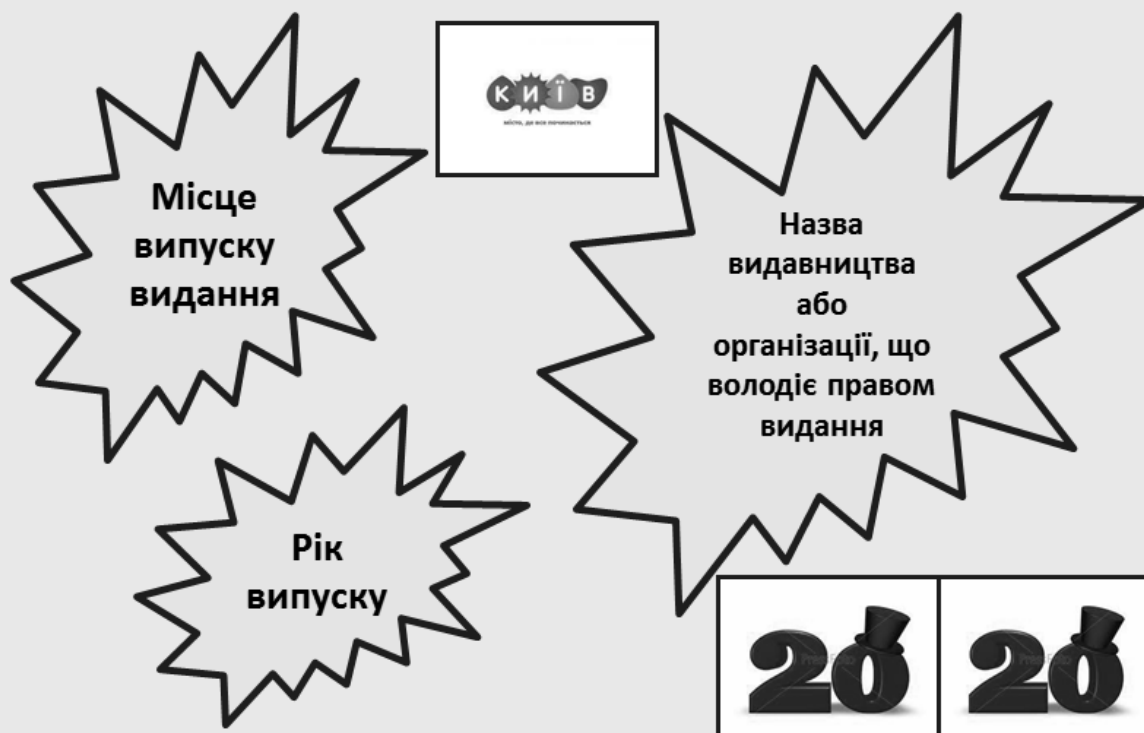
Авторський знак, макет анотованої каталожної картки

Знак охорони авторського права; міжнародний стандартний номер ISBN

Випускні дані

8

Компоненти вихідних даних

Складові випускових даних

Дата подання оригіналу

Дата підписання видання до друку

Формат паперу і частка аркуша

Вид і номер паперу

Гарнітура шрифту основного тексту та спосіб друку

Обсяг видання в умовних друкованих аркушах

Обсяг видання в обліково-видавничих аркушах

Номер замовлення поліграфічного підприємства

Назва і повна поштова адреса видавництва і поліграфічного підприємства

10

Питання 2

Написання та опублікування тез

11

Тези наукової доповіді

- це опубліковані до початку наукової/науково-практичної конференції матеріали попереднього характеру, де викладено основні аспекти наукової доповіді; вони фіксують науковий пріоритет автора й містять матеріали, відсутні в інших публікаціях; можливий виклад однієї тези.

12

Основне призначення тез

Познайомити учасників конференції зі змістом доповіді

Донести в доступній формі інформацію про свої дослідження тим учасникам, які з різних причин не зможуть взяти участь у конференції

Оприлюднити результати наукової роботи та зробити її надбанням фахівців, зацікавлених в отриманні відповідної інформації

Встановити пріоритет автора

13

продовження

Підтвердити достовірність основних результатів і висновки наукової роботи, її новизну і рівень (оскільки, після виходу у світ, публікація стає об'єктом вивчення й оцінки широкою науковою громадськістю)

Підтвердити факт апробації та впровадження результатів і висновків наукової праці

Відобразити основний зміст наукової роботи та завершеність певного етапу дослідження

14

Класична структура тез

- Постановка завдання
- Методи, використані автором
- Основні результати
- Висновок і можливі шляхи застосування досліджень

15

Специфіка змісту тез

Тези є наочно-логічним об'єднанням наукового матеріалу загальною ідеєю.

Ідея тез повинна бути відображена вже в заголовку, призначення якого – зорієнтувати читача на зміст наукового тексту.

Нормою жанру тез є висока насиченість науковими даними.

Зміст реалізується в оптимальному поєднанні складності думки з ясністю і доступністю викладу.

16

Типові помилки написання тез

Невдалі назви, в яких не позначена проблема

Неповний список ключових слів або випадкове включення слів до складу ключових

Заміна тез рефератом

Невиправдане збільшення вступу за рахунок скорочення основного тезового викладу

17

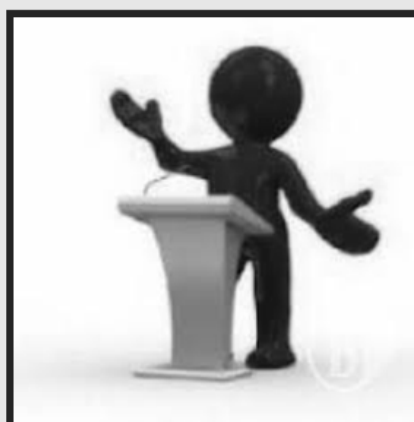
продовження

- Недостатня висвітленість теми тез, що створює враження поверховості
- Змістовна невідповідність тез, порушення логіки
- Неконкретність завершальної тези, відсутність чітких висновків
- Порушення культури мови

18

Питання 3

Виступ на науковій / науково-практичній конференції

19

Наукова доповідь

- це публічно виголошене повідомлення, розгорнутий виклад певної наукової проблеми (теми, питання, кваліфікаційної роботи); структура тексту доповіді практично аналогічна плану опублікованих тез. Специфіка усного виступу має суттєві відмінності від друкованого змісту і форми.

20

Способи підготовки доповіді

Спочатку
тези
виступу –
потім на
основі тез
доповідь

Спочатку
доповідь
- потім
на основі
доповіді
тези

21

Режими публічних виступів

- Імпровізація
- Доповідь без “папірця”
- Вивчена напам’ять промова
- Читання рукопису

22

Особливості усної доповіді

Суттєва частина матеріалу опублікована в тезах доповіді

Частина матеріалу подається на плакатах (слайдах, моніторі комп’ютера, схемах, діаграмах, таблицях тощо)

Доповідь повинна містити коментарі, а не повторення ілюстративного матеріалу

Дозволяється зупинитися лише на одній (найсуттєвішій, дискусійній) тезі доповіді

23

продовження

Час доповіді визначається регламентом конференції

Аргументація повинна бути короткою та чіткою

Виклад матеріалу має бути логічним

Основна ідея доповіді має бути точно визначеною

Окремі положення не треба деталізувати

24

Процес підготовки усного виступу

У процесі підготовки усного виступу слід відповідати на наступні питання

про що говорити?

для чого говорити?

кому говорити?

скільки говорити?

де говорити?

25

”Бар’єри нерозуміння”

26

Правила виступу

Контролювати час виступу (не просити додаткових хвилин і не затягувати виступ)

Мати детальний план тексту виступу, але не читати його (або робити вигляд, що не читаєш)

Використовувати візуальні опори (плакати, слайди, роздатковий матеріал тощо)

Слідкувати за чистотою мови і жестів, уникати озвучених пауз

Контролювати звучання голосу, змінювати темп, висоту і гучність, що допоможе підкреслити основну інформацію

27

продовження

Поводитися вільно,
не концентрувати
свою увагу на
окремому слухачеві,
а звертатися до всієї
аудиторії

Змінювати
форми подачі
матеріалу з
метою
контролю уваги
аудиторії

Не
перетворювати
виступ у
розважальне
шоу

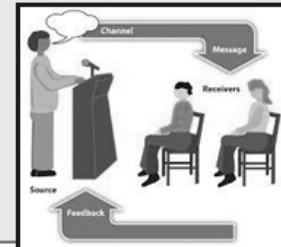
Демонструвати
компетентність, чітко
формулювати свої
думки

Не намагатися
відповісти на всі
запитання

28

Золоті правила мовлення

Намагайтеся себе оцінювати, при
необхідності – корегувати своє мовлення
(вимову, силу звучання, тональність).

Відпрацюйте, аналізуйте, відточуйте
думки; слова, що підтверджують
значимість та точність думки, придуть
самі.

Не симулюйте обізнаність, накопичуйте знання та
вчіться розмовляти мовою професіонала;
залишайтеся самим собою; не копіюйте нікого.

29

Основні недоліки виступів

Відсутність вступу, різке входження в тему і одноманітність викладення матеріалу

Неясність та нечіткість переходів від думки до думки, що позбавляє викладення послідовності

Порушення пропорцій між частинами (затягнутий вступ, короткі висновки)

Одноманітність викладення матеріалу

Переважання теоретичних розмірковувань та відсутність емоційних розрядок

Відсутність зв'язку кінця з початком при завершенні виступу

Хаос у роздумах, недотримання послідовності розвитку думки

30

Використання візуалізації

1

• переконайтеся, що ілюстративний матеріал усім слухачам добре видно

2

• не "розмовляйте" із зображенням, дивіться на аудиторію

3

• демонструйте матеріал тоді, коли на нього посилаєтесь

4

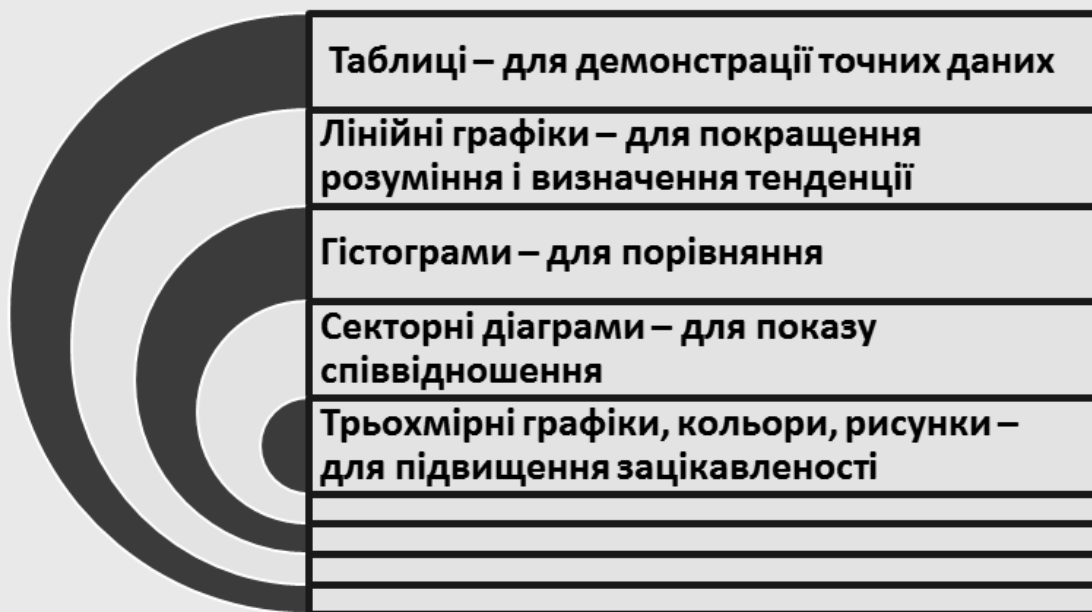
• обирайте найбільш ефективний час використання візуальної підтримки

5

• заздалегідь перевірте технічне обладнання і заготуйте резервне

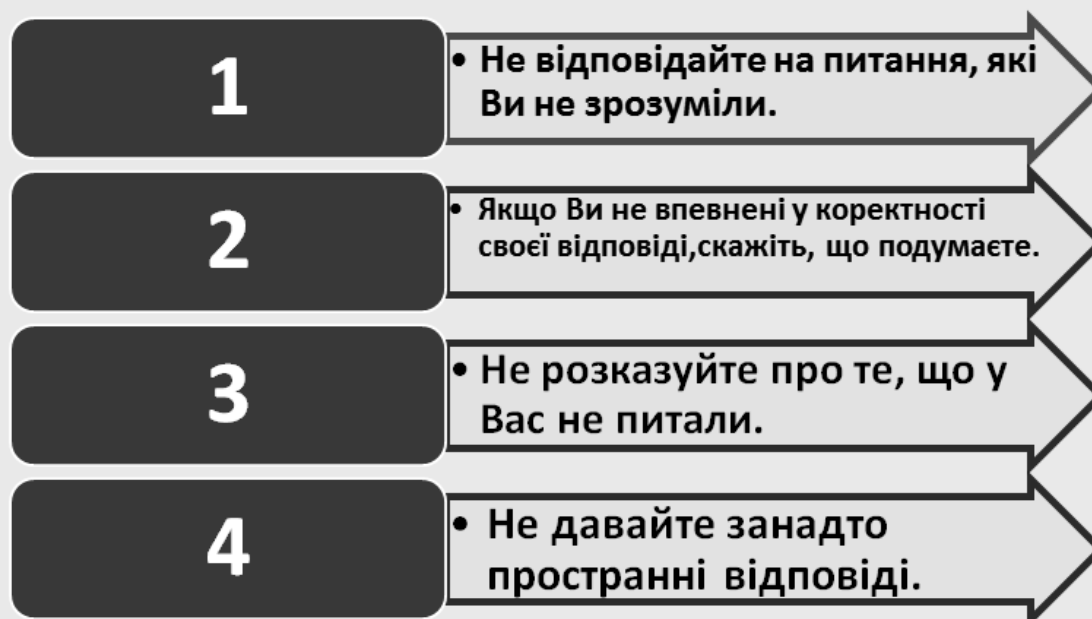
31

Призначення візуальної підтримки

32

Відповіді на запитання

33

Питання 4

Основні положення академічної доброчесності

34

Академічна доброчесність

– це сукупність етичних принципів і визначених Законом України «Про освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень.

35

Дотримання академічної доброчесності

Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей

Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права

Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації

36

Порушення академічної доброчесності

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

37

продовження

Списування – виконання письмових та інших робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман – надання умисно неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є зокрема академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція надати (отримати) кошти, майно, послуги, пільги чи будь-які інші блага матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

38

Плагіат - це

дослівне відтворення тексту (послідовності набору не менше трьох речень), зокрема шляхом перекладу з книг, статей, інтернет-ресурсів чи інших джерел без належного оформлення цитування.

парафраза – переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає в заміні слів і знаків без посилання на джерело.

компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання з різних джерел без унесення в нього змін і посилань на авторів.

внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) без належного цитування.

39

Шахрайство - це

видання роботи іншого автора за свою; повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність з інших дисциплін, без дозволу викладача.

посилання на джерела, які не використовувалися в роботі.

використання під час будь-яких контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, смартфони, планшети тощо).

підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах та ін.).

40

продовження

проходження процедур контролю знань не самим студентом, а іншою особою.

пропонування чи отримання неправомірної винагороди за оцінювання результатів успішності виконання завдань освітнього процесу.

використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при проходженні будь-якого виду контролю знань.

41

Перевірка КР на плагіат

Кожна кваліфікаційна робота перевіряється кафедрою на академічний плагіат за допомогою комп'ютерної програми лише один раз.

Рівень оригінальності для КР магістра має становити не менше 50 %.

Результатом перевірки кафедрою кожної кваліфікаційної роботи на академічний плагіат є згенерований комп'ютерним програмним засобом звіт про оригінальність цієї роботи.

Якщо рівень оригінальності КР магістра становить менше 50 %, такі роботи рішенням кафедри не допускаються до захисту в екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти.

42

Рекомендована основна література

- **Вимоги до написання і захисту кваліфікаційної роботи магістра з методики навчання іноземної мови з освітньо-професійних програм... ступінь вищої освіти «магістр» / Укладач: Н. В. Майер. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 18 с.**
- **Зацерковний В. І., Тішаєв І.В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.**
- **Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи магістра (для студентів денної форми навчання спеціальності 8.18010012 "Управління інноваційною діяльністю") / Укл.: Вовк І.П., Вовк Ю.Я., Малюта Л.Я, Нагорняк Г.С., Федішин І.Б. Тернопіль: ТНТУ, 2015. 88 с.**
- **Ніколаєва С.Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов: нав.-метод. Посібник для студ. магістратури та аспірантури. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.**
- **Основні вимоги до написання та оформлення магістерських і курсових робіт: методичні рекомендації. Львів, 2017. 29 с.**

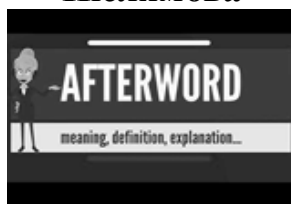
43

Інтернет ресурси

- **Алгоритм** написання тез наукової доповіді.
URL:https://pidruchniki.com/70365/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/algorithm_napisannya_tez_naukovoyi_dopovidi
- **Методика** підготовки доповіді на конференції.
URL:https://pidruchniki.com/70367/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/metodika_pidgotovki_dopovidi_konferentsiyi
- **Методичні рекомендації** для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності
https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf
- **Степура А.** Як підготуватися до виступу на семінарі чи конференції?
URL: <https://masterlev.com.ua/yak-pidgotuvatisya-do-vistupu-na-seminari-chi-konferentsiyi/>
- **Хайчіна Ю.М.** Методично рекомендований алгоритм написання тез доповідей: методичні рекомендації. Кременчук, 2014.
URL:<http://www.model.poltava.ua/attachments/article/722/Методично%20рекомендований%20алгоритм%20написання%20тез%20доповідей.pdf>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

Післямова

Отже, сподіваюсь, що Ви успішно оволоділи дисципліною «Основи наукового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур. Курс лекцій у схемах і таблицях» і підготували до захисту кваліфікаційну роботу.

Наступний етап - оцінка Вашої роботи науковим керівником і рецензентом.

Науковий керівник готує письмовий відгук, у якому зазвичай акцентуються позитивні та негативні сторони Вашої кваліфікаційної роботи:

- актуальність;
- новизна;
- теоретична новизна й практична значущість проведеного дослідження;
- повнота висвітлення поставлених завдань, використання наукових публікацій трьома мовами й практичного матеріалу;
- ступінь самостійності автора в розкритті теми;
- обґрунтованість висновків, логічність аргументації;
- наявність пропозицій і рекомендацій, можливість їх впровадження в освітній процес;
- відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам закладу освіти;
- неточності, помилки, спірні положення, зауваження щодо змісту й оформлення.

Рецензент укладає рецензію на кваліфікаційну роботу, у якій основну увагу приділяє таким факторам:

- обґрунтування актуальності теми дослідження;
- оцінка наукового змісту (основна частина рецензії), мови, стилю;
- послідовність викладення результатів дослідження;
- оцінка ілюстративного матеріалу, обсягу досліджень і рукопису тексту;
- рівень оригінальності;
- загальні висновки; підсумкова оцінка дослідження.

До зустрічі на захисті кваліфікаційної роботи!

Навчальне видання

Ніколаєва Софія Юріївна

**Основи наукового дослідження
з методики навчання іноземних мов і культур.
Курс лекцій у схемах і таблицях**

*Навчально-методичний посібник для студентів магістратури
та аспірантури*

Підписано до друку 14.09. 2020 р. Формат 60x84 1/16
Папір друк. № 1 Спосіб друку офсетний. Умовн. друк. арк. 17,03
Умовн. фарбо-відб. 17,14 Обл.-вид. арк. 17,14
Тираж 100. Зам. № 20-

Видавничий центр КНЛУ
Свідоцтво: серія ДК 1596 від 08.12.2003 р.

Віддруковано " Видавництво Ліра-К"
03115, Київ, вул. Василя Стуса 22/1
Свідоцтво про внесення до державного реєстру
Серія ДК № 3981.